

Callka qoodi akkan'ate marsгаа Liyinka shichaanchi

(Mommaahoo, qoodigaa ifa tabayyaa, hujee akkeeyisate, ogomanta seera, qoodinka tabayyaa, haayiri)

Sonissaa ya dhukkeessaa

SonissanooHu

ana Hawaaz H/Iyyesuusi
anaa Maatebee Alemaayyoo
ama Maakkelechi Gidey
anaa Alii Amenti
anaa Danyachewu Mellese
ama Nexanneti Ayyeni
anaa Mulugeetaa Gaabbissaa
ama Yoditi Mekketee
anaa Mesfini Teferraa

Dhukkeessannoohu

anaa Debberee Abdisaa
anaa Aberraa Mehaari

Hiiraasinkkaanaa

anaa Abebbee Argamoo
anaa wenddimmu Alemaayyehu
Dhugeessissannoohu
akkansaa Naatnaa'eeli Hirbbo
akkansito Yeshii Koora

Etyoop'yaanta federaalinta dimokirraasiinta
riipabliikkidi akkan'ateenka minsteeri

Gulinka Olichii Akkan'ateenta
Hujeeka Mina

Galataa

Ka shichchaanchi sonisateegaa mal'anta ya worisheenka qarqaarissi godhanno Alemibaakigaa, Yuniseefigaa, Seevi ze childrenigaa, Raayit tuu plyigaa, Edviigaa, Kotobee Metroplitaani Yunveristiigaa ya Beenshaanguli gumizinka olchoodi akkan'ateenta hujeeta biroogaa ham'aneeta qa galateefannaa .

Ihooni malee, maqeeyihu shichchama waannonnanni ham'anee kibaa ya qarqaarissi godheedhaa laboo koossoomeyhu ya keemooshi yettaa marru isanagaani akkan'ateenku minsteeri galataa qa dhaqabissaa.

© Etyoop'yaanita federaalinita dimokirasiinta rippabilikkidi
akkan'ateenka minsteer

1^{seekka} maatufamattee, 2010 Et.dh

Etyoop'yaanta federaalinta dimokirasiinta rippabilikkidi
akkan'ateenka minsteeri

ISBN: 978-99944-2-847-2

Baassa

Hombo	vi
Mommaahanka shichchaanchi	vii
Qoodigaa ifa tabayyaa.....	29
Hujee akkeeyisate	63
Ogomanta seerakka shichchaanchi	97
Qoodinka Tabayyey Shichchaanchi.....	119
Haayirinka shichchaanchi.....	141

Hombo

Ka liyinka shichchaanhoodi mommaahoo, qoodigaa ifa tabayyaa, huje akkeeyisattee, oggomanta seera, qoodinka tabayyaa, shibrnka tabayyaa qa kubbaalameedhaa. Kaayyo isachinni akkansitu xabi ichcheetta dawwachi biikkooleegaa qixxeetta beeha ya beekkaa fullaasooni danisa qa ittaa.ka marru qa dheki godu sonissameedhaa.

Callka goodidi akkan'ateenta marissa aheehaa

Mommaahanka shichchaanchi

Baassa

Homboo	X
Mommaahoo dhigo 1- issa beehissadha.....	1
Mommaahoo dhigo 2-Boohee Beehissa	1
Mommaahoo dhigo 2-Geeshuntanta Eegadha.	2
Mommaahoo dhigo 4-lamma woirra	3
Mommaahoo dhigo 5-Gobee ya soraa	4
Mommaahoo dhigo 6-fakeeissinki tabayyaa	5
Mommaahoo dhigo 7-Mooyintta Kora	5
Mommaahoo dhigo 8-ama Lukkee ya isanka olley mommaahoo	6
Mommaahoo dhigo 9-Joori worsheeyaa issanaka qaaroo	7
Mommaahoo dhigo 10-Oddakka akkan'teenka mina mommassi.....	8
Mommaahoo dhigo 11-Lubboo qafaaha ya qafeey basi.....	10
Mommaahoo dhigo12 - jarmigaa gudhdhooshi yeteey	11
Mommaahoo dhigo 13-Maameeka Tabbayyaa	12
Mommaahoo dhigo 14 -Miiri eegakka gorsi.....	13
Mommaahoo dhigo 15- Laaseedha fadiya Qaloo	14
Mommaahoo dhigo 16-Soodi hayyaa daaddee.....	15
Mommaahoo dhigo 17-Dhukkeenta aayyee.....	16
Mommaahoo dhigo18-Tabayyinta radda worqateyhuni qaaba.....	17
Mommaahoo dhigo19-Guyyee ya isheetta geeshuntaa	17
Mommaahoo dhigo 20-Maareetta giraaw'ee	18
Mommaahoo dhigo 21-Lukke ya Issanakka Ollaa.....	19
Mommaahoo dhigo 22-kadijaa ya isheeka waajirataa	20
Mommaahoo dhigo 23-Lasa lasanta hujee	21
Mommaahoo dhigo 24-Aayyeenka gorsi	22
Mommaahoo dhigo 25a -Mina qareetta dhishoo.....	23
Mommaahoo dhigo 26-ayyeeta dabooruhu yedhaa	25
Mommaahoo dhigo 27- Agunchinta ya Woggeyinta laxxee.....	26
Mommaahoo dhigo 28 – illamuraa qaph'aayaa	27
Mommaahoo dhigo 29-Cin'ata duwwa lukkanchoo.....	28

Homboo

Ku mommaahanku shichaanchi biikkooleegaa waareemaa mommaassi yokaan mommaahooqa gagar'eedha. Mommaahoosh torbaanidi akkan'inkoogulintahedootippu issagaa issaka qoodinka woggaa qafitaata ichi akkansankoo mommaahoo wareenoo faana dhirqi mommaahaadi biikkooli dhaggeeyshaachi, akkansaankoo mommaahoo waaryaadi dhiriqqinki mommaaha, worsattee worsadha, mommaahadi waareemanno meena, radda, worshee, mooyya, hubadhanta ya sho'anta beekkaa goonsadhinkooni qa qarqaaraa.

Mommaahoo shiiddagaa duree mommaassi hubadhagaa danissitaa gulinta hedooka ceehaa ya shiidinta gilbee biikkooleeshi hubacheetahanna sirrissani. E faana hooli hiisiqishi mommaahoo waariyi. Mommaahoo biikkoleegaa waariyagaa duree e mommaaho issa shiidissishafeeyhuni biikkooleegaa waariya qa malaa. Mommaahoo shiidissishi yokaaniafeeyhuni waarishi qixxeysantoo faana mommahooddey baasheeta worsattee worisani. E faana miyaana wolliga maxxanissa akkan'ikooni ya o basichi firooncheetta worisattee biikkoolee worisani. Onagaa qixxayaa woggaa angul'antoon biikkooli achattanachi fakkaataa mommaahoo beehinkoota mommaahinkoon issanagaa milkee uwwi.

Ka shichchaanhoodi gagga hasaawwanta worisattee ya akkan'ateega hangaa gorisi qa shichameedha. Chi worisatti ya gorisuhu ta akkan'ateega ya akkanissagaa guli ichi dhaqabjeetatta ihanoonnanni yechinkoo booheenna miyaana goonisadhoo hangadhoo gonisadhoo iyyagaa qa danamaa.

1^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 1- issa beehissadha

Keydu dhechi alichu issa maamma behisattahani qa akkabinaa.

Iyyu maqeeyi Hirbee qa iyyamaa. Iyya beeruhu lamala qa. Iyya aabbaku maqeeyhu Gotoo ihaadi ita aayyeeku maqeehu Dassoo qa. Ani lama rudaanoo qa qafu. Isanaku maqeeyhu Malikoo ya Ladoo qa iyyamaa. Ani itaagaa hayyoochu muuziqaa. E magisaahu lammuhu dhaqal'aami ilaala qaa. Rabinkoo bishaddey miqaatanna yettaa bisha qa e maggissaa. Ani wa'aa basi woili uttaya qa.

Hasawinta worsate:

1. Hirbeeka aabaku ya aayyenku maqeeyhu ayye iyyamaa?
2. Hirbeeku beri me'ataa?
3. Hirbi miyyaa hayyitaa? miyyaa waata?
4. Hirbi me'a rudaanno qafittaa? Isanaku maqeeyhu ayyeetta?

Gorsi:

Biikkolee, Hirbimaamma issa beyisadha noohanna anguli anchinku? xanxxaittoonaa? ashinuni shinkka maqaa, aayyeka ya aabbakka yokaan shinta maateeka maqaa bubbinka woggaa hedadha danaqa haasissitaa. Shinssi magissaa basi ya ashinu waashinkooha shiida danaqaa haasissitaa.

2^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 2-Boohee Beehissa

Biikkolee, keydu dhechi alichu issatta boohee maamma behisittahana qa akkabinaa.

Iyyu maqeey Hirbee qa iyyamaa. Itta booheeku maqeeyhu Godaa ihaadi ani gididi tabadhaa qoogi maggisaha, miqaaha ya bala'neha qaa ihaa. Ninta karraddi gannammaa maangooka haqaaqa yedhaa. Xabaranka woggaa haqana jelu teydhinki tabadha qa ee magissaa. Ninku minni bashashin kabaameedha ihaadi madhaaseyhu ya xonxxoolissaa haqeeyhuni qa hujeencheetaa.

Hasaawinta worsate:

1. Hirbeeku olleey maqeeey aayye iyyamaa?
2. Hirbeeku lubi mini miyeehun kabameedhaa?
3. Hirbeeku lubi mini madhaseehuyaa xonxxoolissa miyehun hujeemeedhaa?

Gorsi:

Biikoollee, Hirbii maamma issatta boohee beehisadhannohanna ilaalanchinku? xanxxaa ittoona? Ashinunni shinka ollaa ya shinka mina bubbinka woggaa hedadha danaqa haasissitaa.

3^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 2-Geeshuntanta Eegadha.

Biikkolee, keydu Koosshoota addaarroo icheettaa Masiqeenkoo maamma issatta geeshuntaa eegattahana qa akkabinaa. Koshoochi biikkooleenka akkan'ateenka minadi wollichii akkan'inkoo wortaaddey dhechi Masqeeqa iyantaa. Akkana'teenka minadi martaa woggaa Masiqeenkoo iladdey dhiqqachi, muga sil'achi ya korojoo gadhachi qaa. Masiqeenkoo iladdey waayaa samunaa hangachi bubbinka woggaa dhiqataa maru isheechi illayaa sunashi bubbinkaa woggaa geeshi qaa. Muga sil'annoo faana qal'anee kukubeeychi qa sussa. Deeyga deeyga qajeelisachi qa issatta irqa rigataa. Iteeyi ittannoo faana afeey qa luluqattaa. Ihannoo marru Masiqeechi irqaankoo bubbinka wogga xudaata qa ittaadhannoo. Irianta hadda haa wogganni hoqeedha iteeyi yedhey marru irqanka dhukkubi dhukubiji beetey. Masiqi haa woggani geeshi qaa. Ka marru isheetta addaarroo Koshu ya higaa worittashi hammaneeta qa ishee haynkoo. Dhetti lasa isheechi akkanissitu issatta geeshunta maamma eegadhinkohanna akkansitakali "qaaroo, Masiqeenna illa ya suna geeshadha, muga shinkanni dhiqachinki sil'a, irqa shintani rigadha, e faana Masiqeena geesha, beleelitoo ya miriinka ihaqaa" malitta ishi shiidaadi Masiqeenkoo maga qa magannoo.

Hasaawinta worsate

1. Masiqi maacheettaa dawwachi issaka muga eegattaa?
2. Masiqeeta yedhiogaa akkansitoo isheechi maannoo?
3. Masiqi issatta geeshuntaa eegadhagaa maacheetta radda hangataa?

Gorsi:

Ka marru ashinu miiruuu eegameedhaaha ya beeleelitoo ihagaa bubbinka woggaa giddinnim shinta illa, suna, muga, irqa geesh gooshinki eegadha qa malittaa.

4^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 4-lamma woirra

Biikkolee keydu lama weyra itaa mommaahoo qa akkabinaa.

Dheki turph'aneeha ya dheki qal'anee weyra qa yedhannoo. Turph'anne weyri teyimmaa issachi ganboolee ittaadi qal'anee weyruhu katamaa qa gallaa. Woggeyhu badhdhaysh ihaadhannoo marru qal'anee weyri atooyanta qalla worisadhuwaa qa gamboolee marannoo. Qal'anee weyir ganboolee dhaqabbannoo faana turph'anee weyri ham'aneeta maggi "hyyadhanta itta firaa ani sheena eegadhi yedhanni iyyi qa yekki dansaashini intaantto" iyyi hoofintiy gadhdhannoo.

Lamiseetta lassa deeyigga turph'anee weyri achi aseessi qa dhisoonata dhedheentaa ittanta illa dhinqi qa qal'anee weyrichoogaa uwwannoo. Qal'anee weyri okkantaashini ya maggashin kattamaadi damaadhannoo damma hedadhoo turph'anee weyri ganboleetta hujee maachi saqisaata itta hujyaahanna ilaaliqaa masisannoo.

E faana laminchi fira weyri wolli gadhinki qa katamaa maraninkoo. Katamaa galaninkoo faana turph'anee weyri dawwaddey angurissamaa waha iyyeedha hirkki ya harcamaa dhaheeynkka mina qa masiisa achannoo. Laboo xaraayoo akkabi beheey marru motokeeninka kayyaameey hooligaa qa naasooshi isadi galanno. Turpha'nee weyri o"ka gan anne katameedi teydhata gabi iyyahoo galanaa woytta qa"innoo.

Borshu deeyigga qal'anee katameey weyri turph'anee katameeyha ceehi akkabi iyya fiixaa ani katameey weyra ihanno maru qa ganboleechi damma eessa quriqueedhannoo. Ashinni ganboleekka weyra ihantoo marru katameey damma cin'attanachi dammagaa rakachi qa yettoo."bubbinki woggaa haarayaa basi akkan'agaa shakkaneetta rakadhashi hoxeeyta qaa. Gaani basi akka'ndha ya dheki basi beehagaa ribiya qa haasissita"iyyiqaa issatta korojoodi huussi gagardheedhannoo uwwatee uwwi ganboleeka eerga geegessannoo. Turph'anee weyri uwwaamanoo uwwateegaa eebisi qa galadhanoo.

Hassawinta worsate:

1. Ganboolee galadhanoo weyri katamaa mari miyaa miyaa angullannoo?
2. Katamaa taidhadhanoo woiri ganboolee mari miyaa miyaa angullannoo?
3. Kataamee weyri ganbooleeka fiixaa geegessanoo woggaa maannoo?
4. Kataameey weyri ganbooleeka fiixaa geegessanoo woggaa miyaa uwwannoo?

Gorsi:

ka marru biikkoli bubbinkka woggaa haarayaa basi akkan'agaa shakkanee woggagaa rakkadhash hoxeyta qaa. Gannaneey bassi akkan'agayaa heehaha kardeemaqa haasissitaa.

5^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 5-Gobee ya soraa

Qarihanoo, keydu mommaahu Gobee yaa Soraa itaatta itta marru ta mommahooqaa akkabinaa. Goobi ya Sorra dheki ollaadi gala qaroo qa. Wollu hayyitaa waajirataani qaa. Akan'ateenka minaddey riqqanikoo faana qafinkoo wodhayinka woggaadi ballonee qa tabadhinkoo. Tabayyeenta faana wol qariqaarinki qa uwamannoo joori hujee hujiyinkoo. Lasaddey dheti lasa balloonee tabadhadeedhinkoomi qa a balloneesh toohamanoo. O mahaneech ballonee toohantoo sheena sheena iyinki qa wollu wa'aninkoo. Ka wogaa Gobeeku ya Soraku aabba dhaqabinki qa haraarissinki qa Sora ya Goobi wollu waaninkoo mahanaa worisadhinki hubadhanikoo faanna tabayaadi dhi tabadhinkoo radda yeradhagaa, tohamagaa, mo'agaa yokaan beyagaa danikoo maru kanachi wollu wa'ashi maliteeyhanna waariyinki qaa haraarissanikoo. Gobi ya Sora ee lasa achinki waajirataa isanaku bareekanaqaa ihanno; wolini wa'inki beehinkeey.

Hassawinta worsate

1. Goobi ya Sora wolligaa miyaaya mittaa?
2. Gobi ya Sora miinka mahaneeych wollu waaninkoo?
3. Gobi ya Sora maamma haraarimadhaninkoo?

Gorsi:

tabayinka woggaa tabayyinchii radda yeradhagaa, dari'agaa, beyagaa fakkaataa dawwachi dantaa marru ka mahaneeych wollich tabachinkoo woggaa wolli wa'a malichinkeey.

6^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 6-fakeeissinki tabayyaa

Qaarro keydu "Gobee ya Soraa" itaa mommaahoo mommaanta dhigo 5taga yetaataqaa dhirqinni akkabini e faana mommaahoodi shiidammanoo meena fakkeessin tabanaa marru ta seera faaneeyiseey.

- "Gobe ya Soraa ita mommaahoo heddhinkoon lammeeta mommaaha
- Mommaahoodi qoodadhannoo fakkeessaa meena maqaa worisadhink hubadhinkoon godha.
- Fakaadhi tabadhannoo meeni behamannoo faana biikkolee maqeeysa (Goobee, Soraa, Gobeekayaa sorakka aabbanna)
- Sora ya Gobi mommaahoo fakkessinki tabadhinkoo balloonee uushi mommaahoo biikkooleeshinni Soranna ya Gobeenna fakkessinki tabadhinkoon godhi.
- E faana fakkeesinki tabadhinkoo tabayyaa tabadhaneey biikkoolee tageeyhun tabissa.

7^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 7-Mooyinta Kora

Biikkoolee keydu "mooyinta kora" itaa mommaahoo qa akkabinaa.

Garmmi, Urzoo ya Yeyyee ihinki angul'aniko basi wolli qixxa qoodadhinki ittagaa wolli galinki qa dheti lasa saadigaa hoofaninkoo. Wollichi ihinki gaddamaa qa ribbinki gagar'aninkoo. Saadadhinki gagar'anikoo gadamma wolli qixee qoodadhaddhaga wollig alaninkoo eetechi kora qaa teydhankoo. Garimuhu kora teydhano mooyya dhiga qa achannoo. E faanani unguuqaa inno"burtaa anga eenaa gadhaa mahaneeyhunni achaaku itta milikee ihannoo marru, lamiseeku horanka womma ihannoo marru ya fadiseeku ham'anee hajinka ihanno

marrunaa qa inno. Gagga aanissi shinta hadachi worsattee aseesaahu yedhannoona shinka qoodinni qadadhi bubbinka malanaa ani itta qa inno.”

Isinunni issi innoota na'akadhinki ossinki garmihanoo achaami sadadhagaa baniinoo woggaa angul'anaa basi woliqixxanaa qoodanna inni eetee qa galeedhanninoo. Tanagaa galannino eteeka gulich woli qixxa hujini qa Gadama saadini gagar'anninoo. Ka marru woli qixxa qa qoodadhash malittaa. O iheeyha tanatta faana sheesachi saadigaa baaneeyi. Waajiratumma ninkhun hoqanaa hoqa qa ininkoo.

Oloobadi Garimuhu isanatta heedochi woli akkabaadi qa woli qixxee qoodadhinki ittaninkoo. Ihinki qa wollichi yedha ya dammani marissadha achaninkoo.

Hassawinta worsate

1. saadadhagaa wollichi ba'aninkoo mooyyi ayakka lubootaa? mayinki woli galaninkoo?
2. isanatta hadda woli gala w'ashi un'annoohu miyyaagaataa?
3. isanatta hadda un'anno woli gala wa'a maasinki hiira'aninkoo?

Gorsi:

woli gala wa'a hasaawweyihuni hiira ya tagoodi woli keebeessa ya woli akkaba qa haasissitaa.

8^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 8-ama Lukkee ya isanka olley mommaahoo

Biikkoolee keydu "ama Lukkee ya isanaka olla itta mommaho qa akkabinaa.

Ama Luki ya issanaka olleey dheki dheki wogaa katamaagaa ifa ba'inki qa lukka hir'inkoo. Ka wogaa hangadhinkoohu issanaka ollachaa iheedhaa anaa Adooka motokaa qaa. Anaa Adu issaka motokaadi laamibbaa husadhinki umuttinku issakku ollee ya foolinku qaari dheki godu woniffa ihinki qa lukka hir'agaa mari'kadhaninko. Maraninkoo godoodi lasa humaa tabadhinkoom nageeyihki qa akkaraaa bubbinkum riqinki issa issakoo galinkaadhaninkoo. Ama lukki ya isheeku olleey anaa Adoo ham'aneeta qa eebisinkaadhaninkoo. Ama Lukki ya isheeku olleey motokaa hangadhinkadhaninkoo woggaa higaa issanaku olleey meeni hogomeeyi, harreeyaa gangee qa kor'agaa hangadhinkaadhaninkoo. Radda infadhaaganni harreesh diitaa gaarii

qa hangadhinkadhankoo.Ama Lukkeeka olleey meeni hujee fakkisadhagaa micha michakka geejibaa qa hangadhinkaadhaninkoo.

Hassawinta worsate

1. Ama Luki ya isheeku olleey dheki dheki woggaa katamaagaa iffa marikadhanikoohu miyaagataa?
2. Ama Lukiyaa isheeka oleehu katamaagaa ifa miyeeguun marinkadhanikoo?
3. Amma Lukiyaa isheeka olleeyhu katamaagaa ifa ma'a ihinkki marinkaadhaninkoo?
4. Ama Luki ya isheeku olleey meeni kor'agaa miyeehuun hangadhinkaadhaninkoo?
5. Biikkoolee shinta boheedi kor'agaa miyaa miyaa hangachinkoo?haagayaa haballa marichinki beechinkoo?

Gorsi:

biikkoolee angulanchiku?boohi booheenna qa haarayaa aadinkka basi Kor'agaa hangadha danamaa.

9^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 9-Joori worsheeyaa issanaka qaaroo

Biikkoolee keydu "Joori worshee ya issanaka qaaroo" itaa mommaaho qa akkabinaa.Bosee iyyinkoo akkan'a qaa yedhano.Dheti lasa isachi akkansitu unguishiq aa Bosee worisadhanoo, shinkoo miya miyaa iyyantaa joori worsheetta yettaa? Bosenkoon ninkoo giraaw'ee, wochchoo, harree, hogomeey, saa ya har'e yaa naa ytta qa inno. Labinnuhu man'eytaa ishi qa worisadhanoo. Issini dhetti giraaw'ee ya lama diiddeena, foala harree, umutta seeynaa, lama har'eyeenaa qafinu inno. Isheenikoon Boseelashi xanxaana dhigo issanatta akka dansaanaa beetu qa inno. Kanana masissadi Boseegaa maga qa ihanno. Akkansituni joori worshee angurissa misil dirrissish anguriso" qaaroo hayya ka misil ilaalichinki kanaddey haahu joori worshee ihahanna eesa waariyee qa" inno. Biikkooleeshinni misili angulichiki qa maggannoo. Worsheeshi tanee isinoo qaru yettahana qa dhigadhaninkoo.

E faana taga tageeyuhuni aseesoo tattafoo qa joori worshee ittaata aheehoo maqeyhuni waariyoo inninkoo. Onatta faana misiliga yettaa worisheetta dhigoo dhiginki qa labinna iasakka waareeninkoo. Akkansitunni biikkool xanxaa ichchi joori worshee beehinki maqaa isanakka waareeninkoo marru ham'aneeta qa maggannoo. Akkan'atoonta haddachi Boseekka

lubooggaa waajiraaa ichcheetta Machchu iyyantaa akkan'atu issatta akkansitoo dheti worsatee qa worsadhanno.kan'ihunni ta worsheekka qaari maqa mayinki ceehinkoo itaata qaa.Akkansitunni 'Machchu! ashi xanxxaa qa dansaa worsatee qa worsadhanto ishi qa "joori worsheekka qaari maqaa dira achchannoo.

- Giraaw'enta qalaku maqeey-diidee
- Wochchanta qalaku maqeey-diidee
- Hareenta qalaku maqeey-harreenta qala
- Areeynta qalaku maqeey-dagammaayyoo
- Seynta qalaku maqeey-garee ishi qa waareennoo.

Kanagaasee joori worshi laboo hangassi qafitaaha nna hubadhinki akkadansaa kokabashi yaa gagar'ashi maltaaha nna biikkoolee beehey innoo.

Hsaawinta worsate

1. Akkansitoo isanachchi Bosee meeyshi worsadhannoo?
2. Boseekka lubuhoo man'ey worsheetaa yettaahu?
3. Akkansitoo isanachchi misili dirrisanno faana miyyaa angursannoo?
4. Boseekka lubooggaa waajirataa ichcheeta akkan'atu isanata akkansitoo miyyaa ishi worsadhannoo?
5. Akkansitoo isanachci joori worsheekka maqaa miyya miyyaa ishi isanagaa waareennoo?

Gorsi:

joori worsheeshi itagaa,hujeegaa,eegaansigaa hanginkoo marru isanagaa kokabatee gooni gagar'a qa maltaa,akkabnchinku biikkoolee.

10^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 10-Oddakka akkan'teenka mina mommassi

Biikkoolee keydu "Oddakka akkan'teenka mini"mommahoo qa akkabinaa.

Odaaniko liya beri qala ihaadi qalimadhano wogaadi gagga dhaqabannoo miidhdhaachi dhekki godichi dheey godu shashayaahu joorinta beydhaci qaa. Odachi aayi Odaa micha michaka

hurissineenka godu dhisaanoonani Odaanikoo qaadhi marooni godhagaa danamaneey. Odda,bubbinka wogga deeyga aseessanoo faana isinakka homboo qaru teydhiqa issaka olleey qaari akkan'teenka minadi mariinkoom ilaala maru "ani miyagaatta akkan'teenka minadi mareeyhu?"iyyi qa hededhaa.Dheti lasa ta worisattee issatta aayyee qa worisadahanoo.

Borushu deeyga aayee isachi achakanna Odaa beydhachi qaa isanata boohee yedhaa akkan'ateenka minadi maranno.Akkan'ateenka minadi dhaqabanoo faana Odaa maamma akkanissagaa dantaahanna ya issini qafaa akkan'ateenka haynna o akkan'ateenka mina dammissa anaa gorissadhano.Akkan'ateenka mina dammissa aneey aayeesh Odaa gooysh akkan'oon ambanoo marru galateefadhi maqaa issaku shichamaa deqee godhnoo faana Odaa dhiichi maraa basi,akkan'ateenka minadi wol'aa gabalaa e goligeedi dhiich shashayaa koraa,qoodidi gagga teydhaa barcummaa,tabadhaninka godo ya fakkaataa haasamaa basi maamma sonisishi isagaa dhiheesitaa deqee qa wollich hasaawaninkoo.Gorisinka gulich Odaankoo torbaandi godooddey godoodi dhiichi shashayaa haarayaa barcummaa angul'anoo faana waajirateeyhun ihi qa akkan'ateenka minadi intaanno.Akkan'ateenku mini haarayaa koraa hangadhi qoodid galla danagaa hangaa toraayaa akkan'ateenta karradi akka dansaa ofa danissaa qoogi angul'ooni tolssi eeganoo marru Odaanikoo magaanikaa ihi qa akkana'atee achadhanoo.

Hassawinta Worsate

1. Oda dhiichi shashayadhanoo basisi maaheedhahataa ihadhanoo?
2. Oda qaaruhu akkan'ateenka minadi marinkoom ilaali mayi hedadhanoo?
3. Odach aayi ya akkan'ateenka mina dammissaanko miyagataa wolli gorissadhaninkoohu?
4. Akkan'ateenku mini Odagaa miyaa tolissanoo?

Gorsi:

qaaroo Odatta heetoota miidhdhaa qafa shinku waajirateyi akkan'ateenka minadi akka dansaa shashayinkoon ya akkan'inkoon akkan'ateenka minadi godhinkoo woli'agaa e karradi godooddey dheey godoodi dhiich shashayinkoo koraa,qoodidi gagga teydhinkoo barccumaa,giddi tabadhinkoo godoo ya dhiich akkan'inkoo radda haasissitaa marru anguli'aa daninkoon isinoo qarqaara qa malittaa.

11^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 11-Lubboo qafaaha ya qafeey basi

Qaaroo keydu "lubboo qafaahayaa qafeey basi" itaa mommaahoo qa akkabinaa.

Dheti lasa Deygooka akkansankoo boru akkan'ateenta emelitoogaa ninta booheedi yedhaa akkan'ateenka mini boqadhanta boohenaa mara qa inno. Akkanisitoo isanachi innoota akkabinki Deygu ya wortta isachi ham'aneeta qaa maganinkoo. Emelitoonta lasa deeygga aseesinki qa Deeygu ya waajirataa issaku akkan'ateenka minadi maraninkoo. E faana isanata akkansitoochi ihinki qa boqadhanka godu maraninkoo. O godoodi dhaqabaninkoo faana laboo magissaaha ya illagaa tolitta dhishoo, ciidhaa, dhahanatta sanyee, biyyanta bisha, gubalee ya maanchoo qa angulaninkoo. Ilaa'laninkoo basichi ham'aneeta qa maganinkoo. Deygu ya isachi woritashi" ku ilaallaa basi bubbinku miyaa iyyamaa?" iyyinki qa issatta akkansitoo worisadhaninkoo. Ishin "ku angulichinko basi lubboo qafaaha ya lubboo qafeeyha iyyaminaa lama godu qoodama qa inno. Lubboo qafaaha iyyamaahu worshee, dhishoo, ciidhaa ihaadi lubboo qafeeyhu dhahaa, waa, manchoo, biyya, hindhichoo fakkatahanaa ungu qa" inno. Isanachi akkansitu" lubboo qafahuyaa lubboo qafeeyhu lammintta qalagaa haasissaha ya hangaaha ihanno marru boohee ninta qorqaranaa malitta qa" inno.

Deygnunni "ondallu dhiichi tabannuwaa dhishoonta itinkoo illa, gubaaley ya daaddeena aniyyaa iyyu waajirateeyhu dhinqanni gadha danaa danu?" iyyiqaa akkansitoonta eetee worisadhanoo. Akkansituni" illayaa gubaleeyi dhinqachinki gadhaneey malee daaddee murashiteey. kan'iuhunni dhishoo qorqorata maltaa malee mura malichinkeeyi qa" inno. E faana Deygu ya isaku waajirateey tanna illa ya tanna gubaaley dhinqadhinki qa gadhdhaninkoo. Onachinaa emelitoo oloosadhinki akkan'ateeka mina eeri riqaninku qa iyyammaa.

Hassawinta worsate

1. Deygu ya issaku waajirateeyhu akkansachi emelitoo marinki miyaa angulaaninkoo?
2. Lubboo qafa basi ayakka lubbootta? lubboo qafeeyhun?
3. Dhishoo qoriqorashi miyaagaa haasissanoo?
4. Deygu ya wataa isaku emelitoonka godichi miyyaa gadhinki riqanininkoo? miyaagaa?
5. Lubboo qafaa basi lammintta qala maamma hangahanna shinsa fakkataa?
6. Lubboo qafeey basi miyaagaa hangadha dannoo?

Gorsi:

qaroo angulanichinku?shinta booheedi ilaalichinkoo lubboo qafahu ya qafeey basi lamminta qalagaa hasissaha ya hangaha ihanno marru qoriqara qa malittaa.

12^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo12 - jarmigaa gudhdhooshi yeteey

Biikkolee keydu “jarmigaa gudhdhooshi yeteey” itaa mommaahoo qa akkabinaa. Jarmuhu ya isaku waajiratey Solleka lubbi haarayaa minadi qa maraninkoo. E faana laboo dukkanawedha godoo, laboo buhoo, shibiyeedha haxxawwanoo, sibaabbanka mina ya worcalaweedhaa godoo qa giddi gudhagaa angulaninkoo. Bubbinku godi curaaweedha ihanno maru jarmigaa toleedhaha qa ihanno. Biikkooli anga dhiqadhakachi iteey ittannoonna isanaka afu kokkeedi ya salu galinki dhukubinkoni qa godhinkoo.

Solli ya isaku joori haarayaa minadi qa maraninkoo. Mininta iteey sal’anta dalla sameedhaa iteeyaa taayeyhu hu’edhamiqaa angulaninkoo. Sollinni suna qa gagar’anoo. Ifi iyyiqaa fooleesh ham’aneetanaa jibbissa inno. Issiyaa issaku waajirateyhu dhiqa, haxaawwayaa geisha qa achaninkoo. E faana godhu geeshi qaa ihannoo. Jarmuhu, taayeyhu ya workabashi ihinkoohana ihinki qa jibinki daganinko fana ”dhibashi yeteeyi riqaa riqinaa qa” inninkoo. ”Solleeku lubi mina haxaawwa dheti lasa habaragaanaa daninku iyyinki qa wolli gaalnininkoo.”

Solli, issakka joori ya waajirateyhu geeshiya qajeelaa iheedhaa issakka minayaa dhishoonka godoo qa ilaalaninkoo. ”tanee naanu geeshinaa, geeshi minana qafinu qa” ininkoo. ”ihoon malee bubbinka woggaa geeshi ihi yedhoon haa woggani haxaawana haasissita qa ininkoo. Iheeyha bodhoo baqadhanoo jarmi riqina inteeya qa inno” Soleechi aayi.

Sollee, higaa qaariyaa maateeshi giddi galinkoo minna geeshi godhinkoon akkansaninkoo marru daneeyhu bubba geeshi qa ihanno. Keydu achi jarmihu ya issaku waajirateyhu gudhinkoo godoo qafinkeey. Issakka mina, danaayaa karra geeshi wa’aa lammi laafaa lammi angulinkoo gabalaa biikkoole gabi baqadhinkoomi qa yedhinkoo.

Hassawinta worsate:

1. Jarmigaa, tayaaga ya worikkabagaa Solleeku lubi mini mahitaa tolannoohu?
2. Jarmuhu lamminka sallu galaahu maammattaa?
3. Jarmuhu, tayeyhuyaa worikabash miyaagaataa Soleekka lubi mini karinki maqadhaninkoohu?

Gorsi:

ninka minayaa boohee geeshi godhaninna ya anga saamuneeyhun yokaan dareeyhun dhiqadahaninonna jarmuhu, tayeeyhu ya workabashi uun'agaa daninkeey. Dhukkubinni anbagaa danikeeyi. Naanunni miiruhu eegameedhaha qa ihinna.

13^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 13-Maameeka Tabbayyaa

Biikkolee, keydu "Maammeeta tabayyaa tabadhanta" mommaahoo qa akkabinaa.

Maami bubbinka woggaa qaarihun tabayyaa tabadha qa hayyittadhannoo. Maami lukkanta balloonee tabadha ya jiba ham'aneetta hayyitaa qalla qaa ittaadhanoo. Akkansitoo isheechi "Maamee!ashi xanxxaa qalla qa" iyyoo qa tirittirisso ittaadhanoo. Ihoon malee Maamenkoo tabattaa woggaa xenxxurachigey. Ka marru qa, dhetti lasa hajjihun jidaakali halitaadi mirgiteechi lukka moonno. Shuulidde ya angaddey qa luxxanoo. Sunashi ya midirooshini dar'achi qa ceejeennoo. Muguhunni biyya callaqa ihanno. Dansuntaash illashi dheki basinni ihanneey. Anganku xungi laboohu shashaya qa saqqannoo. Maami hayyitadhanoo lukkanta balloonekka tabayyaa hurta harcanee woggey gabalaa tabadhakachi qa hooqannoo. Maameechi lukka cin'a cin'a huroo qa maroo inno. E faana Maami lukkanta balloonee xenxurachi qa tabadhachanno.

Hassawintta worsate:-

1. Shiddisamanoo mommhu miyaa waritaatatta?
2. Maamee tirittirsahu ayeetta? isheegaa maanoo?
3. Maami harcanee woggaa lukkanta balloonee tabadhakachi hoqanohu maachitaa?
4. Haa nafanta kaateetta gannanee miidha dhaqabannooshi?
5. Xenxxur'aa malee tabadhaninoona maahinaa?

Gorsi:

qaaroo angulanchinku? tabachinkoo woggaa xenixxurashin ihaqaa malitta. O iheeyha shinta nafanta kaateega gannanee miidhdha qa dhaqabagaa dantta. Angash yokaan lukkashin qa mo'agaa danittaa.

14^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 14 -Miiri eegakka gorsi

Biikkoole, keydu “miiri eegank ogeeyishi gorsi” itaa mommaahao qa akkabinaa.

Dheti lasa Bakku akkan’ateenk minaddey riqqishi tabataakkali dhekki cin’akka xarimmusi qa angullannoo. Xarimmusi alassishi saashi sunsaafataadi dhalee ihaadhanno marru ham’aneeta qa foolee qafaadhannoo. Hayya”miyyaa miyyaa iyyaa ishi qa dibaanoodey cin’atta qabbishi ilaalannoo. E faana cin’atta wol’iqaa saleeyihu ham’aneeta dhukkubannoo. Ishechi aayi dhaqushi qa miira eegankaa minaddi dhissannoo.

Ogeeyshuhu qoraa godhannoo faanna biikkooleegaa uwagaa maliteey dhalee gadhacheetahana qa sirrissanno. E faana aayeshin gorisadhi qa hurisanta dhalee uwannoo. Biikkooleesh dhaqabba danteeyi godoo dhalee dheebash maliteyhana qa Bakkotta aayyeegaa gorissa uwannoo. Oloobadi Bakkonni eete malee dhalee karansishi ya qabbashi isheegaa hasisiteyhanna aa jooruhu dheebannoo basi goyashi maliteyhana qa gorissannoo.

Hassawinta worsate

1. Bakku akkan’ateenka minadeey riqaanoo faana miyaa godhadi yedhannoo?
2. Bakku angullannoo basi maassannoo?
3. Bakkoochi aayi miyaagaa Bakkoo hurisineeninkaa minadi dhisaannoo?
4. Bakku angullannoo xarmusi massattaa malitaadhanoo? miyaagaa?

Gorsi:

qaaroo angulanchinku? jooruhu dheebannoo basi eetissadhakachinki karanssa ya qabbashi maliteey.

15^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 15- Laaseedha fadiya Qaloo

Biikkoolee keydu” laaseedhaa fadiyaa qalloonta”mommaahoo qa akkabinna.

Weyda wogaadi, fadiyaa laaseedha qaloo qa yedhannoo.Isinuni dagee lasseedhaa qalichoo,haddakka laaseedhaa qalicho ya woneey laaseedhaa qalichoo qa iyyamaa.Ku qali bankeega kanneey gama qa galinkaadhaninkoo.Dhetti lasa bankeegaa shinneey gama yettaa bashaa toraa gabee taakiyinki itaagaa qa hassanikoo.Ihoon malee toraa jelu beey naachi qa galaadhanno.

Lasaddey dhetti lasa dagee qalichi toraa gabee taakkiy bankeegaa shinneey gama maruwaa qa mur’anoo.E faana toraa gabee laadhi fullayaam “ayyeetta toraa gabee ladhoo maroo iyadi yedhaau? ittaqaa ittaa!”ungiqaa inno naachu.”laasso ee ittashi, haddakka iyyaa rudeyhu sheesa intaadi qa yedha.Isi ee gabi turph’aneeha ya gannaneeha qa.”unigiqaa innoo cin’aku qalichi.Naachunni “eetee ! fullaya danaanna danitu qa” innoo.E faana hadakku qalichi toraa gabee laadhi dhasa qa achannoo,Ka woggaa naachuhu ”ayyettaa toraa gabee laadhadi yedhaahu?itanaa ita qa !” innoo.Haddaku qalichchinni “iyya laasso ee itaashi,iyya woneey rudaa naa sheesa intaya.isi ee gabi tup’aneeha ya gannaneehanaa qa” innoo.

E faana naachuhu “eette! Fallayagaa dananaa dantu qa inno.Ihaadi qa gannanee qalichuhu taora gabee laadhi fullaya achchannoo.Ka wogga naachuhu “ayyeeta tora gabee laadhadi yedhaahu?itnaa itaqa” naachuhu innoo.”hayya itta lafeenni karnsi qa”inno gaani qalchuhu. gaani qalchinni buqadhi qa harcanee buudeyhuni naachi tumannoo.Naachihuni waadi qa halannoo.E lasa achchi naachuhu o eeree angursadhanneyi.Laaseedhaa fadinku qalinni bankeegaa shinney gama yettaa miqaa bashaa toraa gabee taakiyinki qa itinki itinki fureedhaninkoo.laa iyyamaa basinni beedha qa beedhannoo.

Hasaawinta worsate

1. Me’a qaloota yedhannoo?ayyee iyyaminkoo?
2. Tora jelu ayyeetaa yedhanoohu?
3. Naachuhu tora jelee fullayinkooni eetisanno qali me’atee?Naachuhu laminku qali fullayooni eete iyyanoohu miyyagaa ihahanna shinsa fakkaataa?

Gorsi:

qaaroo,dhekki bassi hujiyagaa durikaan bohee qajeelissinki ttohadhayaa danoo deeyi shawoo ittahanna sirrissadhaqaa haasissitaa.Qadinim,hunna behashi haasissitaata ittahana nachiha dhaqabanoo bana'amadeey hubadhaqaa haasissitaa.

Mommaahoo dhigo 16-Soodi hayyaa daadde

Qaaroo,"Soodi hayyaa daadde" itaa mommaahoo qa keydu akkabinaa.

Soodi xanxxaa qalaaqaa.Lasa lasa deeyga deeyga aseessi qaa dhishoo waa dhusikaa. Dhishoonka godoodi ittagaa hangittaa nyanyaa,hammunaa ya kaarooti qa yedhaa. Ammamnnimi duwwaaha,hadaanita bishatta ya hil'aaleeyna yettaa bishatta qajeelita daddeena qa yettaa.Daaddeenaddey Soodi hayyaashi dhidhibxoo godhachi hadaanta bisha hil'aaleeyna yettaa daadde qa yettaa.Isheenkoo isi dhishanoota qaa. Qaajeelissi kokkobaa maruu qa ommadi woddannoo.

Dheti lasa Sodeenkoo akkan'annoo dawwachi waa dhuskuwaa qa deeygga aseesi dhishoodi marannoo. Sodeenkoo hayyaadhannoo daadi bishashi magaaloo ittaadi qa kulaawwi ilaalannoo. Qadi waa dhusikni isheetta looliyaddey mirsagaa dananeey marru ham'aneeta qa kulaawwanno.Enachiqaa dhishoonka godu marani qaadhisannoo.Ta angulannoo issaku aabbeyhu "itta qalaa, on'i daadde hayyitoo deqee beehanaa beehu, ihoon malee daaddeeshi laboo waa hayyiteey marru badheeyshinku ceeni fullayanaa malla;ashin abdee murakachi faneeysa ya qorqoranaa hasissita qa"innoo.

Ihaanno maru dheti lasa deeygga issaku ababey dhishoonka godu yedhi qa Sodeegaa" dhaqqushi inteeyi,faki iyyi" innoo.Soodi jibaami dhaqaabanoo faana dadadeeshi yedhanno godu dhadhdhagga aabba issaku aheehi qa miqaa baqallaa angurissanoo.Soodin chi itta daaddeetta?iyyiqa masissadhano.Ham'aneetta magiqa dhishoonaa waa dhusikaya qoriqora riqi achanoo.Hayyadhanoo daaddinni riqishiqa daadissanoo.

Hasawinta worsate

1. Ittagaa hangitaa Sodeechi dhishu miyaa iyyanitta?
2. Sodeechi daadi ommadi wodanoosh miyaagataa?
3. Sodii hayyadhannoo daadadechi bisha maacheetatatta?
4. Soodi kulawwanoohu maataaditaa?
5. Sodeeku abba Sodee mayi gorissanoo?

Gorsi:

qaaroo abdee mur'akadhinki jabadhinki hujeenikooni danssa gashi angul'agaa danama qa danamaa.Dheki basi abdee mura'kachinki wolli faana teebanchinkooni gashigaa qa qixxayaa

16^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 17-Dhukkeenta aayyee

Qaaroo kaidu "dhukkeenta aayyee" itta mommaahooqaa akkabinaa.

"O" iyyanchi ceahaanta dheti aayyeeqa yedhanoo. Chi aayyi umutta qaarooqa qafittadhanoo. Bubbinka qaari bisha micha michataqa. Ihoon malee ishi isinoo beehagaa rakkatey. Dhechi qallaku afeey mirgiteetta gama ganaanee qa, lamiseechi qalla mirgiteetta gamma jelika cin'atta aheetoo qa qafitta. Fooliseechi qallaankoo mirgiteetta gama harcanee uleenna yetta aheetoo qa qafitta. umuttiseechi qalla bitaateetta gama harcanee uleenna yetta aheetoo qa qafitta. Olobanchi qalla achaata qalatanna heetoo godhachi qa mugadi jooga qoban'acheetta.

Aayyee issanachi aheetooshin ommadi qa issinoo beetaa. Isinagaani laboota qa hedetta. Bubinka wolli qixxa hayyachi qa qorqaritaa. Bubbinchi aayyeenna issaka qaaroo beehinkoo dawwa ya aheetoo qa qafitta.

Hassawintta worsate

1. Mommahoodi aayyee iyamanoo dhukki ayeetaa?
2. "O" iyantaa dhukki issaka qaaroo miyeeihun beetta?
3. Mirgiteetta gamma aheetoo qafitaa dhukki ayaka lubootaa?
4. Bitateetta gamma aheetoo qafitaa dhukki ayaka lubootaa? Olobanchi dhukkini?

Gorsi:

qaaroo, higa dhukkini "O" malee fakkataa sanyeeyaa aheetoo godhadhagaa danitta maru fakkesinki sho'agaa akki dansaa hubadhaqaa malitta.

17^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 18-Tabayyinta radda worqateyhuni qaaba

Biikkoole keydu “tabayyinta radda worqateyhuni qaaba” itaa mommaahoo qa akkabinaa.

Daalu akkan’ataa biikkoleenka akkan’ateenka mini waajirataaddey dhekku Lammaa iyyamaa halami qaa. Lammaankoo tabayaa qa ham’aneeta hayyaa.kanagaa qa rop’ilaa worqateeyhuni qaaba danaa. Rop’ilaa qaabanno faana hil’aaga dabadhaadi qa kabiddi daahadhaa.Daalu yaa higaa waajirateey Lammachi tabadha ham’aneeta qa hayyinkoo.Worqateeyhuni rop’ilinta heeto qaabinki liilemeeyhuni hidhaninkoo faana jiba achchinkoodi kabbidi maahi daahadhaaha nna ilaaloo qa maggoo iyyinkoo.Lamma worqataa dakkusi michcha michchatta heeto maamma hujiyaga danamaaha nna issakka olley qaaroo bubba qa akkanseedhaa.

Hasaawinta worsate

1. Tabayya hayyaa Daalooku waajirateey ayyeetaa?
2. Daalookku lubi tabadha tabayyeyi miyyaa iyyamaa?
3. Daalookku lubi tabadhinkoo basi miyyeeyhuni hujeemeedhaa?

Gorsi:

Lamma, Daalu ya higaa qaarri ka tabayyaa bubbinka woggaa qa tabadhinkoo.ashininni Lmmana, Daaloo ya isanakka waajirateeyi nna worqateeyhuni michcha michchakka tabissaa qaadhdhachinkki dhiichi tabaneeyi.

19^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 19-Guyyee ya isheetta geeshuntaa

Biikoolee keydu “Guyyee ya isheetta geeshuntaa” itaa mommaahoo qa akkabinaa.

Guyyeechi aayye Nachchi Guyyi akkana’teenka minadi martooni bubbinka woggaa shushagaa ihaa iteey ya waa qa sonsishi uutaa. Woggaa eegachchi ya anga qajeelissishi dhiqachi iteey ishshooni qa gorsitaa. Ita wa’annoo nna dhukkubuhuni ommadi gagarmatta deqee qa waartaa.Guyyinni aayyi innoo gorsa akkabji qa anga dhiqachi iteey ishshaa. Dhuddaa weeyhunni geeshi qaa.Itteeyi ishshi oloosanno faana anga dhiqachi iteeynta radda korojoodi

dheedhdhachi qa issakka minaga galtaa. Guyyeechi aayyi Guyyeenkoo wogga eegachi iteey itanno marru 'itta qala! ashi xanxxaana ishi qa woggaa eegachi iteey itanitoo marru miirintanaa ihantu" innoo.

1. Hasaawinta worsatee
2. Guyyeechi aayyi Guyyeenkoo akkan'ateedi martaa wogga miyyaa uutaa?
3. Guyyi iteey itaa duree miyyaa maasitaa?
4. Guyyeechi aayyi Guyyee meeyshi gorsa nnoo?
5. Ninta nafagaa haasamaa basi iyyamaahu mittaa?

Gorsi:

qaaro angulanchinkaa? ninta nafagaa iteeyhu ya weeyhu ham'neeta haasissaa basi qaa. Ka marru naanunni Guyyee nna akkadansaa ita ya ninta geeshuntaa eegadha qa mallaa.

21^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 20-Maareetta giraaw'ee

Biikkoolee keyidu 'Maareetta giraaw'ee' itaa mommaahoo qa akkabinaa.

Dheti lasa Haanna jooru yedhanneyi. Haannachi giraaw'i ham'aneeta qa laasannoo. Isheekku qaarinni ham'aneeta qaa laasaninkoo. Isanachi aayyi iteeyi haassuwwaa qa ifa ba'nnoo. Ittoonni malee ommadi riqqaneeyi. Fadinku qaari aayyeetta riqqa eeginkoodinni riqqaqachi qa hooqannoo. E fana qaaruhu ungu iyyoo qa haayir haayiriya achchaninkoo.

Aayye laske

Ninta golge

Inaa yedi ihanno

Mittaa shee dhirqa dhoorannoo

Ham'aneetanaa laassanninu

Ayyeetaa ninita beehaa

Bodhoo deeygataa bubbanaa danaanninu

Ayyeetaa ninta beehaa

Haannanni yeteey ayyeetaa malaa

Hayyinooshi ninta aayee

Ommaddi riqi sheesa wodinuwaa

Iyyooqaa dhirqoo dhirqoo haayiriyoo inninkoo. Ihoon malee aayyee isanachi ommadi riqanneey, isinunni aayyeenaa eeginaa iyyinkiqa joorich ba'inki maraninkoo. Issatta goligeeddey ifa eeliyeedhaa waaqa angulaninkoo. Dhadhdhagaa ihinkki gidi ilaalinkoodi isatta leemmooqa dawu'eteeyna issa angurissanoo; ihaadi xudaa cin'achi giraaw'i ani giddi haluwaanaa ihadi yedhuqa inno. Kolee giraaw'i aayyeenka gorsi hedachi itta ruda giddi halaashiqa innoo. Waa angulanchinkoonna giddi galakkey yeraana ishi ninssa gorisannoota beetoona? aninichu giddi galeeyiqa innoo. Xudaa giraw'i ishee akkaba waashiqa buqqachi giddi galannoo. E faana waayhu ishee akkunisaadi ham'aneeta xarishiqa oyannoo. rudanooshin xarooqa oyoo iya achannoo. O wogga aayye isanachi bayyeeychi xarayoo akkabjiqa jibji dhaqqabanoo. Qala issattani faki ishiqa waaddey baasanno, gorsi isheeka akkaba waannoo marrunni ham'aneetaqa silaamadhanoo. Gorisa akkabanoo koleetanagaya duwwaatanagaa dhii tabadhinkoo basiqaa uwwanoo.

Hassawinta worsate

1. Fadinchi giraw'i issatta goligeeddey ba'aninkoo faana miyaa angulaninkoo?
2. Aayyee riqaa waataadi fadinchi giraaw'i mayo hayirioo innoo?
3. Aayyeenta gorissa akkabaneeysh haa giraaw'eeta?
4. Giraaw'eenachi aayi koleetaya duwwaa giraaw'eegaa miyaagataa tabadhinkoo basi uwwannoosh?

Gorsi:

qaaroo angulanichinku shinka joori gorsi akkabjinki issa danooddey eegadhaqa malichinkoo.

22^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 21-Lukke ya Issan akka Ollaa

Biikkoleekeydu amalukkeekaya isanaka olleeyi dansashiniya magaashinyedhinkoo yedhiyoonta mommaahooqa akkabinaa. Ama Lukkiya isheeku olleey Sigraraa iyyamaa dheki ol; adiqaa wolichi yedhinkoodhaninkoo. Ama Lukiya isheeku olleey deeygga gohaddey assessinkoo woggaani iho akkaraga hujeddey riqinkoo woggaa wolliqa angulinkoo. Ama Lukeekku olleey dhigoodi ummutaqa ihinkoo. Wolli angulinkoo woggaa dansa damanchinku? dansa nageeinchinkuqa wolyigaa iyinkoo. Wollichi yedhashi hama'neetaqa isinoo maggissa. Dheki dheki woggaa wodhaanta lasa ama Lukki buni saarissishiaa olla ceetta. E faana umittinku wollichi ihinku buni dhugoo, isinata hujeettaya qaarinka miiritaqa hasaawinkoo. Higaa lasa qadi ama Aayilu buni

sarissish umuttinkam ceetadiqaa onanami tabadhinkoo.Dhukkubeedhaa lammi yedhannona dheki goduqa marinki worsadhinkoo.Hassamaa basi yedhannoonanni o lammigaaqa dhiseeyinkoo.Ta dawwachi ama Lukkiya isankka olleeyhu dansashiniya maggaashin harcane woggagagaa wollichiteydahninkoo.

Hasaawinta worsate

1. Ama Lukkeka lubbi olleey maqeyhu ayyee iyyamaa?
2. Ama Lukkiya isanakka olleeyhu haa wogga wolli angulinkoo?
3. Lukkeeka lubbi olleey me'ataa?
4. Ama lukkiya isanka olleey wodhaanta lasa miyaa hujiyinkoo?
5. Ama lukkiya isheekka olleeyhu miyaagaa magankka ihanikoohanna shinssa fakkaataa?

Gorsi:

angulanichinku qaaroo ashinuni shinkka ollagaya shinta woritagaa dansaa hujishinki issanachi nageeyashiniya magashin yedhaqa malichinkoo.

23^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 22-kadijaa ya isheeka waajirataa

Biikkoollee keydu''kadijaya isheeka waajiraatey issanatta booheedi yettaa haqqana maamma qoriqarinkoohanaqa akkabinaa.Kadijakka lubbi mina qudee fadiya haqaaqa yettaa.Kadijakka joori haqana waa dhusikoo, biyya gagga gagaroo qoriqaroo itooni qa Kadijaa gorisaninkoo. Kadijani uwwamannoo gorisachi bubbinka wogga haqana waa dhusikooya biyya gagga gagarooqa qoriqaroo iyya achannoo.Daranni gooshiqa midoo karoo inno. Ta dawwachi haqana ham'aneetaqa hayadhanno.Dheti lasa kadija Sadiyachiya Haawoochi tabadha haasiqa isinakoo mariachi ceechi baannoo.E faana isheenkoo hayyitaa fadiyya haqqana jelu teydhinkiqa tabadha achchaninkoo.Tabadhainkoomi Saadiya chi haqqana maamma kananna qajeelagaa dananno ishiqa Kadijaa worisadhannoo.Kadijani issatta adaroonagaa uunigiqa innoo.Chi haqqana ninka mina qaree yettashii qajeelichi wodaninkoohu aabbaya aayyi bubbinka woggaa qoriqariatee godhinkoo marruya aninni eessa uwwamanno gorisanta dawwachi waa dhusikka,biyya gagga gaagarayaa haasamaa qariqarissi godhaa marunaaqa inno.Ihoon malee kananna ninta goligeedi yettaa haqanaa booheedin higaa laboo haqanaqa yettaqa innoo.Haqanashi mina hujiyagaa,buqussadhagaa, gaaddogaa,dhaleegayaa higaa basigaa naa hangassi qafittaqa innoo.Ka marru aninni itta boohee naa qorqor'a qa innoo.

Ashinuunni eessanna haqana qoriqaraanaa malitta ishiqa gorissanoo. Isheeku waajirateeyn ishi dhaqqabisannoo heedooga wolli galinkiya ee lasa achinkki boheedi yetta haqanna kokkodhachanikoo. Haqanashiin qixxeeyaa qariqaarissi angulanikootanachi qajeelaqa achannoo. Kadijakkaabbaya higaaboheenku meeni qaroo ham'aneeta qagalattefadhaninkoo.

Hassawinta worsate

1. Kadijja isinakka mina qaree yettaa haqanagaa miyaa maassannoo?
2. Kadijja woritta issatta ceechi miyaa wareennoo?
3. Kadijjayaa isheekka waajirateey isanatta boheedi yetta haqanna qoriqoratee godhashi boheegaa uwwaa hangassi mittaa?

Gorsi:

ashinuunni qaaroo Kadijjanaya isheeka waajiraateeynna shinta boheedi yettaa haqanagaa haasammaa basi bubinka gooshinki qoriqaraqa malitta. Haqanashi woji boheeqa beleelissitaa. Laboo michcha michchaka basigaaqa hangittaa. Kanagaa bubbinka woggaa kokkobbey.

24^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 23-Lasa lasanta hujee

Biikkoole keydu Molu ya Aliinkoo deeygga, orraa, akkaraga ya yedi iyyashi miyyaa ittaaha nna beehaninkoota qa akkabinaa.

Lasaddey dheti lasa Molu ya Aliinko Burjeenta aanteedi yedhaa dhekki biikkooleenka akkan'ateenka minadi qa issakka akkanssachi emelitoogaa maraninkoo. O godu dhaqqabaninkoo faana dhekki qoodidi qa galaninkoo. Biikkoole bubbinchchi taeydhachi qa yedhannoo. Akkanssaa isanakku deeygaaga, orraa, akkaraga ya yedi iyyashi meyaachcoo ittaahana qa isinoo akkansadi yedhannoo. Molu ya Aliinkoo biikkooleeshi akkan'adi yetaa ceehaa akkabibki ham'aneeta qa magganinkoo. Biikkooleenchi akkansitu akka'atee faneeyssi biikkooleeshi gohaddey deeygga aseessinki illaddey dhiqachinki, buudhdhoo ishinki yaa korojoo gadhdhanchinkoo faana akkan'ateenka minadi marchchinki shushinka woggey gabalaa akkan'atee akkan'achinkoo naa? Ku woggey deygga qa iyyamaa. Shushinta faana akkartaa gabalaa yedhaa woggey akkaraga qa iyyamaa. Naanee iyyamaahu bubbinku lammi hujeeddey yookaani akkan'ateenka minaddey riqqaadi yaa dhinnitaadi qaa.

Bubbinku lammi dhinaadi ba'i gohaadi u woggey yedi qa iyyamaa. Aliinkoo anga baasi qa dukkana ihaahu haa woggaataa? O woggaadi angursamaa basi mittaa? iyyi qa akkansitoo worsadhannoo. Ishinni deygga ya orraa ihaadi xabaranaa yetta ishi qa akkarshi yedi ittaa woggaa dukkana naa inoo. Gagga aansishi yedinka woggaa awunchoo ya xoolindee naa angursatta qa inno. Molu ya Aliinkoo akkabaninkootanachi ya beehaninkoo basichci ham'aneeta qa magganinkoo. Keydu ka godoodi akkabaninoota qoodinta wortagaa waaryanaa malta iyyinki qa wolli galaninkoo. Ta dawwachiqa emelitoo issatta oloosadhinki akkansitooshini ihinki issakooga riqqaninkoo.

Hassawinta worsate

1. Akkabanchinkoo mommaahu miyyeynta haseeytaa?
2. Emelitoogaa higaa biikkoleenka akkan'ateenaka minadi marannoohu ayakka lubootaa?
3. Akkan'ateenka minadi dhaqabaninikoo faana haa qoodidi galaninkoo?
4. Deygga miyyaataa godhamaahu?
5. Deygga yaa akkaraga ihaadi mittaa angursamaahu?
6. Yedi mittaa maahaahu?

Gorsi:

qaaro ashinuni deygga, orraa, akkaraga ya yedi iyyaa waaryaa ceehaa beeha qa malchinkoo. kanagaa isanatta hadda yettaa laxee beehey, akkabanchinkaa.

25^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 24-Aayyeenka gorsi

Biikkoole keydu "aayyeenka gorsi" itaa mommaahoo qa akkabinaa.

Wo'eenko seeranta durisita akkan'ateenka mini akkan'atoo qaa. Laboo woggaa meenuhu dhekki basi ishee worsadhinkoodi hayya duraai chi worsatt itta aayyeekka dorsinaa hayyita? ishi qa haasisitaata ihannoo nna aayyee gorsadhinaa riqqa uwwa iyyashini qa beehisanta. Wo'eeta ta godhaga mahaneeyhu aayyee isheechi hangaa gorsi isheegaa uwwa qaa.

Dheti lasa We'eekku abuyyeyi anaa Golijja keysumatee isinoo worsadhuwwaa iteyi qa Wo'ee dheyshunssi Wo'eeyyi hama'neeta saqqeedhoo marru hayya itta waala jelu anga shitta argishi iyya gooroo hoqosiqi qa innoo. Ka woggaa aayyee idheechi dhete lasa ishee gorsanno basi qa Wo'i hedadhannoo. On'ihunni" itta qalaa beehashi maltaahu ya keydi gabalaa sheesa waarnney

basi qa yedhaa. On'ihunni waalashini fashancheetta ninta nafanchi kaati ninta keemoo ya ayyinnimi ilaalagaa ya karansagaa daneeyta itta marru ayyinimi shee worsadhannoo nna iheeyi! ilaalisseyi! karansisseyi! iyya qa sheesa maltaa." O gorsa hedadhanno faana Wo'eenko buqqachi aseesi qa jiddaami marchi aayyeega waareenoo. Ihooni malee meegaa waareenno mahaneeyhunni eesa abuyyaa isheegaa ruda onakka marru eesaganaa silaammatta ishi qa naasooshini sasunchi dhadhdhoo ilaalichi qaadhannoo. Ihooni malee, aayyee isheechi Wo'i hedadhanoo nna silaamadhakachi hayya'a itta qalaa iyya gorsi hedadhantootanagaa magginaa yedhu qa innoo. Wo'inni aayyeeshi ishee dhugeefacchi silaamadha waanootanagaa maggishi qadinni ungu ishi aayyee worsadhannoo.

"Itta aayye, ani hayyadhakadhoomi eetee galakadhoomi ee karansaninkoo nna maassaa?" Isheetta aayyee ama Biteenkoo ilaali itta qalaa ku basi gudhdhoonkanaa iyyi haa lamminni shee karansannoo nna yookaani shitta nafa ee angurissi innoo nna o woggami eesa yookaani shiyya aabbaga waarya naa malta ishi qa gorsa nnoo. Gagga qajji akkan'ateenka minadi ihannoonna ya jooruhu hoyxinna yedheeyta ihannoo nna akkansitoo issatanaga waaryagaa danitaahana qa dirrisannoo.

Hasaawinta worsate

1. Wo'i miyya iyyashinitaa beehantaahu?
2. Aayye Biti Wo'ee meeyshi gorsannoo?
3. Wo'eenikoo miyyaagaataa aayyi eesaganaa silaammatta ishi na'annoohu?

Gorsi:

Biikkoole waalashini fashancheetta shinchi nafa shintta keemoo itta marru ayyinnimi ilaalagaa ya karansagaa daneeyiha ihannoo nna ashinunni higaa lammi keemo nafa ilaalashi ya karansashi malteeyi. Ihooni malee, lammuhu karansannoo nna yookaani angurissey innoonna shinka jooraga yookaani akkansitooga waareedha qa malchinkoo.

26^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 25a -Mina qareetta dhishoo

Biikkoole keydu "mina qareetta dhishoo" itaa mommaahoo qa akkabinaa.

Gudu ya isheeku waajiratey bubbinka wodhaanka wogga isanatta booheedi yettaa haqana emelitiyoo kokaboo qa woggaa fullaasoo iyyinkoo. Dheti lasa Gudu ya Faaxi balloonee

gadhinki qa Boggeeka lubi golgeedi tabadhinkuwwa galaninkoo. Balloone dharbadho tabadhoo iyyinkoomi qa isakka mina qudee yettaa dhishootta hadda halannoo.

E faana qaaruhu balloonee gadhdhagaa jiboo maroo iyyinkoom angulanno Boggeeku rudeey Jemaali “itta dhishoo hayya kakajjinki yerseeey iyyi hifadhi qa hooli gaansi shinsa waaryinaa yedhu innoo. Balloonee haasadhagaa ihannoo nna ladu ishinki madabeenta hadda yedhaa laahaaddey marchinki fullayaga danana danchinku” innoo. Gudookka lubinni jiba habarinki qa qaadhaninkoo. Bogginni ”Jemaale, na’aashi naanu dhekki basinni yersa hayyineey. Ashi eete intoonna naanu shee qarqaraqa qarqaarraa. Ihooni malee, miya miyyaa shee qarqaarraaha nna waaryi” innoo. Faaxi ya Gudoonkooni” jeennami shee qarqaaragaa qa dannoo. o madimi dheti dheti dhishookka maqa waartaa deqee qa hayyinoo” inninkoo. Jemaalinni “qarqaarchinkoo basi taneegaa yedheeyi iyyiqa shinta balloonee eenaa goyi uwwa” innoo.

Gudookka lubi dhishoonka maqeeey miyyaa iyyamaa? iyyinki qa Jemaalee worsadhaninkoo. Isinni laahaa laaheyhuni dhishancheetta dhishoo xunguhuni aheehoo ku laminku laahey kaarootinaa, fadinku laahey nyanyanaa ihaadi isanatta hadda yedhaa dheku laahey salaaxa ihaadi ommadi ra’i hoyxanee lasachi midamaaha naa innoo. Ku foolinku laahey hoyxinna basiqeedhoo himamaa hammuneeyta qaa. Umuttinku laahey qareyinkka ihaadi lyinkku qoosixaa, laminkku qadi dhaqqabeedhaa hammunaa qaa. Ku bubbinku dhishooqa iyyamaa. Qajeelisi qorqareedhoo marru lateeqa qafinkoo.

Faaxeenkoo”ta dhishooddey maheedhaa hangassi ashi angul’ataa” ishiqa worsadhanno. Jemaalinni Faaxe ilaali, chi dhishu dhabidaadi jooru hanganaatana malee gadhasa dhisay gatadhannoo nna galeena dhagaltaqa” inno. Gudookka lubinni Jemaalee galateefadhinki balloonee gadhinki qa issakka tabayaaga riqaninkoo.

Hasaawinta worsate

1. Gudu ya Faaxi Boggee lubi golgeedi miyyaagaa galninkoo?
2. Faaxee ku ruda Jemaali hooli gaasi miyyaa innoo?
3. Boggeekka lubi glgeedi yedhanno dhishiumiya myyaataa?
4. Mina qareetta dhishoo itashi miyyaagaa hangitaa?
5. Jemaali mina qareeta dhishooddey miyyaa angul’aa?

Gorsi:

angulanchinku biikkoolee, mina qareechi dhishu lamminta qalagaa gannanee hanga qa qafitaa. Ka marru dhishoo qorqara qa maltaa.

27^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 26-ayyeeta dabooruhu yedhaa

Biikoole keydu “ayyeeta dabooruhu yedhaa” itaa mommaahoo qa akkabinaa.

Dheki wogaadi qamilee ya gota qa dheti booheedi wollichi yedhinkaadhaninkoo. Lasaddey dheti lasa mina gabichi bayyeedinki qa iteey haasadhagaa issa issakka eeri hooradi maraninkoo. Ihooni malee gotagaa saaduhu talanney marru ittagaa ihaa basiangul’akadi qa joogga riqqannoo. Ham’aneeta laaseedhanno marru itey angul’aa higaa dawwa qa mal’annoo. ”laashini reyaatana gabi qamilee miyyaagaataa iteeyhu iyyi qa hedadhannoo” .Maassi gagarahaanaqa malichaadanno. Isheenkoo sadiddey riqitaa wogga isheeka minadi galinaa gudhdha. Mina saashi galita woggaa buqqadhi gagar’uwaaga iyyiqa issami wolli galannoo. Qamulinni haqaa gabee kanishin buqqadhoo issakka iteey itoo itaami nageeyishi akkaraga itaadiqa jooga riqqanoo. Jooru dhaqqabanoo faanna issakka mini madhaasaa naciqa unguitaami hooli ganissish ceethannoo” iyya minoo, iyya minoo’ iyyi mini keydu maahannoo” bubbinka woggaa ceethaadi yooqa itaadhantoo keydu mitta shee karananisannoo yoo iyyakkachi mikkintoohu” Ishiqa ganashi ceethannoo.

Qamileeshi ta shiiddaa woggaa Gotuhu hooli xadhiqa akkabadi yeedhannoo. E faana Gotuhu isheenko ceetaadi minuhu yoonaa iyya iyyi heedadhiqa “yoo yoo” lamanna hooli ganisi shiidannoo. E faana xeelitte qamuleeshi Gotuhu gididi yedhaahanna beechiqa “ayyeetaa dabooruhu yedha! shiyya daboori hassani” ishi mina habarish jibadhanoo. Gotuhu homboo sadhi ilaalaadi qamuleeshi yeteey. E faana ham’aneetta kulaawiqaa issakoo galadhano.

Hasawinta worsate

1. Gothu gudhanoochu ayakoota? Miyaagaataa?
2. Qammil ceethannohu miyaagaa shinsa fakkaataa?
3. Qamil ceethakachi jooru galicheedhanoonna miyeeyhu isheega dhaqqabaahanna shinsa fakkaataa?
4. Gothu miyaagataa qamuli ceetaadi yoo innoohu?
5. Qamuleesh daboori haasani innoohu ayaagataa? Miyaagataa daboori haasani innooshi?

Gorsi:

dheki dheki wogga biradahshiya qaroo ihashi ninta nagayaagaa haasisaahaya hangaa basiqa. Higaa dawwa issakka hangasigaa iyyinkki higaa lammiga yeraa hujiyashi dawwaqey.

28^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 27- Agunchinta ya Woggeyinta laxxee

Biikkolee keydu agunchintaya woggeyinta laxxeetta mommaahooqa akkabinaa. Daaluya Dammaqa Gorroo iyyinkoo akkan'ateenka minadiqa akkaninkoo. Dheti lasa olleeynka qoogidi teydhinki tabadhinkoom lasash ham'aneeta sigirinta ittaadhanoo marru ham'aneetaqaa isinoo sirgeedhanoo. Ka wogga Dammaqaankoo ceenuhu intey waatta issi ee ihi sirgeedhadi yedhahuqa inno. Daaloonko shee sirgedhadi yedhaahu tanee akkarsheetta marunaaqa inno. Ihoon malee ceenuhu ham'aneeta labadhaahu haynuttaa iyyiqaa Dammaqaankoo Daaloo worisadhanoo. Kan'itta ani beehey marru boru deeyga akkansitoo Jemilaana worissanna iyyinkiqa wolli galinki jooriga issa issakoo galaaninkoo.

O boru deeyga akkana'teenka minadi dhaqabinki akkansitoo Jemilaa angulinkiqa worissdhaninko. Ishin ungu ishiqa shiidannoo. Xabaranku woggey boni, ceenuhu badhaysh iyyiqaa ceehamaa. Badheeyshu ham'aneetaqa sirgeedha. Bonuhu ham'anee oydhichooqa ishiqa akkansitoo jemila Daalogaya Dammaqagaa waareenno. Isinunni akkabanikoo riqachi maginkiqa akkansitoo galateefadhinki qoodidi galaninkoo.

Hassawinta worsate

1. Daaluya Dammaqa qoogidi teyidhinki mayo tabadhoo iyyadeedhankoo?
2. Daaluya Dammaqa akkanisitoo Jemiila mayitaa worsattee worisadhaninkoo?
3. Akkansitoo Jemiila Daalootaya Dammaqata worsattee maayshi dhirqanoo?
4. Boni iyyamaahu maheedhaa woggaattaa?
5. Badheesh iyamaahu maaheedhaa woggaattaa?

Gorsi:

wogga beehaya woggaaga ittaa waala ubaatahi haasissitahanna biikkoolee beehey.

29^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 28 – illamuraa qaph'aayaa

Biikkoollee keydu “illamuraa qaph'aayaa” itaa mommaahooqa akkabinaa. Illa murtoo qaph'aya itaqaa hayyaa. Aayyeshin ihi gannaneey latteenta dhishoota boohee qaruqa gallaa. Muuzi, nyaanya michcha michchaka dhedheemmaa baqalaya ataranta sayyee itaqa haasissaa. Ihoon malee bubbinka woggaa aayyeshi isagaa utaahu baqalynka lataa qaa. Buudhoogaa baqaleynka lataa, shushagaa baqaleeynka lataa, yedinkanagaa baqaleeynka lataa uutaa marru isiqqa foleteeysa nnoo.

Ka marru dikkonta lasa dheki muuzi, dakkeenta lasa lama duwwamaa nyanyaa, chulluseenta lasa fadiya hadanta bishatta daaddee, gadhasanta lasa foola dhedheemaa baqaalaa, lulukantta lassa ummitta miqaamma attarintta sayeeqaa gudho maroo ittoo inno. Biikkolee tanee illamuraa qaph'ayeehu fureeyedhahanata shiinssi fakkaata? Abooo fureenyi!

Darrantta lassa dheki muuzi, lama nyaanyaa, fadiyaa haddantta bishatta daadee, foola dhedhema baqaalayaa ummutta atarantta sayeeqaa ittanoo. Kaa woggaa illamuraa qaphayeeyi saleey balloneenaqaa ufuffaamanoo. Aseessi maraqaa saqannoo. Haqaa jalu teedhiqaa oyachannoo. Isachi aayyi oyamiqaa angullannoo dhadhich gooishi qaa waa uwwannoo. Gohashi gooitaa gabalaqaa shoph'ssanno. Sanbatintta lassa illamuraa qaphayagaa hammanee goomaqaa ihanno. Aayyi uwwanno baqalinkka lataa dhekkan maleeqaa ittanoo.

Hassawinta worsate

1. Illa muraa qapha'yyey aayyee durich gudhoo dhishookka goduu maranoohu miyaagaataa?
2. Illa muraa qaphayeey diikkoyaa dakkentta lassa miyaa ittannoo?
3. Illa muraa qaph'ayyey Dar'oonta lasa miyaa ittannoo?
4. Illa muraa qaph'ayyey haqaa jelu teydh oyannoohu maahitaa?
5. Illa muraa qaph'ayyeyhu miinta lasataa gomanoo? maahi gomagaa danannoohu?

Gorsi:

biikkoollee ashinunnni torbaanidi yattaa lasa beehaya lasagaa kitaachinkoo hujee beehaqa malichinkoo. Ihooni malee michcha michchakku iteeyi itash haasisitaata ihannonnanni joorinta fedhaa malee gabalaa fullaasinki itashi i seerageey.

30^{seeka} Torbaani

Mommaahoo dhigo 29-Cin'ata duwaa lukkanchoo.

Dhetti lasa cin'achi duwaa lukkanchoo dibacheetta gossinta sanyeeqa dheki hammeey qaru anguli'anoo. Ishiqa Wochoo, Giraww'ewya Booyee ishee qaru yedhanikoo maru"ka gossinta sanyee ayiliyuwaa ee qariqaarichinkoonna?" Ishi worisadhanoo. Ka woggaa Wochu, Giraaw'iya Booyi"shee qarqaareeyqa ininkoo. Ishinni dhibash yeteey ihoon dansa ceena callaa cifaadi qajeeli saron ishiqa issattanachi ayileedhannoo. Hadalisaadi cin'achi duwaa lukkanchoo" gossi haxaagaa qariqaarichinkoonna?" ishiqa wochoo giraaw'eeya booyee worisadhanoo, Wochu, Giraaw'i, booyi bubbinkum" qarqaareeyqa" ininkoo. Ishinni ihoon dansa xabarra callaa yettoon ishiqa gossi michchim hunn'anno.

Cin'achi duwaa lukkanchoo" oydda shafinki gossi buusagaa qarqarichinkoonna?" ishiqa Wochoo Giraaw'eeya Booyee worisadhanoo. Isinunni "shee qarqaareeyqa" ininkoo. Isheenkoonni ihooni ceenami cifaki dansaa xabaraya kabbi callaa yedhoon ishiqa gossi buusachi habusadhanoo.

Cin'achi duwaa lukkanchoo "gossi hamanxxagaa qariqaarichinkoonna?" ishiqa Wochoo, Giraww'eya Booyee worisadhanoo. Wochu, Giraww'iyaa Booyi shee qarqaareeyqa ininkoo. Isheenkoon ihoon xabarra ittaadi afaannoo gossi suggoon malee ishiqa michchim hamanxadhannoo.

Hassawinta worsate

1. Cin'achi duwaa lukkanchoo ceenami cifoon innoohu miyagataa? Ceenna yedhaki innoohu miyagaataa?
2. Cin'achi duwaa lukkanchoo dansa xabaraya kabbi yedhoon innoohu miyagaataa?
3. Ashinu cin'atta duwaa lukkanchoo woritaa icheedhanchinkoonna maasishinkaadahnchinkoo?

Gorsi:

Biikoolee mihccha michchaku woggenchi addaba haasinaa hujeenaya woggeynna hangitaahanna bubbinku wogga malee ihaadiya labadhaadi miidhaa dhaqqaibssagaa danahanna hubadhaqa malittaa.

Baassa

Homboo	32
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 1-Illaddeytta nafa maqeessa	33
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 2-worsheenka tabayyaa	33
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 3-Nafanta kaateekka qoodi karansa	34
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 4-Joori worshee issaga dhaqqasa ya bayyeesa	35
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 5-dhigooshini tagoo keehissa	36
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 6-miqa- miqaaha	37
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 7-Sakki innohanna	37
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 8-worishee fakkaadhinki tabadha	38
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 9-laaheentta sikkiillee	39
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 10-Balloonee koolissa	40
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 11-Arbba Balloonee	41
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 12-anaa faaneeyisa	42
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigoo 13-Suma	43
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 14- makkoo eegadhinki tabadhawa'anta deeddoo	44
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 15- koosoomedhaa kobi	45
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 16-rabbanta bishakka tabayyaa	46
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 17-Doqasinka tabayyaa	47
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 18-anga leysadhinki balloonee uwwa	48
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 19-ciimbee mida	49
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 20-doqasi gagarissa	50
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 21-laaheenta aheettoo (paaterni) hujiya	51
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 22-aci	52
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 23-miidhdhaa dandamadha	53
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 24-Dawwa habarra	54
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 25-Dhadhdhoo batteeyyaa	55
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 26 - duwwaaha, hadaanta bishakka, miqaa hiriki	56
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 27- Iyya xunga faaneeysey	57
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 28-Hibboo	58
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 29-Dhalee angul'a(hursama)	59
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 30-wolli gagar'achcheetta geeshuntaa	60
Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 31-ayyaaninta lasata hujee	61

Homboo

Biikkooli bubbinkanaddeyi tabayyeehuni qa akkan'attaa.Ka shichaanchihddi miccha mihcchakka tabayyaa qa shichchameedhaa.Tabayyeeyhu torbaanidi qoodinkka woggeyhuni akkan'aninko gulinta heedoo iaha calla ihakkadhi gulinta akkan'anta mala ya nafanka shullidaa goonisanta ya nafanta kaateetta hadda yettaa wolliakkabatee yettooni,ollooominka,miroominka ya aqileenta wodee goonissagaa hangahaqa ihaa.

Achchaami qaarihu tabadhaa godi qixxayaaha ya nagayaaha isanachi eegantaha ihaahanna sirrisadha.E faana danamaa qixxa bubbinchi biikkoolimi tabayyaadi qoodadheedhinkooha nna erragani.Nafanta miidhdha qafitaa biikkooil yedhannoo nna michchatta dawwa qoodadhinkooni qarqaari.Dhibxoo gagarashini,malaalashini ya hunnashini qoodadhinkooni gooshi isinunni tagoonta nafa iheedhinkoota isanagaa akkasitoona danama qixxeetta tiritira godhinkooni.

Ka shihcchaanchidi hasaawinta worsati ya oloobanta hedoo qa sonsanchcheettaa.chi hasaawwinchi worsati ya oloobanchi hedu tabayyinka guli angurisagaa dhaqqajeetaata ihannoo marru yettaa dawwa nna heetoo goonsadhinki akkan'ateegaa ittaa dwwachi sonsinki hanagadhagaa qa danamaa.

1^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 1-Illaddeyitta nafa maqeessa

“Illaddeyitta nafa maqeessa” iyyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faaneesinkooni.

1. Biikoolee boshaa goongee qaadhissishi dheti qala isanagaa duru qaatooni gooshi michcha michchatta nafanta kaate ceehaadi biikoolee bubbinta ceehamanno nafanta kaate karansitooni. Fakkaattoogaa-dhaga, illa, suna, irqa, arraaba nna yedhaaha)
2. Ihooni malee dhaga iyyi suna gagar’annoo nna suna gagar’anno qaari tabayyaaddey ba’inki qa lamiseeta goongeedi galinkoo .oloobanka gabalaa momakkachi wol’anno qala tabayyinta ban’atoo qa ittaa.

Hasaawinta worsate

1. Tabayyeeyhu maamma ihaadhannoo? miyyaagaa?
2. Tabayyaaddey miyyaa hubadhanichchinkoo?
3. Tabayyaa tabadhagaa miyya miyyaa godhataa haasisaahu?
4. Illaddeyitta nafa ichcheetta nafanchi kaati ayakka lubootaa?

Gorsi

- Illaddeyitta nafanta kaateekka maqaa beehashi ya ajajaa akkabinki hujeega nageeysashi seera qaa.

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 2-worsheenka tabayyaa

“worsheenka tabayyaa” iyyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faaneesinkooni.

1. Tabayyaagaa tolaa godoo haasa
2. Biikoolee 6 yokaani ona gabee godhinki tagoo keehisa
3. Fadiya worshee sho’a (fakkaattoogaa-wochchoo, giraaw’ee, lukkanoo...)
4. Xafooshini dheti dheti qalagaa dhqqabanno worsheekka maqaa waarya, danamaaha nna worsheeshi wolli qaixxa dhaqqabdooni godha
5. Kanagaa jelu yedhaaha angurissa, dirrissa ya tabadhinkooni godha

- Bubbinchi biikkooli isanagaa dhqqabanno worsheekka mqaа xafooshin gagar'a
- Biikkoolee illa cimmitooni worsadha
- Qaaruhu lodu iyyinki tabadhinkoo boohee illa isanachi cimmeennooha nna "worsheenka hooli akkassoo" shashshayoo iyyinkooni godha
- Biikkooli uwwamanno worsheekka hooli akkassoo o hoolichi woli tataafo woli angulloo iyya
- Qaaruhu worsheenka hooli calla hangadhinki woli angulinkooni godhi

Hasaawinta worsate

1. Tabayyeeyhu maamma ihaadhannoo?
2. Tabayyaaddey miyyaa hubadhanichchinkoo?
3. Tabayyinka woggaa worsheenka hooli maamma hubadha dananichchinkoo?
4. Ta worsheeka hooli kana duree akbjinkaа beechinku?
5. Tabayyaa tabadhagaa miyya miyya godhataa haasisitaa?

Gorsi

- Worsheenka hooli akka dansaa dhageeyshadhinki dheti worshee dheeytana gabi hooluhuni hubadhashi hangassi qaa.

2^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 3-Nafanta kaateekka qoodi karansa

"nafanta kaateekka qoodi karansa"iyyaa tabayya tabisagaa ta seera faaneysinkooni.

1. Kokkeega hil'aaga ichcheetta nafanta kaateekka qoodi aheechi biikkoolee worsate worsadhoo nafanta kaateekka qoodi maqaa ceehinkooni godhi(fakkaattoogaa :suna,afeey,illa,dhaga nna yedhaaha)
2. Eetee ichcheetta biikkoolee durikkani intayinkooni gooshi kokkeegaa hil'aaga ichcheetta nafa aheehoo ceehoo iyyinkooni godhi.Higaa biikkooli nni gididi qoodatooni ya dhirqo dhirqio tabayyaa marissooitooni tabayyaa marsoo iyyinkooni godha
3. Taneennimi,kokkeegaa hil'aaga yettaa nafanta kaate aheehoo biikkooleega waarya

4. E faana bubbinta biikkoolee qaatooni gooshi nafanta kaateekka maqaa ceehoo aheehoo iyyinkooni godha
5. Nafanta kaate sirrisi aheeha danannee qala tabayyaagaa ifa ichi tabayyaa ilaalitooni ya faanatta goongeedi qoodatooni godha
6. Oloobadi ooqanno qala tabayyeenka ban'aa qa ihaa.

Hasaawinta worsate

1. Tabayyeehu maamma ihaadhannoo?miyyaagaa?
2. Tabayaaddey miyyaahubadhanhicchinkoo?
3. Kokkeegaa hil'aaga ichcheetta nafanchi kaati ayakka lubootaa?
4. Tabayyaa tabadhagaa miyyaa maasata haasisitaa?

Gorsi

- Kokkeegaa hil'aaga yettaa nafanta kaateekka maqaa sirrisinki hubadha ya ajajaa dhageeyshadhinki hujeega nageeysashi seera qaa.

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 4-Joori worshee issaga dhaqqasa ya bayyeesa

'Joori worshee issaga dhaqqasa ya bayyeesa" iyyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faaneysinkooni

1. Qaaroo mihccha michchatta worsheenta tagoochi qooda ya'joori worsheeissaga dhaqqasa ya bayyeesa"iyyaa tabayyaana tabanna iyyinki biikkooleegaa waarya
2. Biikkooli beetta umutta worshee shoodhinkooni godha.(fakkaattoogaa-wochchoo,areey,saa ya giraaw'ee)
3. Dhigamannoo worsheeddey dhete ceehinki maheedhaa hooli isinoo ceehaha nna ya murgisaaha nna biikkoleeddey dhekku worsheenka hooli akkasooni godha. (fakkaatoogaa-wochchoo ceehagaa buchi-buchi iyya,banagaa kuti-kuti iyya)
4. E faana biikkooli shoodhanno worsheetta tagoo hujiyinkooni ya dhqabisaa hooli akkabinkoodi hoyxadhinkooni, bayyeesagaa ihaa hooli akkabinki bayyeedhinkooni godhaa tabayyaa tabissa.

Hasaawinta worsate

1. Tabayyeeyhu maamma ihaadhannoo?Miyaagaa?
2. Higgaa beehcchinkoo joori worshee issagga dhaqabsadhaga ya bayyeesadhagaa ihaa hooli ayyetaa akkasaahu?

Gorsi

worshee dhaqabsaga ya bayyeesagaa hooli hanganni issagaa dhaqabssa ya bayyeessa qa danamaa.

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 5-dhigooshini tagoo keehissa

'dhigooshini tagoo keehissa'iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faaneeyisinkooni.

1. 'dhigooshini tagoo keehissa'iyyaa tabayyaa tabadhinkooaha nna waarya.
2. Bubbinch biikkooli goongee hujishi qaattoni godha.
3. Bubbinchi biikkooli wolligaa 'maammataa?maammataa?'iyyoo goongiyoo iyyinkooni godha.
4. 1-9 yettaa dhigooddey dheki ceeci biikkooli ceenamanno dhigoochi wollinta angga gagar'inki tagoo fakki iyyinki hujiiyinkooni godha.
5. Tagoogaa ifa ihccheetta biikkooli tabayyagaa ifaqa ittaa.lhooni malee faan akka tabayaadi baanoo qaari riqinki qa galinkoo.
6. Fakkaataa dawwachi higgaa dhigoo ceehinki biikkooleeshi tagoo keehissoonni godha.
7. Ka tabayyaa dhirqinki dhirqinki tabadhinkooni godha.

Hasaawinta worisatee

1. Tabayyeeyhu maamma ihadhannoo?Miyaagaa?
2. Tabaaaddey miyyaa hubadhanhcchinkoo?
3. Tabayyaa ban'agaa miyyaa massataa haasiissitaa?

Gorsi

1-9 yettaa dhigoo hubadha.Ajaajaa dhageeyshadhinki ommadi hujeege nageeysashi seeraqaa.

4^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 6-miqa- miqaaha

'miqa- miqaaha'iyya tabayaa tabisaagaa ta seera faaneeyisinkooni.

1. Bubbinta biikoolee goongeeshini qaattoni godha.
2. Miqa- miqaaha iyya tabayyaa tabbissa
3. Tabayyinchi heetu-akkansaankoo miqa- miqaaha iyaadi biikooleeshi goongee gagar'achi qa jiddaa,haddaanta bisha iyyadi teydha qa teydhinkoo,duwwaaha iyaadi qaadha qa qaadhinkoo.
4. Ta seera fullayaahu tabayyaaddeyi ifaqaa ihinkoo,tadawwachi qa tabayyeeyhu maraa.

Hasaawinta worisatee

1. Tabayyeeyhu maamma ihadhanoo?Miyaagaa?
2. Miqa- miqaaha iyyaamadi maahinkoo?Haddanta bisha iyyamaadi mitta maahaahu?Duwwaaha iyyamaadi miyyaa godhinkoo?
3. Tabaytaaddeyi miyyaa hubadhanichchinkoo?
4. Tabayyaa tabadhagaa miyyaa maassanichchinkoo?
5. Ajajaa eegashi miyyagaa hangittaha nna shinsa fakkaataa?

Gorsi

dhekki basi dawwa ichcheetta gamachi hujiyaagaa seera faneeyisa qa haasisitaa.

5^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 7-Sakki innohanna

'Sakkiinnohanna'iyya tabayaa tabisagaa ta seera faneeyssinkooni.

1. 'Sakki innohanna iyyaa maggisaa tabayyaa tabannuwwaa qa'iyyi.

2. Biikkooli ilaala ya akkabba daninkooni bubbinchi biikkooli boshaa goongeedi qadhinkoonin godha.
3. Ka tabayaadi'Sakki innoohanna'iyyi hujishinkoo hujee waariyaadi calla hujiiyeeyi.Sakki iyyakkataami dheki basinni godhashi malteeyi.Ajajjaa keebesaneeyhu tabayyaaga ifaqa ihaa.

Fakkaatoo 1:- Sakki innohanna suna gaggar'aney iyyaamaadi biikkooli higaa biikkoolee ilaalakachchi issatta suna gaggar'atooni.

Fakkaatoo 2:-illa gaggardhaney iyyamaadi Sakki ajajaa uwanney marru biikkooli higaa biikkolee ilaalakachchi issatta illa fashadhashi malteeyi.Suna gaggar'annoo biikkoolinni tabayyaaddey baashi qa teydhattaa.

4. Ta dawwachi michcha michchakka ajajjaa(fakkaattoogaa: buukkee gagar'a,dhaga gagar'a,kachchoo gagar'a)yettaa hujee uushi oloobadi tabayyaadi hooxa qalla ban'aaqa itaa.

Hasaawinta worsate

1. Tabayyeeyhu maamma ihadhannoo?
2. ka tabayyaa ban'annoo qalla miyyaa massishitta ban'annoohu? Hooqannoo ban'ammanoo qaari miyyaa maasi waannoo marrutaa?
3. tabayyaadeeyi miyyaa hubadhanichchinkoo?
4. tabayyaa ban'agaa miyyaa massatta haasissitaa?

Gorsi

ajajjaa dhageeyshadhinki ya hujeege nageeysashi haasamaaha ya hangaaha qaa

7^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 8-worishee fakkaadhinki tabadha

'qoodigaa ifa tabadha dhigoo 8- worishee fakkaadhinki tabadha'iyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faaneesinkooni.

1. qon'ikka miyyooma ya laadha isatta biikkooleegaa beehissa.
2. dheti dhechi biikkoli qon'intta laadha fakkeessinki wollichchi tabadhinkooni godha.

3. biikkoolee 5 tagoodi ichchi gabalissaameedha bayyinati qon'ntta laadhachi wollimorikadhdhinkooni godh.
4. achchaami dhaqqabanno qalla tabayynka ban'aaqa ittaa.
5. wollifakkaataa dawwachi higaa worisheeni leeysoo tabisso iyya.

Gorsi

michcha michchakka tabayyaa tabadhashi nafanta tippinnee ya fakkinee goonissadhahaqa haasissitaa.

8^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 9-laaheenta sikkiilee

'laaheenta sikkiilee'iyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faaneysinkooni biikkolee ifa baassanitoo faanna tago tagooshini tabadhinkooni dhadhdhu kanagaa jelikka yettaa heetochi qaadhinkooni qarqaari.

E faana dhechi qalla achchchitaatta ichi cin'akka gubaaley achchaata sanduqadi daribaatooni.

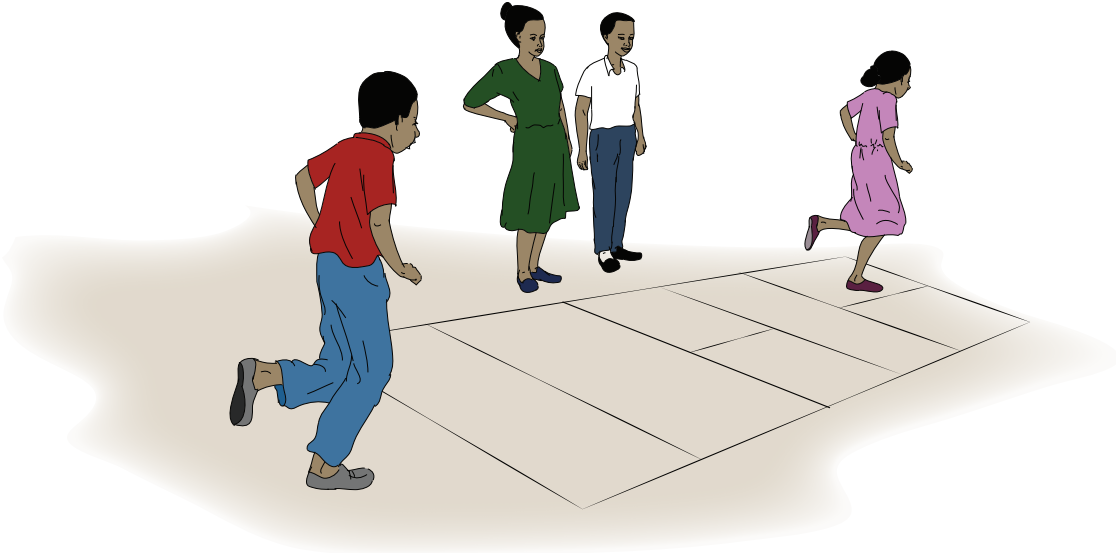
Gubaaleeyhu gididi yedhaa sanduqa buqadhinki laaheeyhu kadamakadhaami hoogolley cari gabalaa dhaqqaba.

Iammeetanadi oloobankanadi dhaqqabinki guubaaleeyi quziga leeysinki darbadhinki oloobanka gabalaa mara danaqaa.

Ta lammanna mommissaa malee oloossannoo qalla ban'aaqa ittaa.

Iaahaadi qaadhannooshi ya darbadha momashini gubaleeyhu godoo malee halannoonna ya gabee fullaannoo nna tabadhadi yedhanno qalla ban'amaa qa ittaa.

omarru higaa qalla qa tabayyaa achchitaa.

Hasaawinta worsate

1. tabayyeehu maamma ihadhannoo?Miyaagaa?
2. tabayyaaddey miyyaa hubadhanichchinkoo?
3. tabayyaa ban'agaa miyyaa massataa haasisitaa?

Gorsi

michcha michchakka tabyaa tabadhashini nafanta tippinee ya xanxxunitaa goonissadhagaa haassissaa basiqaa.

9^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 10-Balloonee koolissa

'balloonee kolissa'iyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faaneeyaneey.

1. achchaakka laahee carigaa aheettoo dheebi. Higgaa carigga oloobanika laahaa aheettoo godhi.
2. biikkoolee 3-6 gabalaa itta tagoodi qoodi.
3. dhechi dhechi tagu sirroo lahaa hujitooni gooshi sirroo laaheenta faanna yaaseeyhuni qaadhinkooni waariyi.
4. dheti dheti tagoogaa murikaama ya dheti balloonee uwwi.

5. dhechi dhechi qalla murikaameyhuni ya balloneeshin hangadhanta milikee qafittaaha nna waary
6. tabayyinchii kaayu murikaamaa hangadhinki balloonee dhadhdhaddey koolissoo oloobanka laahaa dhaqqabsa ya dhirqa ittaaha nna warishi hujeeshini angurissi. Biikkooli murikaameyhuni balloonee naxxaa woggaa hajiuhuni naqinkeey deqee gorisi. Faanachi qalla tabayyaa achchagaa issaa duree yedhannoo qallatta balloonee achchaaka laahaadi ambanno faanaadi ihaahanna behama qa malaaa.
7. tabayyeeyhu qixxayaahu bubbinku qaari tabadhanta milikee angulaadiqaa.

Hasaawintta worisatee

1. tabayyeehu maamma ihaadhannoo? Maamma?
2. tabayyaa ban'agaa y maassataa haassisitaa?
3. ku tabayyey qurqaahamu shakkaneehataa? Miyyaaaa?
4. nafa ninchi tippoo ihashi miyyaagaa hangitaa?
5. tippoo nafa godhannuwaa massataa malitaa?

Gorsi

michcha michchaka tabayyaa tabadhashi nafanta tippinnee ya xeenxurr'a goonissagaaqa haasissa.

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 11-Arbba Balloonee

'Arbba ballonee' iyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faaneysinkooni godhi.

1. biikkoolee 6-10 qoodi qafitta tagoodi qooda
2. dhechi dhechi taggu goongee keehisooniwaariy. Tagoodiqoodatta dhechi dhechi qalla lukka dirrisitooni ya bitaa ya miriga yedhaa issakka waajirateey lukkachi wollimaxxansitooiin waariy. Kanachi kaayu isanatta hadaddey ballooni fulleeyttee deqqee godhagaa ihaahanna waarii.
3. tagoodi yedhaa qaari bubbinku issatta angga durigga dirissinki ya wolligabee miccirinki arbbantta humbee fakkeessinkooni waaryi.
4. dhetti dhetti goongeedi balloonee dhebinkooni.
5. faaneeyisinkoo seera waarish hujeeshini angurisi.
6. tabaayynchi olooba balloonee higaa qallatta lukka jeele fulleeytooni godha ya ballooneshi isatta lukkatta hadda fulleeyitey deqee dhorii'a

7. haa qalanni lukkashi qaadhanoo godichchi shashshasashi dhormaachcheetaata itaadi arbanta humbee fakkeessi wolligabee mirccaanoo anga balloonee lukka jelee fulleeytey deqee dhori'a danaahanna ya yedhaa godoodi calla ihaahanna sirrisanni.
8. ballooni lukka jelee fullaanno qaari hangadha danahu dhete angachi ihaahanna xabissi
9. lammeekka woggaa ballooni lukka jelee fullaannoo qaari shuli quzigga leysadhinki goongeeddey ifa ilaaloo tabadha danikooha nna waariy
10. balloonee lamma wogaagaa gabee lukka jelee fullaanno qaarogaa higaa haarayaa tabayyaa haasi.

Hasaawinta worsate

1. tabayyaadi hamm'aneeyi rakkinku qoodi haahataa?
2. ballooni lukka jelee fulleeyitaadi maachcheetta heetooka miiritaa shinssa akkassannoohu?
3. ballooni lukka jelee fulleeyteyi deqee maassata malitaahu?

Gorsi

michcha michchakka tabayyaa tabadhinki nafanta tippinee ya xeenxxura goonissaqaa haasisitaa.

10^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 12-anaa faaneeyisa

'anaa faaneeyisa'iyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faaneeyisi.

1. biikkoolee goongee hujishi qaattoni godhi
2. dhete biikkoolee shooshi michcha michchatta nafanta shashshayatee(fakkattoogaa: hiliagaa,dhadhagga,hili'agga dhadhagga,giddi,ifa,durikka,qudikka)iyoo hujissoo iyyooni dhete qalla sho'a.
3. higaa biikkooli isi ilaaloo ajajjamaninkoota isanna hujiyinkooni godha
4. ajajjantaa dawwachi ceehaa hubadha saqittaa biikkooli tabayyaa baataa.
5. oloobadi hooqqannoo qalla tabayyinka ban'aaqa ittaa
6. tabayyaa dhiriqishi dhiriqishi tabissishi summanka ya teymaankka ceehaa beehinkooni qarqqaari

Hasaawintta worsate

1. tabayyeyhu maamma ihaadhannoo?
2. tabayyaaddey miyyaa hubadhanichchinkoo?
3. tabayyaa ban'aggaa miyaaa maassataa haasisaa?

Gorsi

summanka ya teymaankka ceehaa beehinkooni oloobanta heedoo uwwa habaashi. (fakkattoogaa hil'aaga,dhadhagga,hili'agga dhadhagga,giddi,ifa,durikka,qudikka)

11^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigoo 13-Suma

'suma'iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faaneeyissinkooni.

1. qaarhu tabayyaninka qoodidi issa issaka godoo qaadhinki shuuli akkansakka eeri leyissinki qaadhinkooni godha
2. qaarogaa kanagaa jelikka yettaa suma aheeha danna isanatta hubadhagaa worisattee worisadhinikooni,kunni bitaa,mirigga,durikka,qudikka
3. kanagaa jelikka yettaata waarichi hujiyinkooni godhi.
 - qaarogaa suma waarishi uwwamanoosummachi laadhinkooni godhi(fakkaattogaa bitaa,mirigga,durikka,qudikka)
 - ashi (akkansaa)suma layisaadi biikkooleeni wareemanoo dawwachi sumanka eeree laadhinkooni.
4. suma akka danssa akkan'inki beehaninkoo faana higaa hujee shashshayashini hujiyinkooni godhi(fakkaattoogaa: bitaaga buqani,mirigaga darbadhami,quziga laxxi,duriga mari)

Hasaawintta worsate

1. tabayyinka woggaa waaremmannoo suma ommadi beehagaa maassanichchinkoo?
2. shinku akkan'ateenku mini shinka minagaa haagama yedhaahanna waarya danaa danichchinkku?
3. suma beehashi miyyaagaa hangitaa?

Gorsi

suma beehashi godinta achchaaya olooba beehagaaqa hangaa.

13^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 14- makkoo eegadhinki tabadhawa'anta deeddoo

'makkoo eegadhinki tabadhanta deeddoo'iyya tabayyaa tabissagaa ta seera faaneeyisinkooni.

1. sirroo ilaalimadhaa laahaa laahisa
2. qaaroo 3-6 yettaa tagoodi qooda
3. achchaakka laahaa qudee qaaruhu yaaseeyhuni qaadhooni godha
4. dhete dhete tagoogaa durikkanee 5-10 meetirigaa(anganta makko) bayyinagga fadiya konooneyradda dheeba
5. dhete dhete tagoogaa dhii tabadhinkoo xaawulaa ya(raakeeti) balloonee uwwa.
6. kanagaa jelikka yettaa seera waarichi hujissi
 - makkoo eegadhinki tabayyinka xaawulaagga balloonee dheebinki laadhinkooni milikee uwwi.
 - tabayyinka xaawulaaga balloonee dheebinki dhechi dhechi qalla tabayyinka xaawuleey makkoo eegachi loddu ishi laatooni godha
 - ballooneeta makkoo eegadhagaa lamma angachi balloneeshi gagga yettaa xaawulaa gaggara
 - achchaachi qalla dhete dhete tagoo duru dheebanichcheetta 3 konooney radda qaree goongishi achchaakka issakka goddu riqagaa laaheeyhuni marta deqee godha
 - ballooneeshi haph'e xaawula gabi halitaa qalla dheyinagaa calla milikeeshi uwwanchi tabayyaadi qoodadha danaa
 - dheki woggaadi tabayyinka xaawulaaga dheebamannoo balloonee karakkadhi tabayyehu achchamannoo godi laahaa dhaqqabda qalla isaga aantaa qalaagaaqa balloonee fullaasi uwwaa
7. dhechi dhechi biikkooli dogeydhannoona dheyin'a tabadhantta milikee angul'annoo faanaqa tabayyehu qixxayaa

Hasaawinta worsate

1. ballooneentta makkoo eegadhinki qaadhashi yokaani laadhashi qurqaatatta? Miyaagaa?
2. makkoo eegadhinkihujjiyinkoo higaa hujji maachcheetaataataa yettaa?
3. makkoo eegadhinki laadhashi miyyaagaa hangitaa?

Gorsi

bitaattaya mirgiteetta nafanta kaatee dheki godu dhudhiyinkki hangadhagaa makkoo eegadhinki hujiyahaaqa haasissitaa.

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 15- koosoomedhaa kobi

“koosoominka kobi”iyyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faaneesinkooni

1. qaaroo 3-6 togoodi qoojji achchaaka laahaagaa qudikka yaaseeyhuni qoodhinkooni godhi
2. dheti dheti tagoogaa foola callatta korojoo ya higaa michcha michchakka basi gididi woranchcheetta korojoo biikkooleegaa uwwi.E faana achchaakka laahaagaa 20 meetri (anganta makko)bayyinnaga korojoo dheeba.
3. ta waareentoo faanna jelikka yettaata hujishi angurissi
 - dheti dheti tagooddey achchaachi qalla aseesi issakka laahaa eegachi korojoonkaeeriga qa jiddaa
 - qallashi kobiga dhaqqaji michcha michchatta radda gagarchcheetta korojooddey radda gooyshi higaa korojoodi bisha bishashini bubbinta illanta illa dheti korojoodi worittaa.
 - bubbinta kobbee higaa korojoodi dhaqqusishi ya fakkineeshini dheebaqaa ittaa.
 - tabayyenta qixxaya akkansaankoo hubadhannoo faana bubbinka basi gaani korojoodi leyisi qa achchaa yedhannoo laahee eeriga jibaanaashin riqqaa.
 - laahaaga yechi eegataadha nnoo qallata angaqa karanisaa.Angashi karansama nnoo qalla issakka tageeyhuni jibaanaashini marichi achchaachi qalaankoo godhannoo dawwachi raddanta taaimaa qaadhdhachiqa issatta tagoodi riqqitaa.
4. tabayyehu oloobaahu bubbinchi tagu tabayaadi qoodachi qixxeeyaadiya issakka laahaadi riqitaadiqa ihaa.Kanagaa qaaruhu fakki ihinki dheti korojoodi yedha nnoo michcha michchatta radda goynki higaa michcha michchakka kobdi issatanachi yedhanno heetoonna dheeba danna isanatta godhi.

Hasaawinta worsate

1. radda ommadi sho'inkiya koosoomissashi shakkatatamu yokkaani quriqetta?Miyyaagaa?
2. kana duree akkana'teekaa hangachinkadhanchikoo radda maamma shooshinki dhedhachinkaadhanchinkoo?
3. durigagaa akkanateenka mini radda shinta sho'agaa ya dheedhagaa maasishinkoo?

Gorsi

michcha michchatta radda isanatta heetoochiya adabashini tagashi haasisitaa woggaa ommadi angul'agaa qa danissittaa.

14^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 16-rabbanta bishakka tabayyaa

'rabantta bishakka tabayyaa' iyaa tabayyaa tabbisagaa ta seera faaneeyisinkooni godhi.

1. qaaroo 3-6 gabalaa tagooshini taga.
2. dhechi dhechi tagu yaaseeyhuni ichchi shuuli haddakka qoogi eeri leeysinki qaadhinkooni godhi
3. yasaadi achchaakka godu yedhaa qaarigaa rabanta bishakka maqaa uushi achchaatta qallagaa duwwaaha lamiseetanagaa hil'aalinta bisha fadiseetanaga addanta bishakka fooliseetanagaa miqaaha ummutiseekanaha magaaloo,liyiseetanagaa caamaamiha isishi maqeessi.
4. goongeenta hadda cin'atta balloonee dheebi
5. e faanna hujiyinkoo dawwa waarichi ta hujee hujissi
 - michcha michchatta rabanta bishakka maqaa ceehi.Fakkattoogaa: issatta waalanitta yokaani raddanta bishaddey duwwaaha iyyi ceehannoo qaari gongeenga boqoo achatta issatta tagoodi riqinkoo gabalaa mirgachi bitaaga jibbinkooni.Duwwaa bisha ceehannoo qaari jibinkoo woggaa higaa qaari issatta tagooddey lama lama ihinki wollinta angga gagar'aninko faana muga gabee gagar'inki goongeenta hadda dhagalitaa dawwagaa toraa hujiyinkooni
 - jiddaa qalla toraa jelee fulleeyshi goongeenta hadda dheebanchcheetta radda karansaqa malitaa.

- achchitaami eeradda karansannoo tagu hujeenta dhibxooqa angul'attaa. Tabayyeyhu qixxaxyaahu dhechi tagu haasanitta dhibxooqa dhaqqabdaadiqa. Kan'ihuni gabaalisamaahu akkansachiqa ihaa. Fakkaattoogaa 10 dhibxxookka gabalaqaihaagaa danaa.

Hassawinta worsate

1. tabayyinka woggaa shinta nafa michcha michchatta sumaga higoo shashshayoo iyyaadi shinisagaa qurqeedhanno basi yedha yedhaadhanni? Mittaa?
2. kana duree michcha michchakka eeri shashshya ina gooshinki beechchinkoo?
3. shinta nafa hayyishinkoooha nna michchamichchatta sumakka eeri shashaasagaa maasataa malitaa?

Gorsi

bittata ya mirgitteetta shinta nafatta kaate dhekki godu duudhishinki hangadhashi makkoo eegadhinki hujiyagaa qa hangittaa.

15^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 17-Doqasinka tabayyaa

“doqasinka tabayyaa” iyyaa tabayyaa tabisagaa ta sera faaneesinkooni

1. jibinki tabadhinkooni tolaa bal'anee qoogi sonissa
2. qaarogaa gusikinkoo gablaa gabalissa
3. doqasuhu isinoo gagar'eedhaa qaaroo fakkeesi tabadhagaa 1-2 qaaro sonissa
4. jelikka yettaa seera waarichi hujjissishi angurissi
 - doqasuhu gagarchcheeta qalla higaa qaaroo gusiki karanssi gagaruqa teebba. Tadawwachi tabadhaa qaari daninkoo qixxa baqqadhinki doqasuhu gagar'eedhaa qalla durichi dagaqa tebinkoo.
 - qaaroo balloonee angurissishi ballooneeshi dhallenka godu ittaahanna waariyi
 - qaaruhu doqqasuhu gagar'eedhaa qalashi isinoo karansitaadi ballooneeshi isanatta angadi yettaa woggaa doqqasuhu isinoo gagar'eey. Ta iyyashi dhaleeshi yettaa woggaa lammi doqqossihu gagar'eey deqeeqa dhorittaa.

- balloonee higaa qaarooqa fullaasakadhinki wollilissagaa danammahu umutta sokoondi gabalaaqaa.
 - dhechi qalla balloonee angadi qafiteeyshi karansamannoonna doqasuhuni gagarmachcheetta tagooka qaarichi ladanchiqaa higga qaaroo gusikishi gagaragaa teebiddaa
5. doqqasi fakkeessishi tabatta higaa qalla shooshi tabayyaa lammeetta marisagaaqa danammaa.

Hasaawinta worisatee

1. tabayyinka woggaa dhukkubuhu karanseyy deqee maassanichinkoo?
2. dhalee bun'akachchinki beechinkoonna?Miyyaagaa?
3. faanagaa michcha michchakka dhukkubuhuni gaggarmadha wa'agaa maasishinkoo?

Gorsi

dhaleeshi michch michchakka dhukkubdeeyi qa lammi hurisitaa.

16^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 18-anga leysadhinki balloonee uwwa

'anga leysadhinki balloonee uwwa'iyyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faaneeyssinkooni

1. biikkoolee 6-6 gooshi tagoo tagissi.
2. dheti tagoodi yettaa biikkooli goonge hujitooni godhi.
3. hujeemannoo goongeetta hadda dhechi qalla galichi balloonee angadi gagar'achi goongeedi qaadheedhaa qaari maqaa ceehoo gagga balloonee darbadhoo itooni.
4. maqeeyhu ceenamannoo qalla balloonee gagar'achi riqqishi hadda qaachi darbadhannoo qallaga dhirqittooni.
5. ballooni gagga darbadhantaadi gagara saqqanno qalla tabayyaadeyi qa baataa.
6. "anga lryadhinki balloonee uwwa" iyyaa tabayyaa tabisashini biikkooleenta bitaata ya mirganta angatta kachchchoonta duudhee qa goonsitaa.
7. oloobadi hooqanno qala tabayyinka ban'aachoo qa ittaa.

Hasaawinta worisatte

1. ku tabayyey maggisaahata?miyyaagaa?
2. tabayyaaddey miyaa hubadhanchinkoo?
3. ka tabayyaa tabadhashini haa nafanta kaateetaa jebaattaahu?

Gorsi

michcha michcatta hujee anga hangadhinki hujiyashi angantta jabuntaagaqa haasissitaa.

17^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 19-ciimbee mida

‘cimbee mida’iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faaneeyisinkooni

1. ciimbee midda iyyaa tabayyaa tabadhashi qaarinta nafatta kaateeqa jabeessa.
2. kanagaa bali’anee gannanee tabayyinka godoo sonissa.
3. dhete dhete qallagaa hirreedi hidhadhinkoo lafee carqaa uwwa.
4. uwwamannoo lafee carqaa goniffeynta qudikkatta kiiseedi burtaa carqanchi nafa ifaga raareeytoonni godhinki gididi dheebinkooni ajajja.
5. chi carqaa isanatta dheege ittaahanna waarya
6. ta hujee hujissagaa hujishi angurissi
 - tabayeenchi kaayu danamaa qixxanna laboo dheegee higaa biikkooleegaa goya tebaqaa
 - gabichi goyamaa qaari dheegee issatta dhori’aaqaa malaa. Ihanonnani issatta dheegee angashini gagar’inkooni iho higaa qaari dheegee goyagaa iyyinkoo woggaa isanatta anga naqashi maliteey.
 - dhete qallachi dheegi goyaamaannonna higaa qalla gabichi goonoota godoodo dheedhahaqa danaa.
 - dheegee midissishi oloosanno tagu ban’amanootaqqaa

Hasaawinka woggaa

1. tabayyehu maamma ihaadhannoo?
2. dheegge goyaagaya issatta dheege eegadhagaaa laminta hujee dheki godu maamma hujiyagaa danamaa?
3. nafa shinchi jebaa ittooni miyyaa gooshinki beechinkoo?
4. durigagaa ham'anee jebaa ichchinikuwwaa miyyaa maassataa malitaahu?

Gorsi

ka tabayyaadi biikkooleenchi michcha michchachi nafa tippu itooni michcha michchatta nafanta shashshayatee yokaani tabayyaa tabadhashi hangassiqaa qafittaa.

19^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 20-doqasi gagarissa

'diqasi gagarissa' iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faaneeyisinkooni

1. doqasi gagarissa iyyaa tabayyaa tabissashini doqqosuhu gagaraa woggaa yettaa heetooka miir shiidinkooni godhi.
2. biikkoolee 6-8 tagoodi qooji dhechi dhechi tagu goongee hujishi qaatooni godhi.
3. e faana biikkooli doqasinta aheettoo waartooni worissani.(fakkaattoogaa: attisheeyisa,kokkkeenta madaawwa,qufaasa,muginta bow'oo,saqqimnee)
4. dhechi dhechi qalla dhetti doqassinta aheettoonka maqaa gadhdhataadii aheetu lammi maassitaahanna tabadhinkooni godhi.
5. dhechi dhechi tagu dhetti eetee itaa qalla shootoni.Sho'amanno qaaroogaa balloonee uwwa.
6. e faanna kanagaa jelikka yettaata waarichi hujeeshini angurissi.
 - ballooni doqasiqa fakkeessitaa.Eetee gallanno qalla tabayyaa achchitaahu balloonee hil'aaga darbachi aheettooqa ceettaa.
 - ballooni hil'aaga darbadhantaadi aheetto ceehanno qalla iheeyha bubbinchi biikkooli qoogiddiqa waxxarimmattaa.Chi qalla darbadhamanno balloonee danttaa qixxa ommadi higaa qalagaaqa fullaassaa.

- qallashi balloonee gagar'anno faanna qaaniqa itaa. Bubbinku qaari yedhaa goduqa qaadhaa. Doqasuhu gagarchcheetta qalla isaga hoyxinna angulanno qalla lodu issiqa ballooneeshini naquwwaa teebaa. Tabadhaa qaari ballooneeshini naqamagaa daninkoohu kachchoogaa in'aga callaaqaa. Qallashi darbachi naqannoona naqamannoo qalla(D) itaa dhukkee anguliqa faanakka ceehaa ihaa. Ihooni malee qallashi darbachi gagga darbadhamanno qalla naqa saqqanoona (D) dhkkeeqa gadhdhattaa.
- dhechi dhechi qalla tabayyaa tabataa woggaa doqasi iyyaa ceehaa dhichi qaabanchcheetta dhkkeena ceeha wa'agaqa tirittiramaa.
- balloonee adhadhanoo qalla faanatta aheetoo ceetta qallaqaa ittaa.

Hassawinta worisatee

1. doqasinchi aheetu mittaa?
2. kana duree dhekki lammi doqasuhuni gagarmadha maamma beehaagaa danamaadhannoo?
3. doqasinka dhukkubi higaa dhukkubi gabi miyyeeyhuni beechinkoo?

Gorsi

michcha michchakka dhukkubinta yokaani madaanta miirinta aheetoo hubadhissi.

20^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 21-laaheenta aheetoo (paaterni) hujiya

'laaheenta aheetoo(paaterni) hujiya' iyyaa tabayyaa tabissagaa taseera faaneesinkooni.

1. angantayyaa lukkanta aheetooka seessanoo maanchoodi aheechi hujisantoo faanna miyyaana dirra akkaninkooni godhi.
2. maanchoo sonissi
3. maanchoo angankayyaa lukkanka seessanoo wollifaana hujissishi angurissi(angga lukka, lukka angga)
4. hujeeninkoo hujeeddeyi oloobanka iheedhaahanaga faaneeyissa intayaahanna biikkoolee worisani

5. biikkooli ilaalanno dawwachi taga tageyhuni bubbinku qaari ta fanayisateechi higaa laaheenta aheettoo hujiyinkooni godhi.
6. wollifakkaata dawwachi higaa laaheenta aheettoo booheedi yedhaa basichi hujissi

Hasaawinta worisatee

1. tabayyeyhu maamma ihaadhannoo?
2. hujeenchinkoo laaheenchi aheettu miintataa?
3. hujeenchinkoo laaheenta aheettoo hayyadhanchinku?Miyyaagaa?

Gorsi

miyyaana seerashini dirashi miyyaana ommadi angul'agaaya haaraya beekka goonissadhaga hangitaahanna beehey.

21^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 22-aci

“aci”iyyaa tabayyaa tabsagaa ta seera faaneesinkooni

1. “Acci” iyyaa tabayyaa tabissashi biikkooli illanta ya anganta duudhee goonsatooni qa hangaa
2. biikkoolee karra baasanitoo faana qanajoo qanajoo ihinkooni goshi umutta gubaleeymakko hangdhinki fadiya goongee tabadhinkooni godhi.
3. achchi tabadhaahu achchanta milikee anguli'anno qanajooqaa.
4. kanga jelu yettaa seera hangachi hujissi.
 - 1^{seetta} goongee – umuttinka aciddey dheki hil'aaga darbadhinki dhadhdhuyedhaaha foolinka aci taga tageeyhuni ommadi hil'aa darbadhamanoo aci dhadhookaranissakkadhaami dhinqadhaa.Hil'aaga darbadhamanno aci gagar'akadhinkoomi dhadhdhu hallannonna tabadhadi yedhanno lammi ban'amaadi lamiseetta qalaqa tabayyaa achchitaa.Tabadhadi yedhanno lammi dheki aci hil'aaga darbadhi taga tageeyhuni foolinka aci dhadhdhichi dhinqannonna ban'aa ihiqaa lamiseeta goongekka tabayyaa acchadhaa.
 - 2^{seetta} goongee- ta goongeedi achchakkanna dheki aci hil'aaga darbadhami dhadhdhu hallakkadhaami dhadhdhu yedhaa foolinka aciddey dheki godu lamma gagga aanisi

qadinni lamma dhinqadhiqaa hil'aa darbadhanooaha gagar'a. Ta godha danannoo qalla fadiseeta goingeediqa dhassaa. Hil'aa darbadhamano aci dhadhdhu hallannoo nna yokaani dhadhdhichi lama aci dheki godu haburicca saqqannoona ban'aa ihiiqaa higaa tabattaa qalagaa tagaa uwwaa.

- 3^{seetta} goongee-ta goongeedi ammannimi dheki aci hil'aaga darbadhami dhadhdhu halakkadhaami dhadhdhu yedhaa foolinki aci dheki godu haburicciyyaa darbadhamannoo aci dhadhdhoo karansakkadhaami gagar'a. Ka tabayyaadi ban'aa ihaahu wollifaana ban'amakkadhi fadinta goongee tabadha danannoo qallaqaa.

Hasaawinta worsate

1. ka tabayyaa hayyadhanchinku? Miyyaagaa?
2. tabayyaddey miyyaa hubadhanchinkoo?
3. tabayyaa tabadhagaa maasata malitaa?

Gorsi

aci tabadhashi illantaya anganta dudhee goonsadhagaa hangita marru biikkooleshi ka tabayyaa bubbinka woggaa waajirateyhuni tabadhaqa haasisitaa.

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 23-miidhdhaa dandamadha

'miidhdhaa dandamadha' iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faaneesinkooni.

1. miidhdha dandamadha iyyaa tabayyaa tabissishi biikkooli michcha michchakka tabayyaa tabattaa woggaa isnaga dhaqqabiddaa miidhdha maamma dandamadha daninkoohanna waary.
2. fakkaattoogaa: 15 meetiri(anga) bayyinna qafa lama laahaa dhadhdhu qaabi.
3. dheki laahaa tabayyinka achchaa gooshi lamiseekka laahaa olooba ishi maqeesi
4. biikkoolee 4-6 tagoodi qoodi.
5. dhechi dhechi tagu tabayyeyhu achchaa laahaa qudee yaaseyhuni qaadhinkooni godhi
6. kana jelu yettaa seera waarishi hujee hujissi
 - lamma laahey hadda yedhaa qoogidi naachuhu gididi yedhaa bankeeqa yettaa
 - dheti dheti tagoochi hujii waa karanasakadhinki bankee dhassaaqaa
 - bankee dhasagaa yettaa dhechi malla lafee woriqattaa yokaani baqalaaga qaadhaqaa.

- tagooddey dhechi qalla waa karansannoonna tagoodi yedhaa qaari bubbinku qudikka riqinkiqa achchaakka godichchi haaraya bankeenta dhassa achchinkoo.
7. laminta tagoo dhekki goddu tabayyaa achchitooni godha.
 8. tabayyaa achchishi oloosanno tagu ban'aaqa ittaa.

Hasaawinta worsate

1. tabayyeyhu maamma ihaadhannoo?Miyyaagaa?
2. tabayyaaddey miyyaa hubadhanichchinkoo?
3. tabayyaa tabadhagaa miyyaa maassanichchinkoo?
4. miidhdha dandamadhagaa bubbinka wogaa hedadashihaasisitaaha nna hangaa basi mittaa?

Gorsi

waa dhasinaa woggaa, motokinta dawwa taakinaahaya dawwaditabannaa woggaa miidhdhaashi ninsaga dhaqqadey marru hededhaya xeenxur'ani issa eegadha qa malittaa.

23^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 24-Dawwa habarra

'dawwa habara' iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faaneysinkooni.

1. bubbinka qaarogaa lafee aanno uushi sirroo iheedheyi laahaa dhaddhdu laahissinkooni godhi.Laahissamaa laaheey, isanakka harcinna qixxee ihaqaa mallaa.(misili ilaaley)
2. ta seera waarishi hujee hujissi
 - laahisaninko laahey'lukkanta dawwaqa'fakkeessaa
 - higaahu dhaddhhu yedhaahu bubba 'dawwaqa'fakkeessaa
3. 1-5 ihaa eeteenka qaaroo dawwadi fakkaattoo motokkeyihuni tabadhinkooni yokaani ofinkooni worisani.
4. bubbinchi biikkooli issakka godoo shoodhachi lukkanta dawwadi qaadhinkooni godhi.
5. dheti qallagaa lukkanta dawwadi balloonee uwwi.Tabayyeyhu dhugaatta yedhoo fakkeessagaa ihaahanna biikooleegaa waariy.Qaaruhu tabayyaa tabadhaahu balloonee wolligabee goyooqa.Tabayyaa tabadhadi woli'nkoohu lukkanta dawwadiqaa.

6. kanagaa jelu yedhaaha waarishi hujeeshini angurisinkooni godhi.
 - tabayyinchii kaayu bubbinku qaari dheti lukkanta dawwaddey higgaa lukkanta dawwadi mara daninkooniqaa
 - daninkoo qixxa balloonee darbadhinki gagara danagaa tirittira godhqa malittaa.
 - ka woggaa ‘motokkeeyhuni’ karanssama dhoor’a qa malittaa. Fakkaataa motokeeyhu ammanni biikkooli dawwaddey jiddaa woggaa isinoo karansagaa qa tirittira godhaa. Kan’ihuni biikkooli balloonee gagarituwwaa jidada woggaaqaa.
7. qallashi motokkaa karansitaadi motokkeeyhuya qallashi huje wolligabeeqa leeysadhinkoo.
8. tabayyaa 5-15 daqiiqaa tabissishi ee hadda higgaa ballooneeya ‘motokkaa’ qaarinka hayyinnanni qaaji tabayyaa bilidiqameedhaaha godhaqa ihaa.

Hasaawinta worsate

1. motokeeyhu karansaadi mittaa shee akkasannoo?
2. motokkinta dawwa habarishi lukkanita dawwa hangadhashi miinika hangassi qafittaa?
3. waajirateyhuni tabayyaa tabattaa woggaa dawwanta miidhdhaa gabi maamma issa eegataa?

Gorsi

dawwa qaree tabadhashi miidhdhaagaa dhaqqasitaa marru biikkooli dawwanta seeratta aheetto eegadhaqa malittaa.

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 25-Dhadhdhoo batteysaa

“dhadhdhoo batteysaa” iyyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faaneysinkooni

1. dhadhdhoo batteysaa miyyaa ihaaha naa biikkoole worsani.
2. dhadhdhoo batteysaa iyyamaahu haxxaawannoo ya yeraa basi dheki godu dheebakkadhi achchisaa woxxaraahaya karaa meena ihaahanna biikkooleegaa waariyi.
3. ka tabayyaadi 1-3 eettee iheedha qaaroo dhadhdho batteysaa meena fakkeessinki tabadhinkooni godhi.
4. hooqanno biikkoolee 5-8 qoodi qafitta tagoodi qoodi.
5. dheki dheki tabayyinka qoogi cariga dheti dheti baalde dheti dheti tagoogaa dheegi dhechi dhechi tagu baldeenka goorooga qaadhinkooni godhi.

6. dheti dheti dhadhdho batteeyssa qalaagaa man'a yookaani haxxaawwanuhu giddihu'eedhaa suubaa uwwi.
7. ta seera biikkooleegaa waarishi hujyinki angurissikooni godhi.
 - dhadhoo bateeyissa qalla tabayyinka qoodiddey kanishini maroo fulleeyshi fulleeyshi haxxaawwanoo waxxaritooni
 - hooqannoo qaari danninkoo qixxa haxxaawwano kubbinki riqinki issatta tagoota baaldeedi kubbubaqa mallaa.
 - tabayyeeyhu oloobaahu bubbinku haxxaawwami kubbami balideedi dheki godu dheebamaadiqaa.

Hasaawinta worsate

1. haxxaawwano achchisaani karishinnlkoodi mitta shinsa akkassaa?
2. ninta booheeddey dhadhdhaddeyka haxxaawwano kubashi miyyaagaa hangitaa?
3. boohee qorqaragaa ya geeshunta eegagaa naanu dheku dheku miyyaa maassataa haasamaa?

Gorsi

haxxaawwano achchisa karashi boohee batteeyssa marru ninta boohee geeshi gooni eegaqa malittaa.

24^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 26 - duwwaaha, hadaanta bishakka, miqaa hiriki.

'duwwaaha,hadaanta bishakka,miqaa hiriki'iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faaneeyssinkooni.

1. qaaruhu tabaayyinka qoogidi issa issaka godoo godhadhinkooni godhi.
2. Kanagaa jelikka yettaa seera waarishi hujyinki angurissinkooni godhi.
 - duwwaa hirikki,hadaanta bishakka hiriki,miqaa hiriki ishi ceehi
 - duwwaha iyyashi qaani,ta iyyashi ommadi shashshayatee qaadhisishi shi ya godoo eegani
 - hadaanta bisha iyyashi loodu ishi shashshayi

- miqaa bisha iyyashi mari iyyaqa.
 - ta dawwachi bishikkilateega yokaani motokaadi yedhaa lammi fakkeesinki qoogidi shawwooshini shashshayinkooni godha
 - qaaruhu higaa qaarichi dom'ameey marru haagga laxinki maradi yedhinkooha nna worisani
 - faanadi yedhaa hirikki ajajamaa gabalaa qaaruhu achchaatta shashshayatte iyyashi shashshaya, lodu iyyinki shashshaya yokaani issakka godoodi makkoo eegadhinki hujjinkooni godha
3. shakkane woggaaga michcha michchatta bishakka hirikkinka maqaa ceehoo tabayyaa tabadhinkooni akkansa

Hasaawinta worisatte

1. hirikkinka mqeey ceehamaadi ommadi shashshaya ,lodu iyyinki shashshaya ya qaadhagaa yedha nno rakkuhu mittaa?miyyaagaa?
2. kana duree ka hirikki beechinkoonaa?haballa?
3. faanagaa ka hirikkinta bisha maamma issa miidhdhaa gabi eegadhagaa hubanni hanga naa?

Gorsi

dawwaddey motokeeynta seeratta aheettoo momashini dhaqqaba danoo dandamadhaagaa seera keebeesa qa malitaa.

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 27- Iyya xunga faaneeysey

“iyya xunga faaneeysey” iyyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faaneeysinkooni

1. iyya xunga faaneeysey” iyyaa tabayyaa tabisishi bitaatta yokkaani mirigatta shashshayatee goonsadhinkooni godhi.
2. biikkoolee qanaaji qanaajjooshini qoodi
3. qanaajooddeydehku tabayyaa tabisaaha ihi achchisooni godhi
4. dhechi dhechi qanaaju higaa waajirateeyhu faaneeyssa marru tabayyaaqa achchissaa
5. kana jelu yettaa seera wolli baninkoomi angurissi
 - mareey iyaya hooli iyyinkoodi bubbinku jelu goyaa qaari issatta suna heedoshini boshaa meetiri (dheti anga) bayyinnaga isinoo tabissadi yettaa qalagaa yettaa miriggitte ihinkiqaa teebinkoo

- tabissa qaari mirgatta angga hil'aaga baasinkiya dhadhdhaga goddissinkiqa qoodidi shoodhaninko sumatta addoo anga issatta shashshaasinkoo.
- qaadhisseeey iyyinkoodi bubbinkumi isinoo tabisadi yedhanoo qaari hujee higadhinkiqa issatta woritta mirigatta angachi tabissa achchinkoo
- dheki yokaani lama daqiqeey hadda yedhaa woggaadi marichchinki qaaneey iyyeey.
- bubbinka wogгаа qaaruhu wollinta illaaloo tabadhoo iyyinkoohanna sirrissani

Hasaawinta worsate

- tabayyinka wogгаа michcha michchatta sumaga shashsheyishinki shinka waajirateeynta anga faaneeyisinkoodi mittaa shinssa akkasannoo?
- kana duree mirgaga, bitaagaya mirgaga shashshayshinki miyyaa gooshinki beecjchinkoo?
- mirgagaya bitaaga shashshaya dana goonsadhagaa miyyaa gooshinkoo?

26^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 28-Hibboo

'Hibboo' iyyaa tabayaya tabissagaa ta seera faaneeyisinkooni

1. biikkoolee karra baassa
2. qanaajo ihinki taga tageeyhuni hibbisinkooni godha
3. ka tabayyaadi worisadhaahu 'hibboo' iyyaadi dhirqaahu 'hibiqqi' iyyaahana beehissa.

Fakkaattoogaa:

Hibboo-aabaa- xarri

aayee -xarri

alichchoo-xarri

alichchoo-xarri- ishiqa iyya xarrisaa haasani itaa hibbissaa qala.ta iyyashiyatta maateetaa iyya ittadi dhirqitaa qalla fakkaattoogaa: 'Sookeetta' maatee ishiqa dhirqitaa.

4. riqqashi sirro iha waannonna hibbisannoo qalla 'hanxusiqaa' ittaa.O wogгааadi worsadhamanno qala higaa mini maateekka aabbakka maqaa ceehoo qa teeboo itaa.Milkeeshi uwwantaahu fadiyanna callaa qaa.Fadiseetanga dhabannoo nna tagaaqa higadhinkoo.worisadhaadhannoohu worisadhamaadi qa dhiriqaadhannoohu worisadhaa ihaa.

5. oloobadi tabayyeeyhu ta dawwachi qa maraa.
6. ashinni akkansaa, onanna issishi ka tabayyaa marsi.

28^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 29-Dhalee angul'a(hursama)

“dhalee angul'a(hursama)” iyyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faaneysinkooni

1. dhalee angul'a iyyaa tabayyaa tabissashi biikkooli isanga dhqqabaa danoo dandamadhanta beekka goonsatooni godhi
2. qaroo6-10 yettaa tagoodi tagi
3. dheki dheki tagooka qaaro goongee hujiiyooni godhi
4. dheti dheti tagoodi yedhaa qaari adaba fakkeesi tabadhaga “dokiteeri” maqeesooni godhi.
5. dheki dheki sho'amanno dokterigaa balloone uwwa
6. biikkooli haa dhukkubi aheettoo ceettooni godha
7. kanaga jelu yettaa seera biikkoli eega waarichi hujishi angurissi
 - ballooneeshi fakkeesitaahu “dalee” qaa
 - higaa qaari dhukkubuhuni gagarimadheedhaa qaaro fakkeesinki qa tabadhinkoo
 - dhukkubuhuni gagarimadheedha qaari gilbashini qa gilbisadhinkoo
 - “dokteruhu” dheti dheti qalagaa bitaachi qa mirganta sumaga “dhalee” darbadhaa
 - “dhalee” gagar'anno qala aseessi qa qaattaa.
 - “dhaleeshi” gagar'akadhaami halannoo nna gilbashini qa daafaa. higaa qaarinni balloonegaa bitaa ya mirga dheedhaahu bubbami qa gilbisadhinkoo.

Hasaawinta worisatte

1. tabayyeyinka woggaa ballooneeshi haltaadi mitta shinsa akkasannoo?
2. kana duree danuhu shinsga dhaqqabaadi ina beechinku?
3. dhechi miidhdha shinsaga dhaqqabannoo nna ommadi malchaa angul'a waanchinkoo nna maachinkoo?

Gorsi

haa dhukkubinni dhukkubanchinkoo nna hursama yokaani ajajamanno dhalee sirroo hngadha qa haasisitaa.

29^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 30-wolli gagar'achcheetta geeshuntaa

“wolli gagar'achcheetta geeshuntaa”iyyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faaneesinkooni

1. aanno yokaani dhaaqqissaa kobbee hangachi achchaa laahaa laahisi
2. biikkoole 4-6 tagoodi tagi
3. biikkooli achchaakka laahaaga qudikka qaadhinkooni waary
4. dhete dhete tagoo duru 5-10 bayyinna(3-5anganta makkoo) qafaa godu 4 geeshuntaa eegadhanka godoo fakkeesitaa qubee dhadhdhu misili isheekka sonissi
5. geeshunta eegadhagaa ittaa raddaka misili 5 sonissi
6. biikkoli geeshuntaa eegadhanta dhete dhete raddaka maqaa,miyyaagaa hanginkooha nna shiidinkooni godhi.Fakkaattoogaa: ku irqanka rigaa qaa.Irqanta geeshuntaa eegadhagaa qa hangaa.
7. dhete dhete qubeedi issatta geeshuntaa dhiichi eegadhinkoo raddaka misili dheeba
8. E faana kanaga jelu yettaa seera waarichi hujishi angurissi
 - dhechi geeshunta eegadhanchi huji ceehantaadi dhete dhete tagooddey dhechi qala hujeegaa haasisitaa radda yettaa godi qubeekka eeri ommadi jibi waariyooni
 - Fakkaattoogaa :anga dhiqadha iyyamaadi saamuneeyhu dheebameedha qubeekka eeri jiba
 - qubeenka yokaani dhadhdhu sonsameedha misiliga dhaqqabinki dhete lukka gidi dhagalinki 5sokondigaa anga dhiqadhaaha,irqaa rigadhaaha fakkeesinkooni
 - E faana achchaakka issakka godoodi riqinki qudikkaanee yaasa galinki faanatta hujeegaa tagaa eegadhinkooni
9. ta hujeedi godhantaa geeshunta eegadhanchi huji
 - irqaa rigadha
 - muga sil'a

- nafa dhiqadha
- xuulicho qor'a
- anga dhiqadha

Hasaawinta worisatte

1. bubbinka woggaa hujishinkoo geeshuntaa eegadhanchi huji mittaa ittaadhannoo?
2. gabikka dhigamanno miiri eegadhanta hujee hujiyanku hangassi mittaa?
3. shinta irqa me'a lasadi rigachinkoo?
4. anga dhiqqachinkoohu haynutaa?

Gorsi

issatta geeshuntaa eegadhashi miirinta eegadhagaa qa haasisitaa.

32^{seeka} Torbaani

Qoodigaa ifa tabayyaa dhigo 31-ayyaaninta lasata hujee

“ayyaaninta lasata hujee” iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faaneesinkooni

1. ayyaaninta lasa hujeenata hujeetta haasamatte fakkeesinki tabadhinkooni godha
2. ayyaaninta lasa ubaatamaa ibaati, aadinka shibri, haayiri ya fakkaataaha sonissa
3. biikkooli ayyaaninta lasa issaka minadi hujeenata hujee issatachi shiidinkooni yaqoodintahasaawinkooni godha
4. biikkoolee 5-6 tagoo taga
5. issatta togoodi dheki ayyaanaa shoodhinki ayyaaninta lasa maachcheetta hujee hujiyinkooha nna fakkeesinki tabadhinkoo tabayyaa tabadhinkooni godhi.

Callka goodi akkan'teenta marissa aheehaa

Hujee akkeeyisate

Baassa

Homboo	67
Akkeeyisate dhigo 1- issa beehisadha	68
Akkeeyisate dhigo 2---1-9 dhigo dhiggissa.....	68
Akkeeyisate dhigo 3---1-9 dhigo dhigga	68
Akkeyisatee dhigoo 4---1-9 yettaa dhigoo afeeyhun ceeha	69
Akkeeyisate dhigo 5 – dhigoo ya dhigamaa firoonissa	69
Akkeyisate dhigo 6-kobee gagar'a ya hangassi	69
Akkeeyisate dhigo7-dhigoo dhi-dhibxxoshin maxxanissa	70
Akkeeyisate dhigo 8- tagoodi hishooshiin qoodadha	70
Akkeeyisate dhigo 9-dhigoo afeeyhuni shicha	70
Akkeeyisate dhigo 10-issa qariqqaara.....	71
Akkeeyisate dhigo 11- hanqaceetta dhigo huussa	71
Akkeeyisate dhigo 12- meena qariqaarayaa midha	72
Akkeeyisate dhigo 13- geejibinta sanyee	72
Akkeeyisate dhigo 14- dhigooshin misil sonissa	73
Akkeeyisate dhigo 15-beezseenta ya bireenta dhigoo.....	74
Akkeeyisate dhigo 16-ulee maccuhun diraa.....	76
Akkeyyisate dhigo 17-radda rabanta bishachi tagga.....	76
Akkeeyisate dhigo 18 - miyaana maqeeyihuni ya hangassihun waariyaa	76
Akkeeyisate dhigo19-dhukkeena sho'a.....	77
Akkeeyisate dhigo 20 - firoomaa ya wolle faaneeyisate	78
Akkeeyisate dhigo21-wolliga kubamaa hujiyya	79
Akkeeyisate dhigoo 22-Teebattee hujiya	79
Akkeyyisatee dhigo 23-rabinko bisha sonissa.....	79
Akkeeyisate dhigo 24-kubamaa morikkisa	80
Akkeeyisate dhigoo25 -dhishoo saarissa	80
Akkeeyisate dhigo 26 - miyaana godinta bal'inachi morikisa	81
Akkeeyisate dhigo27- ceehaa sho'a ya shiidissa	81
Akkeeyisate dhigo28-shiidinta gumaa shicha.....	82

Akkeeyisate dhigo29-dibaano ya qum'aannoo basi makka	82
Akkeeyisate dhigo 30- dhaabbeeshin morikisa	83
Akkeeyisate dhigo 31 - peezili maxxanisa (micha michaka basichi qaabanicheetta radda) .	83
Akkeeyisate dhigo 32 - suma ya bayyinna sho'a.....	84
Akkeeyisate dhigo 33 - boohee beeha	84
Akkeeyisate dhigo 34 - radda quriqunahun morikisa	85
Akkeeyisate dhigo 35 - anganta ya illanta wolli gala goonissa.....	85
Akkeeyisate dhigo36-miyaanna heetooshin dira.....	86
Akkeeyisate dhigo 37 - dhukkeenna, cehaayaa shakkamaa shidintta gumaa shicha.....	86
Akkeeyisate dhigo38-suma hubadha	88
Akkeeyisate dhigo 39 - dawwanta seerakka aheetto dabisashin dhaqaba danooddey issa dandamadha.....	88
Akkeeyisate dhigoo 40 - miidhdhaa dhaqabissitaa worishe ya dagammaa moochcha gabi issa dhor'a.	89
Akkeeyisate dhigo 41 - alikkinka danoo gabi issa dandamadha.	89
Akkeeyisate dhigo 42-worqatinta ashshamme hujjiya.....	89
Akkeeyisate dhigo 43 - raddashi yettaa godoo hubadha	90
Akkeeyisate dhigo 44-Misilinta hadda yettaa laxa haasa ya fakkeessa	90
Akkeeyisate dhigo 46 - lasaddi hujeenta hujee	92
Akkeeyisate dhigo 47- Yedhoodi timaa basita shiida	93
Akkeeyisate dhigo 48- torbaaninta lasa.....	93
Akkeeyisate 49-mina qareetta dhishoo qoriqar'a	93
Akkeeyisate 48-iteeyi –iteeyi	94
Akkeeyisate dhigo51-Biikkoleenta huje kuba	95
Akkeeyisate dhigo 52 - Lasanta dhigo.....	95
Akkeeyisate 53-iteyi ittinkoo woggaa eegama maltta miiri egadhanta seera.	96

Homboo

Ka shichaanchiddi micha michatta isattanachi ya tagooshin hujeenta hujee qa sonissancheetta. Sonissammanoo issatta yokaan tagoonta hujyiddey dogoeeyidhannonna lasadi dhechi huji akkan'atoonka shichaanchiddey hujeentattana qaru ifachi dhechi huji hujissantoon akkanssaniko beehoni qa gorissamaa. Akkan'atoonka shichaanchooga yedhaa ajajaa faneeyisashi akkan'atu ajajamanoota ittaa dawwachi hujeeninkoo deqee faaneeyisa qa haasissitaa. Ajejaa faaneeyisagaa dhiba qafitta akkan'atoogaa michatta faneeyisatee ya kibaa godhi. Chi gulinchi akkeeyisati hassawinka wogga ya michcha michchatta hujee akkan'aniknoo gulinta hedoo burtaata hubadhinkoon qariqaaritaattana qaru dhukkeenna, ceehaa ya dhigo sho'inki ya shichinki, misil bishashini raboo issatta anga hishisinkooni ya tihddhoo uwwinkki akkan'inkoni qa qariqaarita.

Ka shichaanchidi hujee hujiyagaa danissitaa mallanni qa dheebancheettaa. Chi malaankoo hujee achissagaa teydhacheetattana qaru lasanta yedhiyoonna akkanissankoo hagadhi hujiyagaa qa danaa.

1^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo 1- issa beehisadha

Biikkool taga tageeyhn aseeso mommaahooga Hirbeenkoo maamma issa beehisadhanohana isinunni wortanta tagoogaa issa beehisadhagaa ta seera faaneysadhinkoon.

1. Biikkool fedheeshiin dhete dhete ihoo woritanata tagoo duru qadhinkoonni godha.
2. Biikkool Hirbeetta mommaahoo akkabaninkoo gulichi issa behissadhinkoon tiritirissa.
3. Biikkool issa beehissata woggaa higaashi caha ishi akkabdooni godha
4. Ta dawwachi bubbinch biikkool taga tageyhun issa beehissadhinkoon milikee uwwa.

Hubani

- Biikkoolissabeehissataawoggaahumaamaqaa,beri,maateenkamaqaa,hayyinkooha ya wa'inkooha direeyhun shiida isanata erragani.

Akkeeyisate dhigo 2---1-9 dhigo dhiggissa

1-9 gabalaa yettaa dhigoo afeeyhu ceehinkoon ta seeraa faaneysinkoon

1. 1-9 gabalaa yettaa dhigo hiqeedha hoolich afeeyhun dhete dhete ceeha.
2. Biikkool ceehamanoo dhigo faaneysink hooli issakka hisiqadhink dheki godu cheehinkoon godha.
3. Fakkaataa marich biikkoolee 4-6 gabalaa icheetta tagoo tagooshin dhiginkoon godha.

Akkeeyisate dhigo 3---1-9 dhigo dhigga

1-9 yettaa dhigoo afeeyhu ceehinkoon taa seeraa faneisinkoon

1. 1-9 gabalaa dhigoogaa hangita radda fakkaatoogaa issakka xunigichi,qorikkeeshin yokaan fakkaataa basichi sonissa.
2. Radda hangadhinkki dhigoo afeeyhun dheki dhekku wolli faaneessynki ceehashin biikkool dhirqish ceetoon godha.

3. Biikkoolee dhigoo dhiriqish dhirqish afeeyhn dhigissantoo faana biikkooleeddey fedheenta icheetta biikkoolee aseessish achaata maranna dhigisitoon godha.
4. Fakkaataa marich biikkoolee 4-6 icheetta tagoo tagashin taga tagayhuni dhiginkoon godha.

Akkeyissatee dhigoo 4- 1-9 yettaa dhigoo afeeyhun ceeha

1-9 yettaa dhigoo afeeyhun ceehinkoon taa seeraa faneeisinkoon

1. 1-9 gabalaa yetta dhigoo gagar'eedhaa dhigoonka kaardi sonissa
2. Dhigoonka kaardi bubbinta biikkooleegaa angurisamaa godu rassa
3. 1-9 gaballa yettaa dhigoo harcanee siiqeechi angurisoo hiqeedha hoolichi dhete dhete ceeha.
4. Biikkooli ceehammanoo dhigoo faaneeyisa issakka hooli hiisiqish dheki goddu ceehinkoon godha
5. Biikkoolee dhigoo dhiriqish dhirqish afeeyhn dhigissantoo faana biikkooleeddey fedheenta icheetta biikkoolee aseessish achaatta maranna dhigisitoon godha.

Akkeeyisate dhigo 5 – dhigoo ya dhigamaa firoonissa

1-20ga gabalaa yettaa dhigoo qorikeeshin yokaan fakkaataa basich dirinkki dhigoo dhigamaa basichi firoonssinkooni ya dhiginkoon ta seera faaneyisinkoon

- Biikkolee 4-6 gabalaa yettaa tagoochi teeyissi
- Issatta tagoodi 1-20 yedhaa murimurameedha dhigoonikka kaardi a dhigammaa basi fakkaatoogaa laboo qorikkeenna, aci, haqananita illa fakkaataaha uwwa.

Akkeyisate dhigo 6-kobee gagar'a ya hangassi

Kobbee gagar'a ya hangassi akkan'inkoon gooshi 1-20 gabalaa yettaa dhigoo bisha rabinkoon ta seera faaneysinkoon

- Bubbinch biikkool kobbee gagar'atoon godha
- Sirroo kobbee gagar'a angurissish 1-20 gabalaa yettaa dhigooddey dhete bordiga, aannoshin rabinki angurissa
- Bubbinchi biikkool 1-20 gabalaa yettaa dhigoo laahaaddey baakkachi aannoo rabba akkan'inkoon godha.

Akkeyisate dhigo 7-dhigoo dhi-dhibxxoshin maxxanissa

Dhi-dhibxxoshin sonissancheetaa 1-2 gabalaa yetaa dhigoo maxxanissinki shicha akkan'agaa ta seera faaneysinkoon.

- 1-20 gabalaa yettaa dhi-dhibxxoshin sonissa
- Bubbinch biikkool kobbee gagar'atoon godha
- Dhi-dhibxxoshin sonissancheetaa 1-20 gabalaa yettaa dhigooddey dheti booridga aannoshin maxxanisink shichinki angurissa
- Bubbinchi biikkool dhi-dhibxxoshin sonissancheetaa 1-20 gabalaa yettaa dhigoo laahaaddey ba'akadhink maxxanissinkooni ya shichinkoon godha

5^{seeka} Torbaani

Akkeyisate dhigo 8- tagoodi hishooshiin qoodadha

Biikkool tagoo tagooshin goongee hujiyinki teydhinkoon goosh,"hayyinkoo tabayyaaga" hasaawinkoon tanachi tagoonka anaa sho'a, caha iyyinkki dhageeyshdha, hishooshin qoodadha akkan'inkoon godhagaa ta seera faaneysinkoon

- Biikkooli 4-6 gabalaa tagoo hujish goongeeshin teydhinkoon godha
- Biikkool isatta haddachi tagoonka anaa shoodhatoon godha
- Biikkooli hayyittaa tabayyaa (fakkaatoogaa gudhoo, itta balloonee, iyya marabi,) shoodhinki tabayyaa maamma tabadhinkoohani ya miyyagaa hayinkoohanaa shiiddinkoon godha
- Biikkooli caha iyyinkki wolle dhageeyshadhinkooni ya hishoshiin qoodadhinkoon dannissa.

Akkeyisate dhigo 9-dhigoo afeeyhuni shicha

1-20 gabalaa yetta dhigu afeeyhun waareemmoo biikkool dhirqish dhiqish shicha akka'atooni godhgaa ta seera faaneeyisinkoon

- Fedheentta icheetta biikkoolee aseessish booridiga dhigoo waariyoo shichinkoon godha
- Bubbinchi biikkooli kobbee gagar'atoon godha
- 1-20 gabalaa yettaa dhigoo dheti dheti afeeyhun waariyoo shichinkoon godha.

Akkeeyisate dhigo 10-issa qariqqaara

Biikkol taggooshin goongee hujiyinki teydhinkoon gooshi”issa qariqaaranta haasammatee ya hangassi” biikkoolee haseeyssish isanatta hubadha wogissadhinkoon godhagaa ta seera faaneeyisikoon

- Qoodidi biikkool lasantta hujee hujitaami kan’ihuni anga dhiqadhinkoom, illaddeyi dhiqadhinkoom, muga sil’inkoom, waala ibaatinkoom, togollaa hidhadhinkoom, iteeyi ittinkom angurissa misil golanka bukkilaga raassi.
- Lasanta hujee biikkooli hujiyagaa danissittaa kibaa radda qoodidi ambishi dhechi dhechi biikkool issa qariqaara akkan’ateenka minadi akkeeyissinkoon godha/jembbee ,daaww’ataa, burushi, rigaa.../
- Issa qariqaaranta haasammatee ya hangassi biikkooleegaa dirrissi
- Lasa lasadi biikkooli issa qariqaaragaa danissittaa hujee /angga dhiqadha, waalla ibaatta, togollaa wor’a, ita, geeshadha, muga sil’a fakkaataaha/issattanachi hujiyinkoon godha ya tirittirissa
- Muga sili’a ya nafa dhiqadha biikkooleesh qoodidi fakkessinki akkan’inkooni godha.
- Issa dhan’ink hujiyinkoo haa hujee masissinki beeha uwwa/angga ganaasissa, fakkaatoo godhink dhaqqabissa

6^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo 11- hanqacheetta dhigo huussa

Biikkool hanqaceetta dhigoo hussinki shicha akkan’inkoon godhagaa ta seera faaneeyisinkoon

- Akkeeyissanka shichaanchidi hanqacheetta dhigoo hussa angurissa micha michkka laaheenta tattoo sonissa(fakkaatoogaa; kan jelu yettaahanna yedha laaheenta tattoo)
- Biikkool hanqacheetaa dhigoo huusinki shicha akkeeyisinkoon godha
- Fakkaattaa dawwachi micha michatta laaheenta tattoo huusinki 1-20 gaballaa yetta dhigoo shicha akkan’inkoon godha

1		3		5
	7			10
11		13		15
				20

7^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo 12- meena qariqaarayaa midha

Biikkool lammuhu maamma miidhamagaa ya qariqaaramagaa danaahana ya hasaawinkooni ya wortanta tagoogaa dhaqabissinkoon godhagaa ta seera faaneeyissinkoon.

- Biikkool 4-6 ihinkki tagoshin teydhinkoon godha
- Lammuhu maamma miidhamagaa ya qarqaaramagaa danaahanna biikkooleegaa waariya. (Fkaattoogaa lammuhu wodammaashin, ittey wolle karansashin, uttooshin, hujeenta labinneeshini fakkaataaha miidhamaga danaahanna, lammuhu rakadhaadi qarqaarashin, yedhaaha qoodashin, lamminka rakkoo hubadhashin fakkaataaha qarqaaragaa danaahanna)
- Boshaa tagooshi lammuhu maamma miidhamagaa danaahanna higgaa tagu ammani lammuhu maamma qarqaaramagaa danaahanna hasaawinkoon godha.
- Biikkool gagga hasaawwanno guli worittanta tagoogaa dhaqabissinkoon godha.
- Oloobadi waalashin fashancheetta nafash isanatta ittaahanna ya joora ya miirinka ogeeysha malee higaa lammi ilaalashi ya karansashi itteyita ihaahanna ya unugunaa iyyi hudhunissahu yedhannonna issakka joragaa yokaani akkansaagaa waariyashi malittaahanna dirrissinki qixxeyisa.

8^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo 13- geejibinta sanyee

Biikkool geejibinta sanyee isanatta adabanna taginkoon godhaga ta seera faaneeyisinkoon.

- Biikkoolee tagoo tagooshin teeyissa
- Geejibanta sanyeege hoxxanee waariya uwwa
- Murimurameedha yokaan sonissameedhaa geejibinta sanyeeke misil (fakkaattoogaa mottokkaa, rophilaa, hogomeey, gaali, bajaaji fakkaataaha) tago tagoogaa uwwa.
- Biikkooleega fadiyaa woriqataa m-mottokkaa dh-dhadhoo b-bahaari gagga shichameedhaa worqataa tagoo tagoogaa uwwa
- Biikkool murimurameedha geejibinta sanyeeke misil isanatta adabanna taginkoon godha

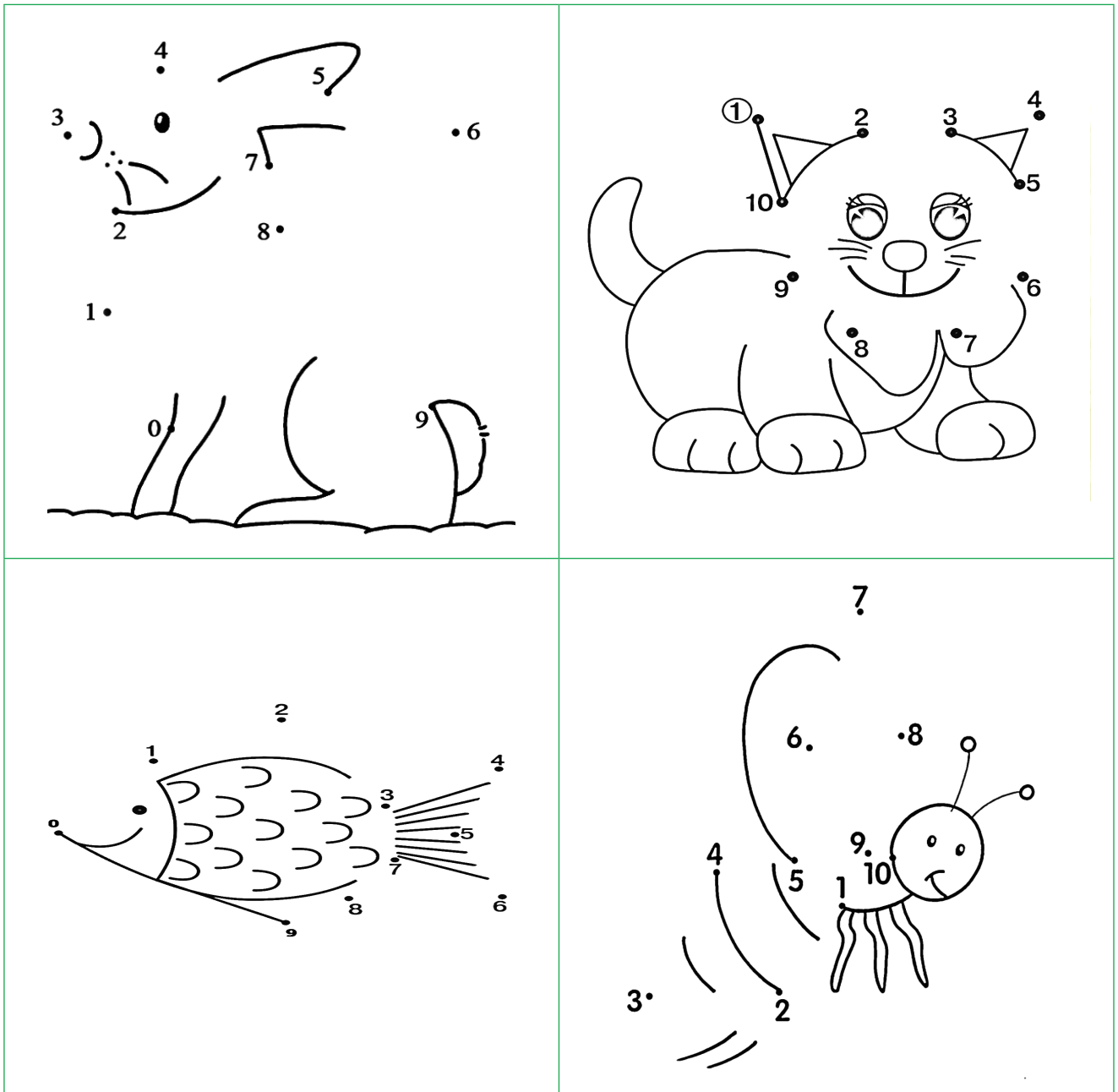
- E faana wolli fakkaataa dawwachi geejibinta sanyee woggeynta ya aadinta iyyinkki taginkoon godha

Akkeeyisate dhigo 14- dhigooshin misil sonissa

Biikkooli dhigoo wolliga dhaqabissishi dhekki hiiraanissi qafaa misil sonissinkoon godhagaa ta seera faaneysinkoon

- Dhigooshin sonissameedha misil biikooleegaa uwwashin
- Biikkooli dhigoo qarru yettaa dhi-dhibxxoo maxxanissishi miisil sonssitooni godha.
- Micha michakka rabbanta bisha qaftaa kobbeena uushi biikkool sonissaninkoo bisha rabinkoon godhi.

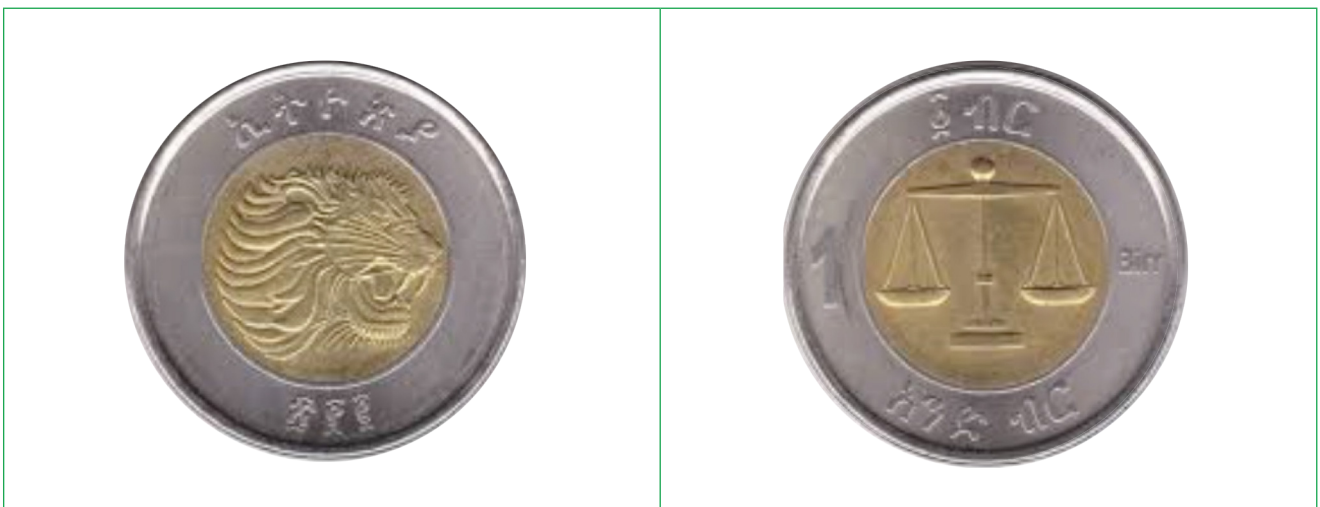

Akkeyisate dhigo 15-beeseenta ya bireenta dhigoo

Biikkooleegaa beezeee ya birree tagoshin uushi cin'atanaddey ganittanaakka gabalaa dirinkoon godhagaa ta seera faneeyissinkoon

- Kana jelu yettaa beezeenta ya birreenta fakkaattoo soinsa
- 5naka 10naka 25naka y50naka beezeeka qaddinni 1ka 5ka 10ka 50ka ya 100ta issinaga uushi sho'inkkooni godha
- Fakkeessanchi qabamanno beezeeta ya bireenka misil biikkooleegaa tagooshin uushi cin'atanaddey achinki gannanneetanaka gabalaa wolli faanna dirinkoon godha.
-

13^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo 16-ulee maccuhun diraa

Micha michakka macchi qafittaa ulee biikkooleegaa qooji macchuni dirrinkoon godhahga ta seera faaneeyissinkoon

- Micha michakka macchi qaiftaa ulee dhaabeeshini ya turph'inuhuni sonissa
- Biikkoolee tagoo taggooshin qoodinki teeyissa
- Micha michatta dhaabee ya turph'inna qafittaa ulee tagoogaa qoodda
- Biikkool micha michakka macchi qafittaa ulee hoyxxaneeha, haddakka ya harccaneeha iyyinki dirinkooni ya micha michatta turph'inna qafitaa uleenna qal'aneetta, haddatta ya turph'aneetta iyyinkki dirinkoon godha.

Akkeeyisate dhigo 17-radda rabanta bishachi tagga

Micha michatta rabanta bisha qafaa seesaanoo biikkooleegaa qooji rabanta bishachi sh'inkoon gooshi ta seeraa faaneeyssinkoon.

- Micha michakka rabanta bisha qafaa seesaanoo sonissa
- Biikkoolee tago tagooshin qoodinkki teeyissa
- Micha michatta rabantta bisha qafaa seesaanoo tagooga qoodda
- Seesaanoo raabanta bishachi fakkaatoogaa duwwaaha, koleeha, yedhaahu, haddaa daaddenta bisha, hili'alinta bisha fakkaataaha qafaa micha michakka seesaanoo dheki godu rabanta bishachi tagginkoonni godha.

Akkeeyisate dhigo 18 - miyaana maqeeyihuni ya hangassihun waariyaa

Booheedi yedhaa basi gagga sonissameedhaa misil qooidi ambish biikkooli hangassi isanaka shiiddooni godhi. (Fakkaatoogaa simoo, taqee, doyiilee, wochoo, giraaw'ee, saa, qoree, fakaataaha) ta seera hangachi biikkoolee hujissi.

- Booheedi yedhaa basi misil sonissa
- Misil ilaalimadhagaa danaa godu rassa
- Uleeshin aheehoo biikkool maqaaya hangassi waaritoon godha

Akkeeyisate dhigo19-dhukkeena sho'a

Dhukkeentaa tatioo angurissish biikkool afeeyhun ceetoon goshi dhukkeenanta heetoo ya firoomaa sho'inkoon godhi. Ta seera faaneeyissi hujissi.

- Torbaaninta dhukkeena biikkooleegaa hooluhuni ya seesaanuhun beehissa
- Dhukkeenta firoomaa hooluhuni ya seesaanuhun sho'inkoon godha
- Dhete dhechi torbaaninch dhukki higaattanna miyyeeyhun laxxaa deqee biikkooli gagga hasayitaa deqqee godha.
- Biikkool dhukkeenaata seessanoo tattafanta akkeeyisate hangachi dhete dhukkee dheytanachi morikkisoo wariyoo iyya danna godha.
- Shichamannoo torbaandi akkan'aninko isanatta heetoo gagar'edha worqataa biikkooleega uushi biikkool dhukkeena dhirqinki dhirqnki bisha rabbashin waha itooni godha. (fakkaatoogaa achaami "o,c,b,a,d,e,p,q,g" iyyoo waha isoo iyyinkooni godhi.
- bishashini waha issaninkoota qoodinta tagoogaa angurissinki dhukkeenashi maahannoohanna shiidinkoon godha.
- Dhi-dhibxxoshin shichamannoo "o,c,b,a,d,e,p,q,g" dhukkeenna ya isanatta heetoo gagar'edhaa worqataa biikkooleegaa qooji biikkooli dhukkeena laahaaddey ba'akkadhink bisha rabinkoon godha.
- Micha michatta heetoo ya dhukkeena micha michakka basigga hujjiyya ya shicha akkanissa,/qorkee,haqananita illa,danna,kibireetenka haqaa,baallee,aci/
- Waa hangadhinki rabinkoo bisha hangadhinki xunguhuni beehaninkoo dhukkeena shicha akkan'a
- Biikkool "o,c,p,b,q,d,e,g" dhukkeena ya heetoo hoolihuni ya seesaanuhun sho'inki taga tageyihun dhukkeena dhukkenka boordi gabi shiidississinkon godha.
- Beehaninkoota ya shiidissaninkoo dhukkeenanta seesaanno worqataga shichinkoon tirittirissa
- Biikkool shichannoo "l,i,j,r,t,y,x,f,,o,b,a,d,e,p,q,g" dhukkeen ya heetoo dhirqinki dhirqinki shichoo akkeeyisoo iyyinkoon godha.

14^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo 20 - firoomaa ya wolle faaneeyisate

Miyaaninta hadda yedhaa firoomaa ya wolle faaneeyisate hubadhinkoon tabissagaa ta seera faaneyisinkoon.

- Labinna qafitaatta ya micha michatta rabinkoo bisha qafitta radda (fakkaattoogaa balloonee, miyaaninta illa, qorkee dhigamaa basi, wallanta qulifee, dhigoonta hedoo, akkansanka seesaano, mayi aci, fakkataaha labooha qodiddi gadhinki inteeyingoon.
- E faana biikkoolee tagooshin qoodi
- Enatta faana micha michaka macci qafitta radda ya dhigamaa wolle ladiiki tago tagooshin yettaa bikkooleegaa qoodi
- Gagga aanisish wolle fakkaataa iheedha dhigamaa dhekki godu firoomissinkoon tirttirissi (fakkaattoogaa horshokkee, saaneeha, cin'akka gannaneha iyyoo dheki godu kubba.
- Enatta faana miyyeyhun wolle fakkaadhinkoohanna biikkoolee worisachi dhirqa uwinkoon tirttirssi.
- Gagga aanisish wolle fakkaataaha (micha michakka) dhigamaa basinki dheebinkoon biikkoolee tirttirssi.
- Enatta faana wolle fakkaatinkeyhanna worisachi dhirqa uwwinkoon tirttirissi.
- Gagga aanisish micha michakka firoomeyhun kubaninkoo basi wolle faaneeyisinki dheebinkooni ya maaheedha wolle faaneeyisanta dawwachi dheebanikoohanaa shiidinkoon godhi. (fakkaattoogaa cina'akka, haddakka, ganaaneeiha, iyyo wolibura waariya)
- Oloobadi miyananinta hadda yedhaa firoomaa ya wolle faaneeyisate ittaa gulinta hedoo qixxaya uwwi.

15^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo21-wolliga kubamaa hujjiya

Dhigamaa basiyaa sibaagoo uushi sibaagoodi diroo kuboo iyyinkoon gooshi kubamanta gulinta heedoo hubadhinkoon godhagaa ta seera faaneeyissi hujjisi.

- Dhigamaa basiyaa sibaagoo(lilamaa)sonssa
- Kubamaa biyash mayaachoo ittattanna biikkooleega waariyi
- Sibaagooshini(liilemeeyhuni) oota hujjiyinki qorkeeshin fakkaatoogaa kubamaa hujishi angurisi
- Sonisamanno dhigamaa basi ya sibaagoo(liilamaa)biikkooleegaa qoodi
- Biikkoole ilaalanno dawwachi dhigamaa basi yaa sibaagoo(liilamaa) michcha michchakka kubamaa hujjiyinki angurisinkooni godha

Akkeeyisate dhigoo 22-Teebattee hujjiya

Baqaleeyintta liileechchi,warqatteyhuni markkaba hujjiya akkansishi michchamichcatta teeba godhinkooni qarqaari.Ta seera faaneeyisani.

- Baqalaa yaa warqataa sonsa
- Baqaleeyhuni liilee,warqateeyhuni markkaba yaa higaa basi
- Biikkool angullanno dawwachi hujjiyinki angurisinkooni godha

16^{seeka} Torbaani

Akkeyyisatee dhigo 23-rabinko bisha sonissa

Duwwaa biyayyashini ya baqqaleeyihun hujeenchi xixxancheeta rabbinkoo bisha hujjiya akkan'inkoon gooshi micha michatta teeba akkeeyisinkoon qarqaari. Ta seera faneeyissi hujjisi.

- Biyya, baqalaa, daaddee ya waa ir'oo qoree, gorimmee sonissa
- Gabikka waareemanno radda hangachi rabanta bisha maamma hujjiyagaa danamaahanna angurissa.

- Gabbikka dhigamannoo radda xixxinki ya mulinki rabinkoo bisha hujjiya akkan'inkoon angurissa.

Akkeeyisate dhigo 24-kubamaa morikkisa

Biikkooleegaa micha michatta radda uushi dogeeyineeha, buraaha, wolloqixxekka ihaaha iyyoo morikisoo iyyinkoon godhi. Ta seera faneeyisashin hujjisa.

- Ulee, heedoo akkansanta akkeeyisatteenta aheetooka sesaano, sibaago (liilamaa) tagoo tagooshin dheegi biikkooleegaa qoodi.
- Biikkool uwwamanno sibaagoochi lama goligee (kubamaa) hujjiyinkoon godha.
- Gagga aanissinki seesaaninta hadda daggammaa fadiyaa konoona, dhete goongee, foola konoonaa dhagalinkoon godha.
- E faana haa goligi laboo dhigamaa basi gagaricheetahanna haassi cin'akka dhigamaa basi goongisheetahanna worissani
- Onannami haa kubamma buraahanna ya haahu dogeydhaahanna worissani. Dhirqa isanachi kubamaa morikissinki shiidinkoota ittoni godhi.
- Ta akkeeyisate dhirqinki dhirqinki hujjiyinki kubamaa hujjiyanta ya morikissanta gulinta hedoo hubadhinkoon godha.

17^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigoo 25 -dhishoo saarissa

Biyya, waa ya xabaranka xabi hangachi laasitikidi dhishoo saarissa daninkoon qarqaari. Ta seers fahinkooni.

- Biyya laastiki ya waa sonissa
- Biyya sonissa ya laasitikinta qoreedi wora
- Fakkaattoogaa beqeellaa gididi dheebinki biyyashi xabara angul'ataa godoodi dheeba
- Lasa lasadi waa dhusikoo kokkaboo wodda isheetta faaneeyissa
- Oloobadi bubbinchi biikkooli dhishanno dhishoo ilaalitoon gooshi wolli gabi beeha gadhinkoon godhi.

Akkeeyisate dhigo 26 - miyaana godinta bal'inachi morikisa

Micha michakka macci qafittaa radda uushi ganihanadeeya cinatta raddaddey haashi bali'aneey godoo gagartaahanna waariyinkoon goshi ta seera faaneyisachi hujissi

- Micha michaka macci qafittaa radda tagoo taggooshin uwwa.
- E raddaa xarapezaaga boqqi boqoo dheeba, Fakkatoogaa korojooyaa kobbee
- Raddashi gaggaranoo godoo ilaalish bali'anehayaa ciqqoo godoo gaggarsheetatta shidinkoon godh.

Akkeeyisate dhigo27- ceehaa sho'a ya shiidissa

Beehaninkoo dhukeena hangadhinki shichaninkoo ceehaa afeeyhun sho'inkooni ya shiidissinkoon godhi. Ta seera faaneeyisachi hujissi.

- Biikkool beehanoota "c,o,b,a,d,n,u,m,w,h,k,s" dhukkeena ya heetoo hooluhuni ya seesaanuhun hedadhinkoon godha.
- Akkan'angingo dhkkenachi shichamannoo ceehaa radashiniyaa hujeenka missilich firoomissinki hiraanssi hubadhinkoon godha.
- Dhukkee "c,o,b,a,d,l,i,j,r,y,x,z,f" dabayadhaadhumma malee shichish biikkool wolifaanna shiidissinkoon godha. (ceena, bootta, bagaddi, aabaa, dawwataa, qamulee, fuuttoo, illa,)
- Murimurancheetta dhukkeena "c,o,b,a,d,l,i,j,r,y,x,z," hangadhinkki ceehaa sonssinkoon godhi.
- Sonissaninkoo cehaa dhirqinki dhirqinki shiidissinkoni ya shichinkoon godha.
- E dawwachi dheti dheti dhukkeechi daba ya dhaadhumma malee ceehaa shichinki shiidissinkoon godha.
- Akkan'anikoo dhukkeenachi shichaninkoo ceehaa seesaanuhuni ya hujeenka misilichi firoomissinki hiiraanssi hubadhinkoon godha. (Fakkaattoogaa "ootta" iyaa ceeha oottanka misilich angurissa)
- Sonissaninikoo ceehaa taga tageyhun issatta woritta duru shiidnkooni ya shiidissinkoon tirittirissa.

Akkeeyisate dhigo28-shiidinta gumaa shicha

Beehaninkoo dhukkeenachi sonissomanno ceehaa hangadhinki shakkammaa shiidinta gumaa sonissinki shiidissinkoon godhi. Ta seera faaneeyissi hujjisi.

- Biikkool beehannoo “c,o,b,a,d,l,i,j,r,y,x,z,” hangadhinki hujeeninkoo ceehaa hooluhuni hedadhinkoon godha.
- Akkan'aninko dhukkeena ya sonissaninkoo ceehaa hangadhinkki shakkammaa shiidinta gumaa sonissinkoon godha.(Fakkaatoo:- bagadi alammi)
- Sonissaninkoo shiidinta gumaa taga tagayhun wortta duru shiidissinkoni ya shiiddissinkoon tirittirssi

18^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo29-dibaano ya qum'aannoo basi makka

Biikkool dibaano ya qum'aannoo basi makkaniita gulinta hedoo hubadhinki godhagaa ta seeraa faaneeyisachi hujjisi.

- Kokkabee,quph'aa ya,waa gagarta radda ya maanichoo sonissa.
- Biikkoolee tagooshini teeyssi
- Biikkoolee duru lama wolli qixxeeka quph'aaya ya weyhun huusheeta weynta radda dheebi.
- E faanna dheki quph'aayadi laastikiddeyt waa huraaji huussi. lamiseeka calla habari. Quph'aayadi worantoo waa callakka quph'aayaadi leeysi.
- Dhekki quph'ayaddey higaa quph'aayaadi waa leyisaadi quph'ayeeyhu wolli qixxee waa gagaranka macci qafinkoohanna waariy.
- E faana dheti kokobbee,dheti quph'aayaa gooysh quph'aayaadi waa huusanito faanna kokkobeed leeysi angurissi.Kokkobeshi hu'aneeyhana ya quph'aayeeyhu buraahanna dirissi.
- Quph'aayaa kokkobeeya waa gagartaa radda biikkooleegaa qooji ashi angurisanto dawwachi waa huraabo leeyso makkoo iyyinkoon goshi dibaano ya qum'aa basi makkaniita gulinta hedoo hubadhinkoon godhi.
- E dawwachi makkonitta raddatta woliburayaa dogeeyidha hubadhinkoon godhi.

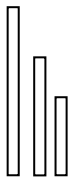

Akkeeyisate dhigo 30- dhaabbeeshin morikisa

Dhaabbeeshin wollei buraa basi makinki morikkissinkoon godhi. Ta seera faaneeyissi hujissi.

- Biikkoolee fadiya goodu tagga.
- Labinna qaiftaataayaa micha michakka maccinta ulee (harcaneeha, haddakka, hoyxxaneeha) sonissa.
- Dhechi taggu harcammaa ulee, lamiseechi tagu haddatta ulee, fadiseechi hoyxammaa ulee icheetatta qoodi.
- E faana achaatta tagooddey dheti biikkoolee ceeci harcanee ulee dheebinkoon godha.
- Lamiseetta tagooddey dheti biikkoolee ceeci harcanee uleeta faana haddatta dhaabbee qafitta ulee dheeboon godha.
- Oloobadi dheti biikkoolee ceeci hoyxxanee ulee laminta ulee aanissi dheeboon godha.

Ta dawwachi bubbinta tagoodi yettaa biikkoolee ta hujeedi qoodatooni godha ya gannanneha, cin'akka, hadakka iyyaa maci waariyaa ceehaa beehinkoon godha.

Akkansaa: - bubbinchi tagu tageyhun ulee dheebinkoo woggaa ta heetoch ihooni godhi

19^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo 31 - peezili maxxanisa (micha michaka basichi qaabanicheetta radda)

Micha michakka peezili maxxanissinki goddinta ya maccinta hadda yettaa laxxee hubadhinkoon godha. Ta seers faaneeyisachi hujissi.

- Biikkooleeshi tagoo tagooshin teydhatoon godhi.
- Sonissameedha micha michakka peezili tagoogaa qooda (fakkaattoogaa; kanaga jellu yedhaa peezili ya ogomanita seeraka woggeyi shichaanchi dhigo 5taag hangadha qa danamaa.
- Achaami ta faan akka seessaninkka qoodi dheti dheti tagoogaa qooji maxxanissinkoon qarqaari; achi maxxanissi oloossanoohu ban'aa ihaahanna akkanissa.

- Biikkool issa issatta tagoodi maxxanisanikoo paazili qoodinta worittagaa angurissinkoon godha.

Akkeeyisate dhigo 32 - suma ya bayyinna sho'a

Godinka bayyina ya suma waariyaa ceehaa (hoyxxinna,bayyaa,giddi,gabikka fakkaataaha sho'inkoon godhagaa ta seera faaneeyissi hujissi.

- Misil, xaraph'eezaa, balloonee, xarmussi sonissa
- Biikkoolee duru isanagaa angurissadhoonni xaraph'eezaagga balloonee dheebi. E faana ka xaraph'eezagga hadda mittaa tedydheedha? Ishi worssani
- Xaraph'eezaagga hadda balloonee qaa tydhacheetta;xaraph'eezaaga boqoodi xarmusi qa dheebameedhaa ishi waariyi.
- E faanna lama balloonee biikkooleegaa durikaanee dhete hoyxxinaa lamiseekka bayyeessi dheegi biikkoolee haa ballooneetaa hoyxxinna yetaashi? haatatta bayyaa yetaashi? ishi worsani. E faanadi dhirqatee isanagaa uwwi.
- Onannami dhirqish dhirqish micha michatta sumaga radda dheebji bayyinna ya summa worissani.

20^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo 33 - boohee beeha

Biikkooli issatta booheedi yettaa uummonika ya lamminta hujeekka iyyinki sho'inkoon ta seera faaneeyissi hujissi.

- Biikkooli boohee ittaa gulinta hedooqa hubadha godhadhinkoon godha.
- Booheedi micha michaku uummonku ya laminta hujeeku basi yedhaahanna godhinkoo qixxee hubadhissa.
- Uummonkka basi inaahu uummoshin angul'annaa lubboo qafaaha ya qafeeyi basi ihaadi dhashoo, worshee, waa, biyya, dhahaa, xabbara, agunchoo, xoolindee,bubbee,
- kabbi, waallaa ihaahanna hubadhissa.
- Biikkoole emelitoonka eeri dhseeyish e booheedi yedhaa basi hubattee godhadhinkoon godha.
- Emelitoonta faanna angulaninkoo basiga hasaawinkoon godha.

- Dhishoo iyyamahu uumonika basi ihaadi haqqana, bashaa, micha michataa dhishaanoo, mina qareetta dhishoo ya fakkaataha ihaahanna beehissa.
- Worshee iyyashi joori worshee, hooraddey worshee, kooluhuni martaatta ya daggammaa moochaa, ciidhaa, waadi gala mooyya ya worshee ihaahanna hubadhissish sirroo icheetta dawwachi beehinkoon godha (joori worshi wochoo, saa, qaloo...hooraddey worshi dhogoli, gota, geedaaleey...fakkaataaha)
- Lammitta hujeekka iyyamaahu mina, dawwa, barcummaa...ihaadi higaahuni fakkataa dawwachi booheedi lamminta hujeeka itta radda ya basi biikkoli waaritoon tirittirissa.

Akkeeyisatee dhigo 34 - radda quriqunuhun morikisa

Qoodidi yettaa raddakka quriqqinna waariyaa shkaneeha, quriqaaha, ham'anee quriqaaha iyyoo morikisoo iyyinkoon godhagaa ta seera faaneeyissi hujissi.

- Biikkool goongee hujish teydhatoon godhi.
- E faana maccuhuni ya heetooshin wolle qixxa iheedha basi ya micha michakka quriqqinna qaifta haqana yokaan higa radda teydhacheetta biikkolleta hadda dheebi.
- Gagga aanissishi biikkool taga tageyhuni ba'oo e radda issatta angagga dheeboo dhirqoo dhirqoo morikkisoo iyyinkoon godhi.
- E faana shakkanehu ya quriqaahu haaha ihaahanna shiidinkoon tirittirissi.
- Gagga aansish wolle qixxeeka macci ya dheti bisha qafaa peesitaali sonissi.
- E faana micha michakka quriqqinna qafaa basi gididi wori.
- Oloobaadi biikkooli taga tageyhun ba'oo issatta angachi aseesoo ya dheeboo makkoo, morikkisoo iyyinkoon godhi.
- Oloobadini shakkaneehu ya quriqaahu haaha ihaahanna shiidinkoon tirittirissi.

21^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo 35 - anganta ya illanta wolle gala goonissa

biikkool micha michakka bsi hujitton gooshi issatta anganta ya illanta wolle gala(duudhee) goonissadhinkoon godhagaa ta seera faaneeyissi hujissi

- maanchoo, dhoqqee, haqaa ya woriqataa sonissa
- maancho hangadhinki gaani issakka xungichi goongee, mina, mirqaanchoo ya fakkaataaha hujiyinkooni

- dhoqqe liilisinki gaawwa,qoree,kusaa,laalinka misili hujissa
- dagammaa hassoo hangadhinki mina,dawwa,fakkaataaha
- worqateyhuni micha michakka laahaa,akkan'ateenta heedoogaa ihaa misili ya seesaanoo,kaardi fakkaataaha hujiyashini anganta ya illanta gulinta wolle akkabattee goonissa

Akkeeyisate dhigo36-miyaanna heetooshin dira

Micha michatta raddatta heetoo waariyaa callaka, humaa,hanqoo,buraaha,fakkaataaha iyyinki morikissinkoon ta seera faaneeyissi hujissi.

- Foola dhetti bishakka pilaastikki waa gagaritaa radda sonissa.
- Dhekanadi waa hussi, lamiseekanadi boshaa waa wori,fadiseekanadi diribabaa waa wori,fooliseeka calla habari.
- Biikkoole tagoo taggosohin teydhatoon godha.
- Sonissamanoo foolinta weynta radda dhetti dhetti tagoogaa uwwa.
- Biikkool callakkanaddey achinki huumeeyinka gabalaa ya huumeeyinkanaddey aseessiinki callakanaka gabalaa dirinkoon godha,oloobaddi biikkooleegaa miyaana seerashin diranta ya morikissanta beekka hubadhissi.

22^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo 37 - dhukkeenna, cehaayaa shakkamaa shidintta gumaa shicha.

Torbaandi akkan'aninko dhukkeenahangadhinki cehaa ya shakkamaa shiidintta gumaa shichinkoon godhagaa taa seera faneeyisiinkoon.

- Torbanitta dhukkeena hangadhinki tana jallu yettaa fakkaatoonna dayantta aheetochi dhidhipxxoo maxxansinkki dhukkeena dhirqinki dhirqinki shichinkoon godhi.

o				
a				

c		c	c	c
d		d	d	d
b		b	b	b
p		p	p	p
q		q	q	q
e		e	e	e

- Torbaanintta dhukkeena hangadhinki kanagaa jelu yettaa dawwachi dhirqinki dhirqinki ceehaa shichchinkooni godhi.(fakkaatoogaa:-c-ciidhaa,o-olotee,b-baalle,a-arba,d-dassaa faakkaataa) yaa hanqoo godoodi huussinkooni godha.

Fakkattoo:- lamminka maqaa oadaa iyahanahaa o-a-,onnannami a- -o- -,m- -me -iyahanaga dhirqateesh /odaa,addoo,maamee qa itta.Taa dawachi akkansangoo hangadhi akkansaqaqa malla.

- Torbaninta dhukkeena ya heetoo hangadhinki sonissaninko ceehachi shkkammaa shidinta gumaa dhirqinki dhirqinki shichinkoon godhi.(Fakkaatoo daaddi sugganna,odoo akabi,ceenihu yedheyi,adduhu qallanna)
- Biikkool issakka maqaa aabbeeykanachi shicha akkan'ikooni yaa isanaka maqaadi yettaa dhukkenna hedadhinkooni ya shicha akkan'ikoon godhi.

Akkeeyisate dhigo38-suma hubadha

Issatta teymaachi raddanta teymaatta suma shiidinkoon gooshi ta seera faneeyisinki hujiyinkoon godhi.

- Micha michatta radda xaraph'eezaaga dheeba.
- Xaraph'eezaagga dheebamanno radda biikkool ilaalich suma shiidoon tirttirriisa.
- Dheti fedheenitta qalla ceechi shuli leeyissi qaatoon godha.
- Teydhanno biikkooleeta hadachi dhechi biikkooli qaacheetta qallaka maqaa ceetooni gooshi ya ceehamanoohu haa gamachi ihaahanna angurissoo godha.
- Gamayyaa summa aheehaa missil bukkiligga qafissayaa biikkoolee taga taggaihni ceehinki ayii haballa qadhedhahanna, taidhedhahanna, hagama yedhahanna missil ilaalo worissatee dhirqoo iyinkoon tirttirriisa.
- Lama biikkoolee ceehinki barcumaanta hadda qaadhinkoon gooshi ayi mirigitee, ayyeenkoo bitaatee qaadheedhaahanna higaa biikkolee worisachi dhirqinkoon godha.
- E faanna dheti biikkoolee bayyeessi higaatta barcummaa qaru hiisiqishi qaadhissantoo faanna isanatta hadda yettaa barcumaatta heetoochi qadheedhinkoo godoogaa ayii bayyaa, ayyeenkoo hoyxxinna barcumaaga ihaahanna higaa biikkoolee worissatee worisachi dhirqa uwwinkoon godha.

Akkeeyisate dhigo 39 - dawwanta seerakka aheetto dabisashin dhaqaba danooddey issa dandamadha.

Biikkool nagayaanta seera hubadhagaa godhinkoon ta seera faaneesashin hujissi.

1. Biikkool dawwanta seeratta aheetto dabisahin dhaqabaa danooddey maamma issa eegadhashi malittaahanna joora worisadhinki qoodidi dhaqabissinkoon godha.
2. Biikkool dawwa taakittaa woggaa dawwanta seera kebeessashi malitaahanna beehissa.
3. Dawwanta seeratta aheehaaga dawwa qaree buqaa hirikki woggaa motokeeyhu qadhaadi lammuhu dawwa taakiya danaahanna, hadaanta daaddeetta bishaku ya miqaahu buqaadi lammuhu qadhashi malittaahanna ya motokeeyhu mara danaahanna hubadhissa.
4. Motokinta dawwadi balloonee tabadhashi miidhdhaagaa ya danoogaa dhaqabissitaahanna hubadhissa.

23^{seeka} Torbaani

Akkeeyisatee dhigoo 40 - miidhdhaa dhaqabissitaa worishe ya dagammaa moochcha gabi issa dhor'a.

Biikkooli miidhdhaa dhaqabissitaa worshee ya dagammaa moochcha gabbi issa dhor'a daninkoon godhagaa ta seera faaneeyisinkon.

1. Biikkool miidhdhaa dhaqabissitaa worshee ya dagammaa moochcha gabi issa maamma dhor'ashi malitaahanna joora issakka worisadhinki qoodidi hasaawaagaa dhaqabissinkooni godha.
2. Lammi gantaatta ya danoo dhaqabissagaa danita worishee gabi issa maamma dhor'inkoohanna beehissa.(fakkaatoogaa wocho,har'ey fakkaataaha)
3. Iddaaha ya dhukkubi ambaa dagammaa moochcha beehinki biikkool maamma xeenxur'ash malittaahanna beehissa.(Fakkatoogaa,huwwa,sonissi,biinnee,homasi)

Akkeeyisate dhigo 41 - alikkinka danoo gabi issa dandamadha.

Biikkool michchatta jiira qafissaa basi,hirrkinka ya weynka danoo gabi issa dandamadhagaa daninkooni godhagaa ta see faaneesachi hangani.

1. Biikkool michcha michchatta dawwachi jiira qafisagaa danaa basi,hirrkinka ya weynka danoo gabi maamma issa dandamadhagaa daninkoohanna joora issakka worsadhinki qoodinta tagoogaa hasaawwinkooni godha
2. Jiira qafissaa michcha michchakka basi angashini gagara yaa higaa nafachchi karansa gabi issa eegadha yaa kibirateeshin tabadhashi haasisiteyha naa beehissa
3. Hirrkinta shiboo angashini gagara wa'a,giddinnimi luuceetaashi danoo dhaqqabsitaahanna beehissa
4. Bankeedi,huburishidi,eelaadi ya uusheetta raddakka waadiya weyhuni tabadhashi miidhdhaa qfittaa marru kananna yettaa alikkinta tima isinoo haseeyssa ya waariya

Akkeeyisate dhigo 42-worqatinta ashshamme hujiya

Worqatinta ashshamme hujjinkooni ya wolliga maxxanissinkoon gooshi isanakka xungi fakkinnee goosadhinkooni godhagaa ta seera faneesinkooni.

1. Worqataa,laancaa,qaxaa muraa,laahisaa sonsa

2. Worqataa qal'inuhuni laahisinki mura
3. Muramannoo worqataa qubeenta heetoochi himinki dheey qubee dheytanachi jaadinki ashshamme hujiyinki angurissa
4. Biikkool ilaalanno dawwachi muramannoo worqataa qubeentt heetoochi himinki dhetti qubee dheey worqatinta qubeechi jaadinki worqattinta ashshamme hujyinkooni godha

Akkeeyisate dhigo 43 - raddashi yettaa godoo hubadha

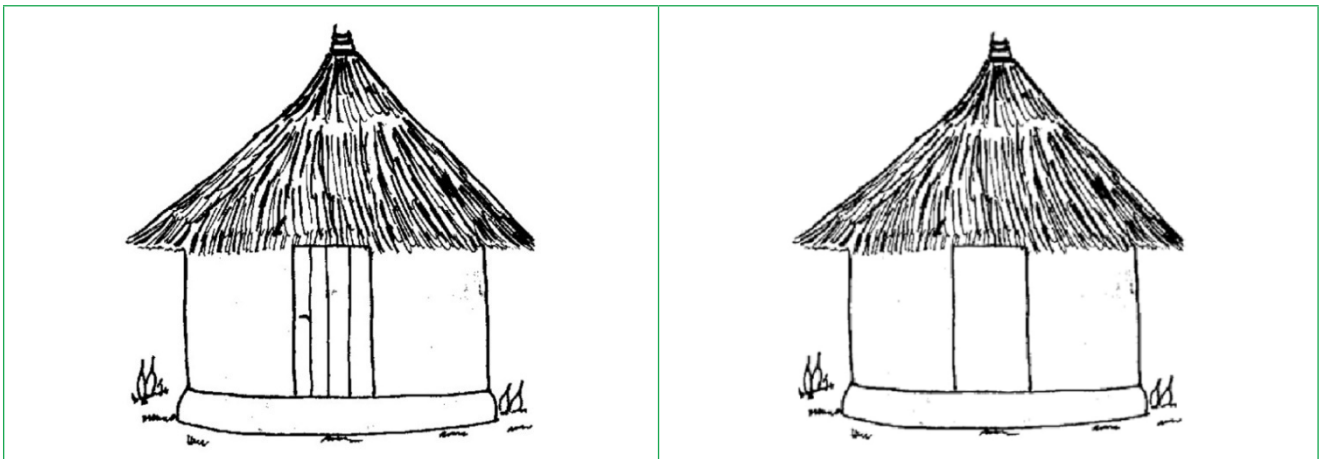
Qoodidi yettaa radda hangachi seerashin dirinkooni ya teymaanta sumachi raddashi yettaa godoo biikkool shiida danitooni godhagaa ta seera faaneysinkooni.

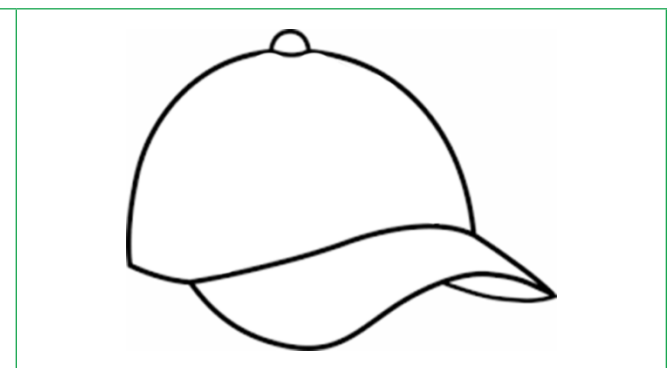
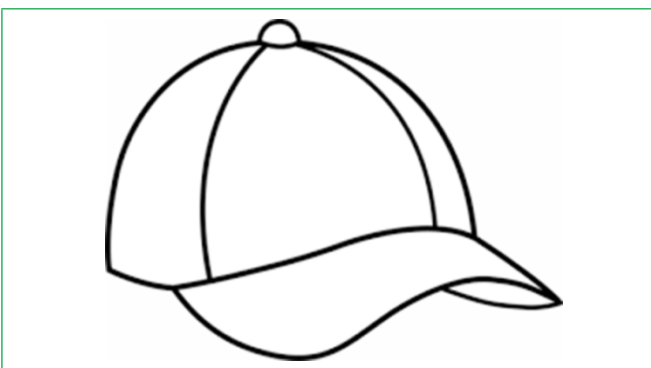
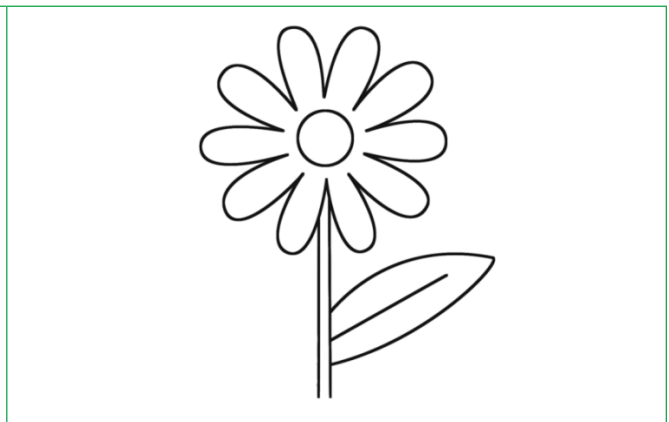
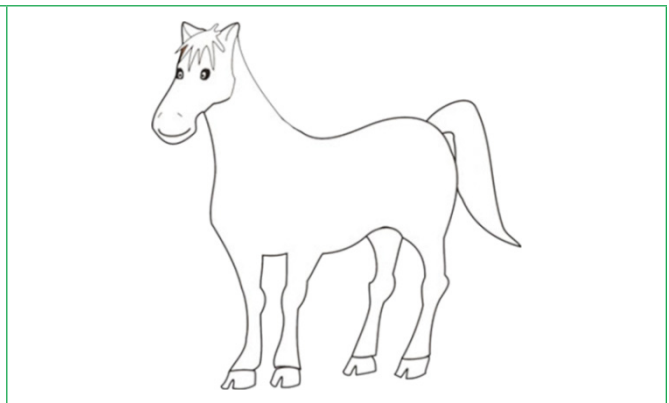
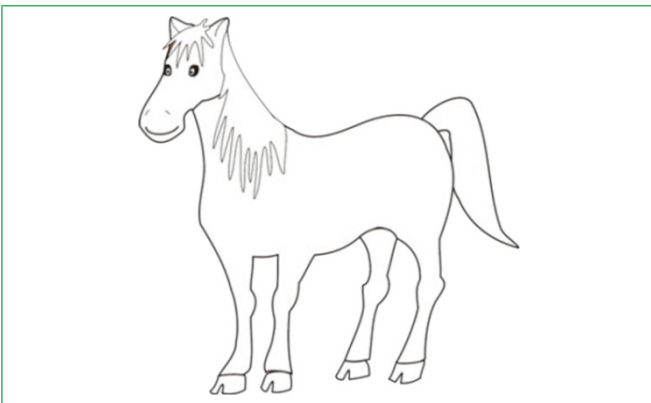
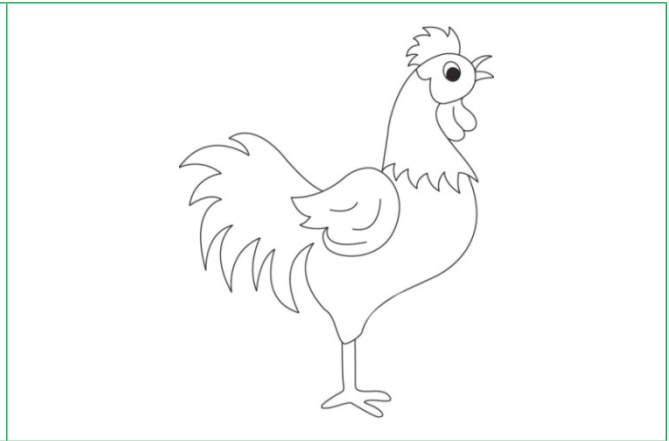
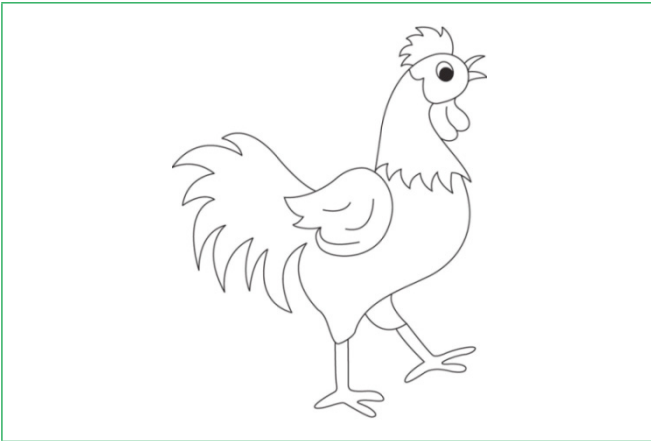
1. Qoodidi yettaa radda seerashin dheeba yaa dira
2. Raddanta teeyimmaa issatta teeyimmaakka godichchi ya higaa raddatta teeyimaatta heetoochi durikka,qudikka,bitaatte,mirgittee ...iyyoo maamma waaryashi maltaahanna angurissa
3. Raddanta teeyimmaa biikkol yettaa gamagaa durikka,qudikka,bitaatte,mirgitte...iyyoo shiido iyyinkooni godha
4. Raddanta teeyimmaa higaa raddatta teeyimmaachi durikka,qudikka,bitaatte,mirgitte... iyyoo waariyoo iyyinkooni godha

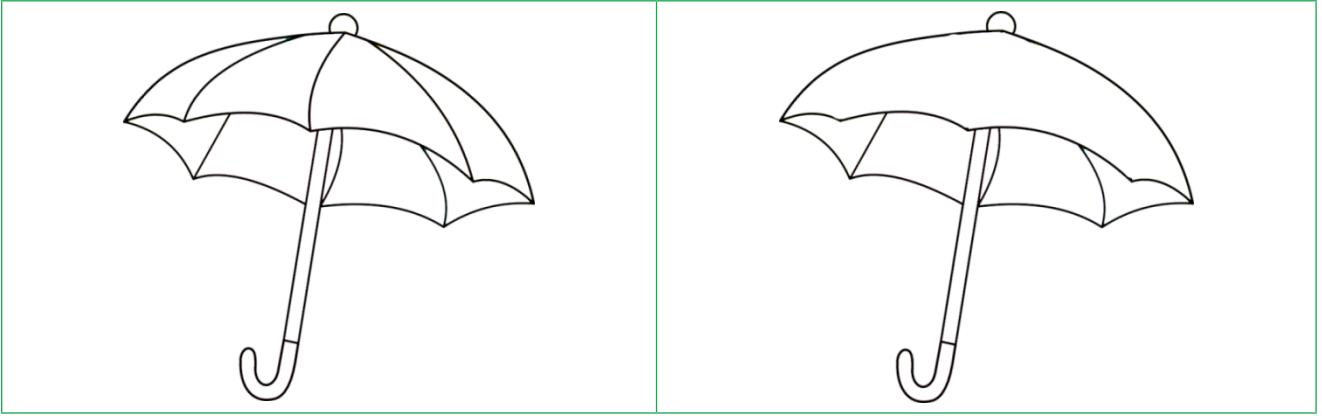

Akkeeyisate dhigo 44-Misilinta hadda yettaa laxa haasa ya fakkeessa

Wolli fakkaataaha ihooni malee shakkanee laxa qafaa lama misili hangadhinki hanqadhannooha sho'inki wolli fakkeesinkooni ta seera faneysashin hujissi.Kanagaa jelikka yedhaa misil hanganni.

25^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo 46 - lasaddi hujeenta hujee

Bikkool lasadi hujeentaa hujee ya lasadi yedhaa woggaa waariyinkoo dawwa sho'inkoon godhagaa ta seera faaneeyisinkoon.

1. Deeyga,orraa,akkaraga ya yeddi hujeenta hujee misilihun angurissish haseeyissi
2. Lasa lasadi isinatta yedhodi akkan'ateenka minadi nagayinkoo woggade ya jooru ihinkoo woggaa miya hujiyinkohanna worisani.
3. Misili sonissishi misiligga ilaalimmatta hujee ilaalinki fakkaataahanachi firoomissinkoon godhi.
4. Orr'aa goongee hujiyinki goongee qaree hadanta daaddeetta bisha rabinki haa woggaa fakkaataahanna waariyinkoon
5. Yeddi angurissagaa goongeenta boshaa kolee bisha rabinki ya xoolindee hujiyinki haa woggeyichi fakkaataahanna waariyinkoon.
6. E faana woggaa waaritaa aheettoo ya wogaadi hujeenta hujee angurissa misilichi firoomissinki morikeenta heetoochi hujiyinkoon godhi.

26^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo 47- Yedhoodi timaa basita shiida

Biikkool jooru,danadi,akkan'ateenka minadi,baree ya keydi lasa isanaga timannoo basita shiidinkoon gooshi ta seera faaneeyssinkoon.

1. Biikkooli akkan'ateenka mini karradi emelitooni godhi.Emelitoonka woggaa ee karradi yedhaa basi hubadhinkoon godhi.
2. Faanatta lasa kedyu haballa marri eemalitoo godhaninno ishi eemeltoonka woggaa miya miyaa angulaninkoohanna worsani
3. E faana bubbinchi biikkoli jooru ya danaadi baree ya keydu isanagga timannoo basi taga tageyhun issatta fedheechi qoodinta worittagaa shiidinkoon godhi.

27^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo 48- torbaaninta lasa

Torbaaninta lasa sho'inkoon godhagaa ta seera faaneeyisaney

1. Achaatta dhukkechi achi sonissancheetaa torbaaninta lasa qafaa boordi sonissa (diikkoo,horioo...)
2. Torbaaninchi lasa gagga shichancheeta boordi biikkooleegaa angurisadhaa goddu raassish lasanka maqa ceehinkoon gooshi lasashin wolli beehinkoon godha.
3. Torbaaninta lasatta wolli faaneeyisate sho'inkoon godha.(achaatta lasa achinkki oloobantanatta gabalaa)

Torbaani iyaachooshi lamala lasa qaiftaata itaadi umuttinch hujeeenta lasa ittaahanna ya laminich wodhaanta lasa ittaahanna waariy.

Akkeeyisate 49-mina qaareetta dhishoo qoriqar'a

Micha michatta mina qaareetta dhishoo maddabeega yokaan hujee qafitney raddadi dhishinkoon gooshi haara ya basi hujiyinki angurissinkoon ta seera faaneeyisinkoon.

1. Mina qaareetta dhishoo gididi dhishinkoo radda ya sanyee soinssa

2. Biyyashi yettaa godoo tohadhinki giddy dhishinkoo raddadi biyya huussinkoon godha.
3. Maamma ayiliyinkoohanna angurissish bubbinchi biikkool sanyee ayilitoon godha.
4. Lasa lasadi godhash malitta qoriqarateefakkaattoogaa waa dhusikkash haasissitaahanna hedissa.
5. Lasa lasadi gannissoo faaneeyisinkooni ya qoodinta tagoogaa angurissinkoon tirittirissa.

28^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate 48-iteeyi-iteeyi

Biikkool goomaa iteeyi hangassi shiiddinkoon godhagaa ta seera faaneeyisinkoon.

1. Kana jelu dhaqabeetta hawwi shee akkansaagaa hubatee ichi biikkooleesh goomaa iteeyi hangassi issakka wogaadi hubattooni shakkaneeta icheetta dawwachi hoyxisi isanaagaa waariy
2. Ka shichaanchichi gagarmatee qafittaa worssattee worisachi biikkool dhirqittooni godhi.

Goomaa iteeyi

Uwaa hangassichi itita qafaa iteeyi ittash miirinta danssunitaagaa ya nafanta kaateetta jebunitaagaa guliqa ihaa. Ninta micha michatta heetoo goonissadhaa hangooni micha michakka hangassi ya maqaa qafaa iteey qa haasissa. Kaarbohaydireet iyyamaahu nafagaa haasissitaa hajji uwwaadi, pirootin iyamahu micayaa shulidaaqa hajeeyissa. Dhadheeyintta yetoo qaffa iteeyi biikkooleegaa haasissaha ihaadi viitaaminuhu ya maa'idin iyyamaahu miiruhu eegameedhaaha ihooniqa qarqaari qa dhukkubi dandamannuwaa godhaa. Ku geeshi basi miirinka ihinuwaa qa koosommeyhun hujiyaa.

Dhekki dhekki iteeyinta tagoodi dhekkana gabee geeshi basi qa yedhaa. Ihooni malee shakkaneeta icheetta dawwachi angurissagaa tolooni iteeyhu qafaa gulinta geeshuntaanka basi gamachi iteeyinta tagoo jeluqaa tagaminkoo. Biikkooli micha michakka geeshi basi shakkisinki hedadhinkoon danissagaa iyyami haji uwwaaha, nafa gabbisaaha ya dhukkubi dhooraaha iyyami qa iteeynku maqeyhu issadi qafaa ititachi ceehamma.

Hunna uwwaaha (karbohydretti) iteeynka qubi hangassi

Hunna uwaa iteeynku hangassi; tabanuwaa, jibnuwaa, hujinuwaa ya akkan'anuwaa qa hajji ninsa uwaa. Hunna uwaa iteey angal'annaahu gossiddey, baddalaaddey, barceeddey, sukkaariddey, kayleeddey, diidaddey, zeytiddey, dhaaddey, daneeddey, dhiishinta koosaddey yaa fakkaataa iteyntta sanyeedey qaa.

Nafa gabbisaa (pirootini) iyyamaa itey hangassi

Nafa gabbisaaha yokaani pirootini iyyamaa itey wodinuwaa ya miirinka ihinuwaa godhaaha ihi qa nafa haaroonsanta hujee hujiyaa. Nafa gabbisaa iteey maaladdey, lukkanooddey, qurixumeeddey, buup'aaddey, beqeellaaddey, kop'aaddey, adayyaa adantta sanyeddey yaa fakkaataa iteynta gamachi qaa angul'amaa.

Dhukkubi dhooragaa (biitaamini ya maadini) iyyamaa itey hangassi

Dhukkubi dhoor'agaa itamaa iteey hangassi irqagaa, micagaa ya gogeeynta tippineegaa ya miiruhu eegameedhaa ihagaa qa hangaa. dhukkubi dhoor'agaa hangaa itey bodooddey, muuziddey, papayaaddey, maangooddey, hamunaaddey yaa fakkaata michchamichcatta dhishooddey qa aangul'a nnaa.

29^{seeka} Torbaani

Akkeeyisate dhigo 51-Biikkoleenta hujee kuba

Qaaruhu michcha michchakka woggadi sonissaninkoo hujee dhekki godu sonissinki higaa akkan'atoochi wolli gabee leysadhinkooni godhagaa ta seera faaneesinkooni .

1. Biikkool michcha michcakka wogaadi seesaninkoo, shichchaninkoo ya murimurinki qafisaninkoo hujee kubinki sonissa
2. Kubamanno hujee isanatta dhekki godu hidhinki dheebinkooni qarqaara
3. Sonissamanno mislinka shichchaanchi qoodinta wortachi wolli gabee higadhinkooni ya ilaalinkooni godha

Oloobadi hujemannoo hujee dheki diraanooga seera qafittaa dawwachi dheebinkooni godhi.

Akkeeyisate dhigo 52 - Lasanta dhigo

Maatufameedhaa berinta lasatta dhigoo angurisishi lasanta dhigoo gabi agunchoo ya lasa sho'inki angurisinkooni godhagaa ta seera faaneesinkooni.

1. Berinaka 13 aguncho wolli faneesinki sho'inkoon godha
2. Dheki dheki agunchadi man'ey lasa yettaaha nna dirrissa
3. Matufameedha berinta lasakka dhigoo angurisinki lasanata dhigoo gabi agunchoo yaa lasa sho'inki angurisinkooni godha.

30^{seeka} Torbaani

Akkeyisate 53-iteyi ittinkoo woggaa eegama malta miiri egadhanta seera.

Iteeyi itinkoo woggaa keebeessama malittaa miiri eegadhanta seera(iteeyi itagaa duree ya faanna anga dhiqadha,giddi itaninkoo radda dhiqqa,fakkaatta hujee) akkan'inkoon godhagaa ta seera faaneeyisinkooni.

1. Waa,saamunaa yokaan daaraa sonissa.
2. Biikkooli qoodigaa ifa baatooni godha
3. Anga caribaasinki,samunaa gagg rabinki,seerashin hirshinki ya dhiqadhinki angurissa.
4. Achaam fedhee qafitta akkan'atto gagga aanissish bubbinch akkan'attu taga tageyhun anga dhiqachi akkan'attoni qarqaara.
5. Oloobadi iteeyi ita duree ya faanna anga samuneeyihun yokaan darreeyhun bubbinka woggaa dhiqadha ya giddi itaninkoo radda dhiqashi malittaahanna hubadhissa qa haasissittaa.

Callka goodi akkan'ateenta marissa aheehaa

Ogomanta seerakka shichchaanchi

Baassa

Homboo:.....	100
Ogomanta seeratta akkeeyisate dhigo 1: Misil Qafissa.....	101
Ogomanta seeratta akkeeyisate dhigo 2 - Misil Maxxanssa	101
Ogomanta seeratta akkeeyisate dhigo 3: Misil rabinkoo bishachi raba.	102
Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo 4-Nafanta kaateeka misil raba	104
Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo 5 - Joori worsheekka misil rabba.	105
Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo 6 - Maateenku Qoodi hujee hujiyinkoom angurisaa misil raba.	107
Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo 7 - Micha michatta worsheekka misil raba.....	108
Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigoo 8-Micha michatta dhishookka misil raba.....	110
Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo 9-Dhoqeeshin joori worsheeka seesaano hujiya	111
Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo 10 -Dhi-dhibxxoshiin dhukkenna maxxanissa.....	111
Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo11- Dhoqeeshin seesaanoo hujiiya.....	112
Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo -12: Worqataa murimura	112
Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo-13:Dhoqeeshin dhukkeena hujiya.....	113
Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo-14: seesaanoo murinki wolligga maxxanissa	113
Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo 15: Taangiramuhun (danna/baalle) mininita radda qaaba	114
Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo 16:doosuhun micha michakka seesaanoo hujiya .	114
Ogomanta seeranta akkeeyisate dhigo 17-dhukkeena murimura ya wolligga maxxanissa ...	115
Ogomanta seeranta akkeeyisate dhigo 18 : akkan'ateenta heetoota hedookka seesaanoo hujiya.....	115
Ogomanta seeranta akkeeyisate dhigo 19 : dhigooshin misil sonssa	116
Ogomanta seeranta akkeeyisate dhigo 20- weeyra ya isheekka qaaroo	117
Ogomanta seeranta akkeeyisate dhigo 21-dhishoonta wodeekka mommaassi	118

Homboo:

Ogominta seerakka woggeey biikkool micha michakka seesaannoo qafaa misil murinki qafissinkoon,micha michaka misil sonissinkiya rabanta bisha rabinkoon,dhukkeeshiin fakkeessa hujiyinkoon,worqattaa dakkussinkiya murimurinki micha michaka seesaannoo hujyya daninkoon goonaa woggaaqa.Ogomintta seeraka woggeey biikkoleenta akkan'ateya haarayaa basi hujyya dananitta beekkaa goonsinaa woggaaqa.

Ka shichaanchidi akkeeyisate hujyyaagaa dnissita malashiniqa uwwanicheettaa.Chi mala guligaa dhaqabeetaata malee akkansaankoo akkansanta dawwata heetoochi akkansagaa mihccha mihcchatta mala goonisadhi hangadhaqa danaa.

3^{seeka} Torbaani

Ogomanta seeratta akkeeyisate dhigo 1: Misil Qafissa.

“misil qafissa” itaa akkeeyisate ta seera faneeyisachi hanganni.

- Micha michakka misil hangedhaa gaazeexaa, poositeeri, shichaanchi, lasanta dhigo fakkaataa murimurinki sonissi.
- Biikkool tagooshin ichi misil golaga yokaan kaartooniga qafissinkoon godha

4^{seeka} Torbaani

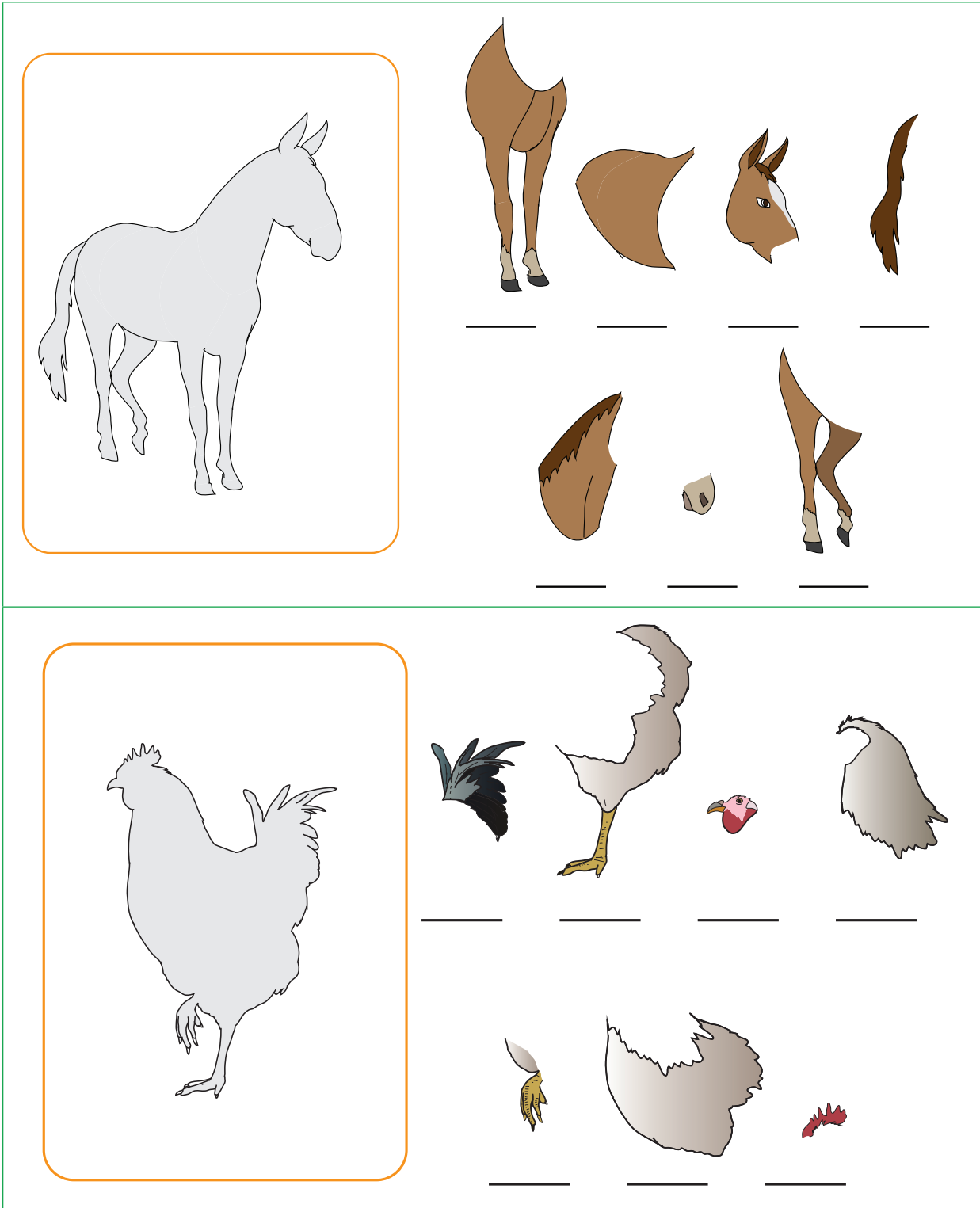

Ogomanta seeratta akkeeyisate dhigo 2 - Misil Maxxanssa

Booheedi yedha micha michakka misil micha michatta heetochi murimurinki maxxanissa biikooleshi dhirqishi dhirqishi akkan’atoon godhkaa tanagaa jelikka yedhaa misil fakkaatoo ilaaliachi hujjiinkoon taa seera faneeyissan.

- Hangedehaa gaazeexaa, poositeri, shichaanchi lassantta dhigoo fakkataagga micha michatta heetochi murimmurra.
- murimuramaa hangedhaa gaazeexaa, poositeri, shichanchi lassantta dhigoo fakkaataha issanatta achaatta heetoo biikoleegaa angurissa.
- Biikkooli tagoo tagooshin ichi micha micamanno hatta heetochi murimuramanno misil hiiraansi qatitaa dawwachi maxxanisinkoon godha.
- Ommadi wolliga maxxanissish olossanno tagu bani’attooqa ittaa.

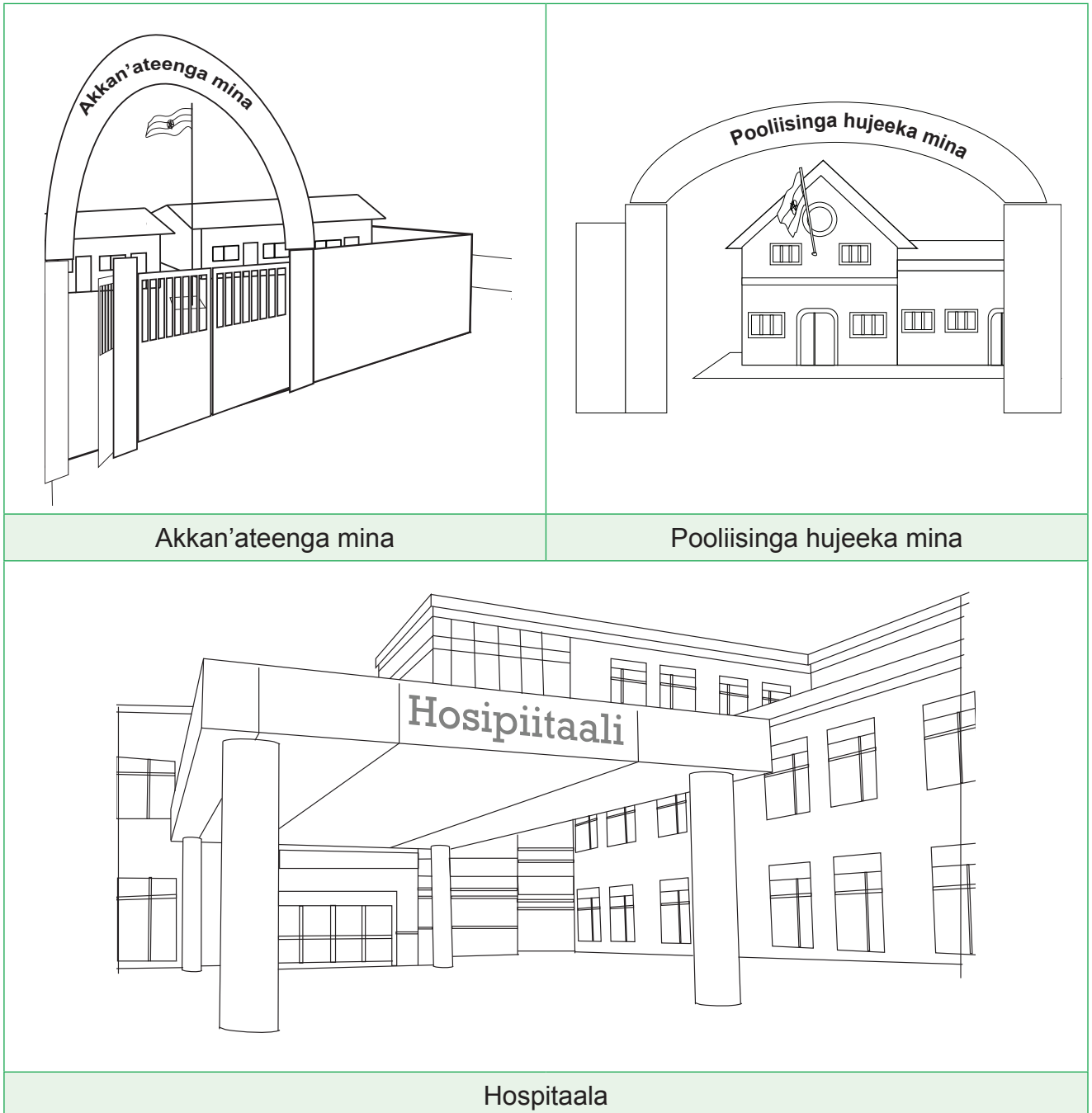
fakkaatoo kanagaa jelikka yedhaa lama misil dawwachi muragaaqa danammaa. Biikkool akkan’oo maroo ittaadi peezilinta labootaya jaadancheetatta godhoo iyyoo maroo iyyaaa haasissittaa.

Ogomanta seeratta akkeeyisatee dhigo 3: Misil rabinkoo bishachi raba.

Akkan'atoonka akkeeyisteenka shichaanchooga isanatta booheedi yedhaa micha michakka hangassi qafaa godinka misil raba akkan'ionkoon godhagaa kanagga jelikka teyidheedha misil fakkaatoochi micha michakka hangassi uwwaa hujeenika mini misil biikkooleegaa uushi raba akkan'inkoon godhi.

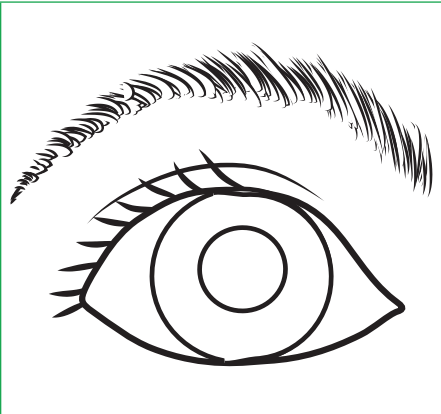

5^{seeka} Torbaani

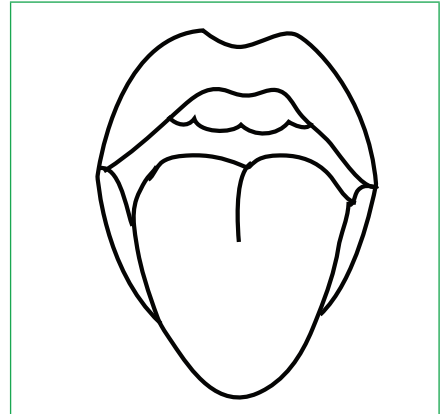

Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo 4-Nafanta kaateeka misil raba

Akkan'atoonka akkeeyiateenka shichaanchooga micha michatta nafanta kaateekka misil raba akkan'ionkoon godhagaa kanagga jelikka teydheedha misil fakkatoochi micha michakka hangassi uwwaa hujeenika mini misil biikkooleegaa uushi raba akkan'inkoon godhi.

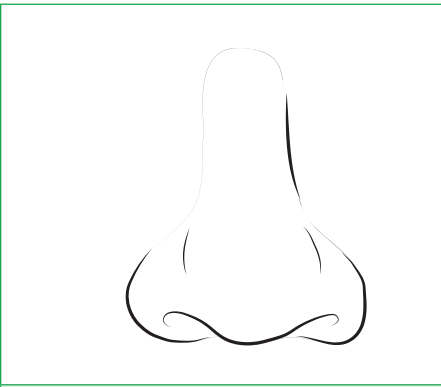
illa

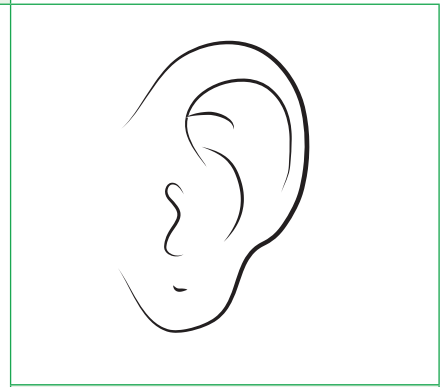
arraba

Anga

Suna

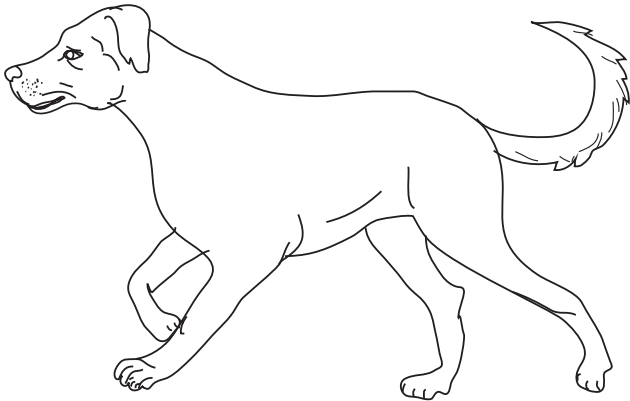
dhaga

9^{seeka} Torbaani

Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo 5 - Joori worsheekka misil rabba.

Akkan'atoonka akkeeyiateenka shichaanchooga micha michatta nafanta kaateekka misil raba akkan'ionkoon godhagaa kanagga jelikka teydheedha misil fakkatoochi micha michakka hangassi uwwaa hujeenika mini misil biikkooleegaa uushi raba akkan'inkoon godhi.

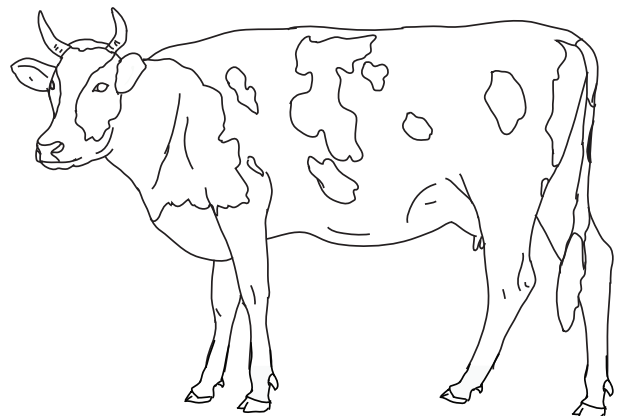
wochoo

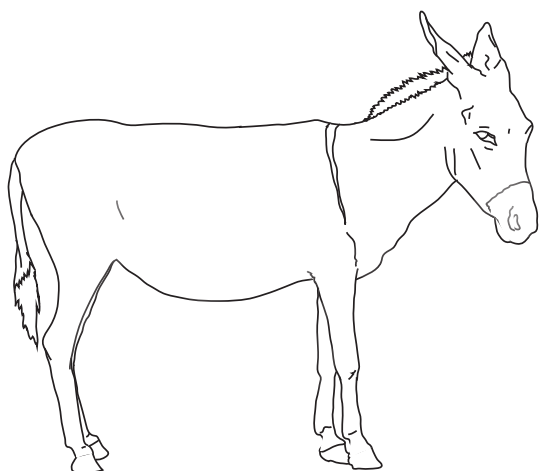
giraa'wee

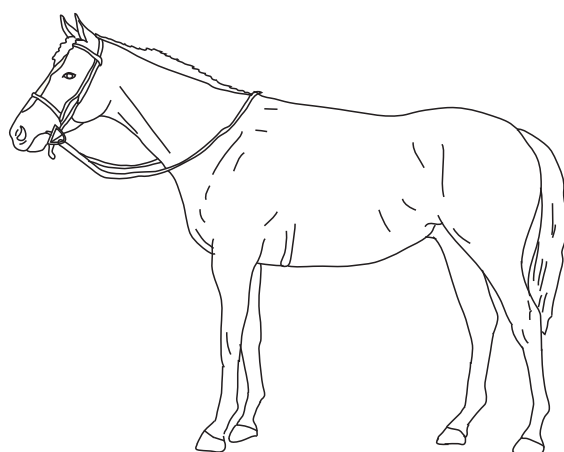
gorritee

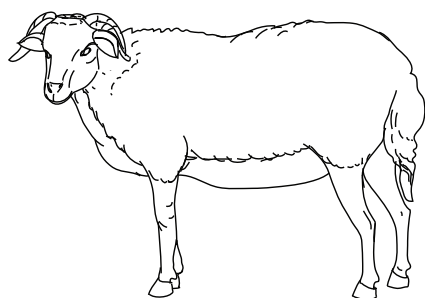
saa

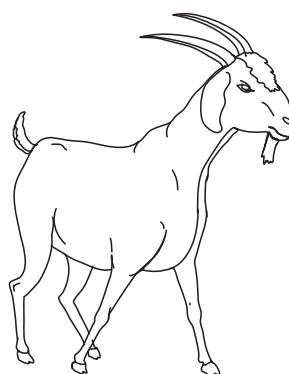
harree

hogomeey

woribi

ibaarishoo

10^{seeka} Torbaani

Ogomanta seeranta akkeeyisate dhigo 6 - Maateenku Qoodi hujee hujiyinkoom angurisaa misil raba.

Akkan'atoonka akkeeyiateenka shichaanchooga micha michatta nafanta kaateekka misil raba akkan'ionkoon godhagaa kanagga jelikka teydeedha misil fakkatoochi micha michakka hangassi uwwaa hujeenika mini misil biikkooleegaa uushi raba akkan'inkoon godhi.

aayye

rudaa

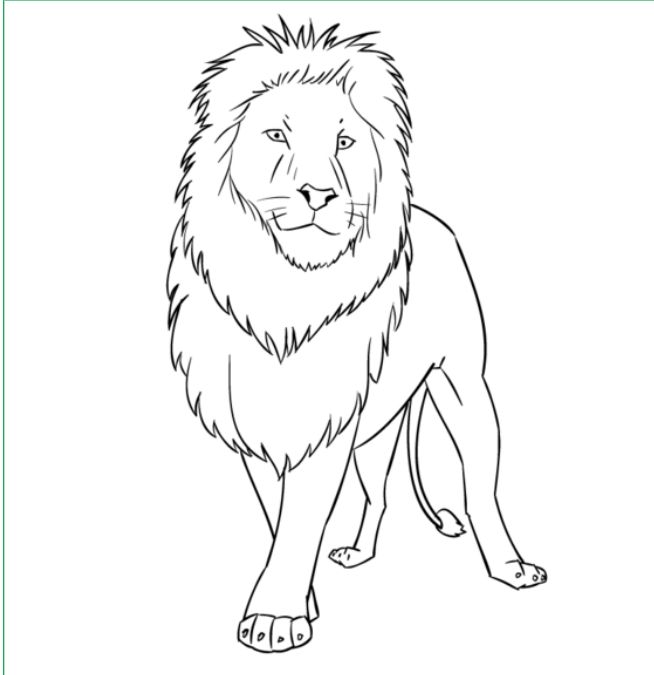

rudee

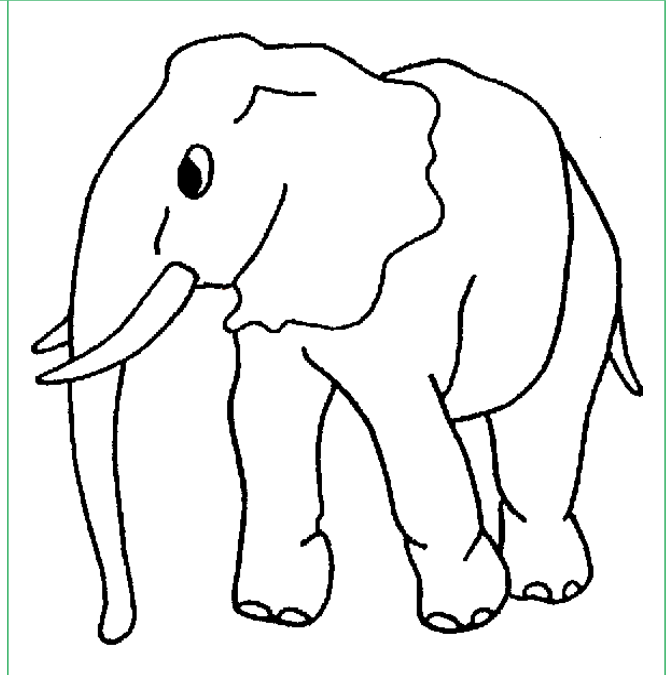

Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo 7 - Micha michatta worsheekka misil raba.

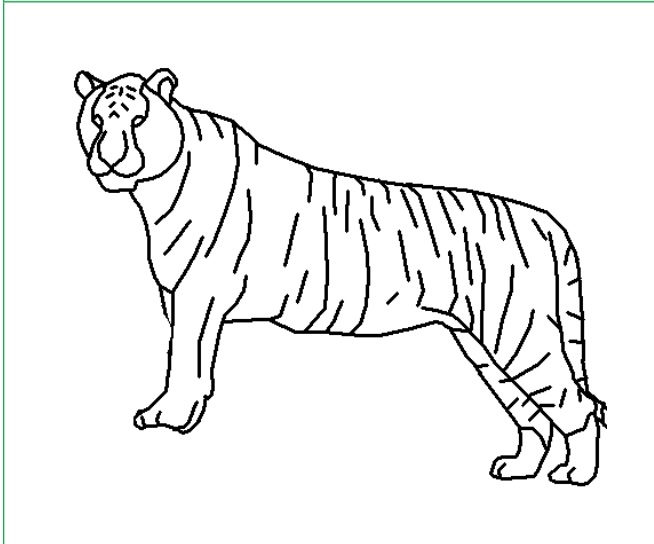
Akkan'atoonka akkeeyiateenka shichaanchooga micha michatta nafanta kaateekka misil raba akkan'ionkoon godhagaa kanagga jelikka teydeedha misil fakkatoochi micha michakka hangassi uwwaa hujeenika mini misil biikkooleegaa uushi raba akkan'inkoon godhi.

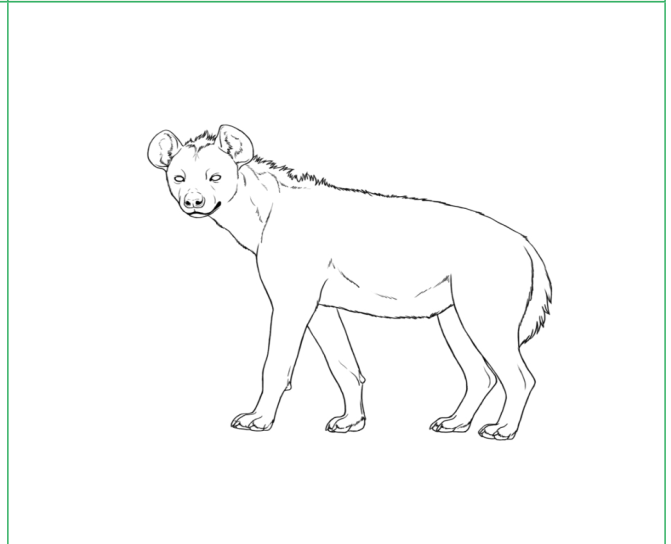
garimi

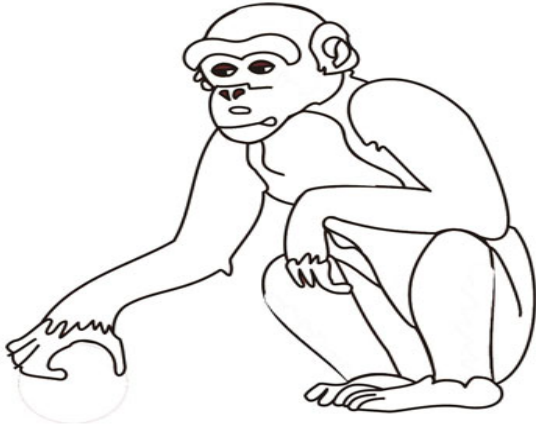
arba

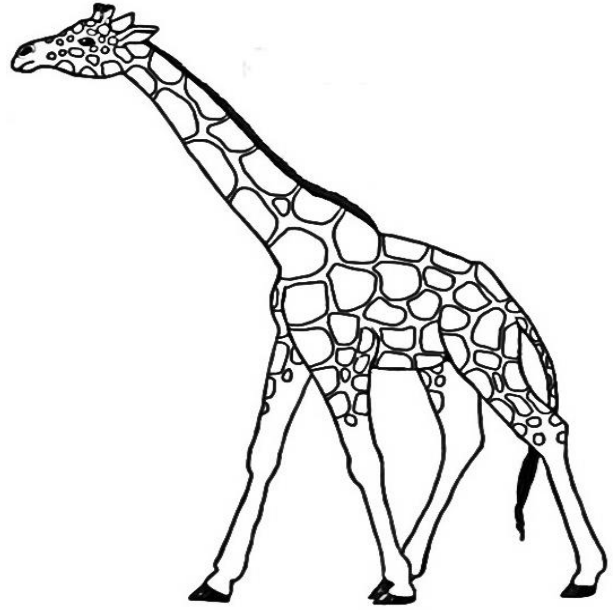
dhogoli

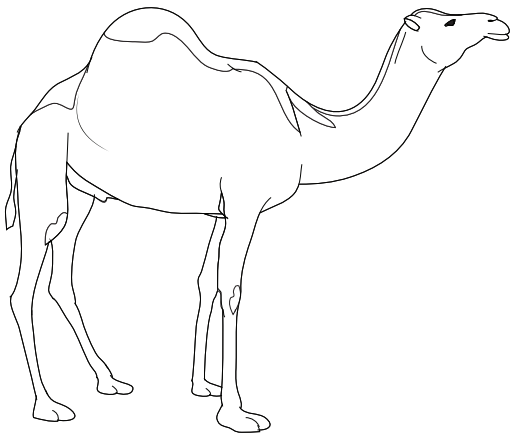
gota

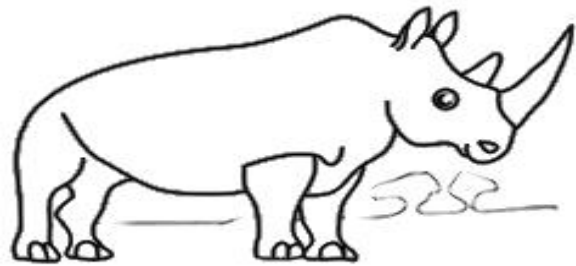
galideey

sattawwaa

baalaawwaa

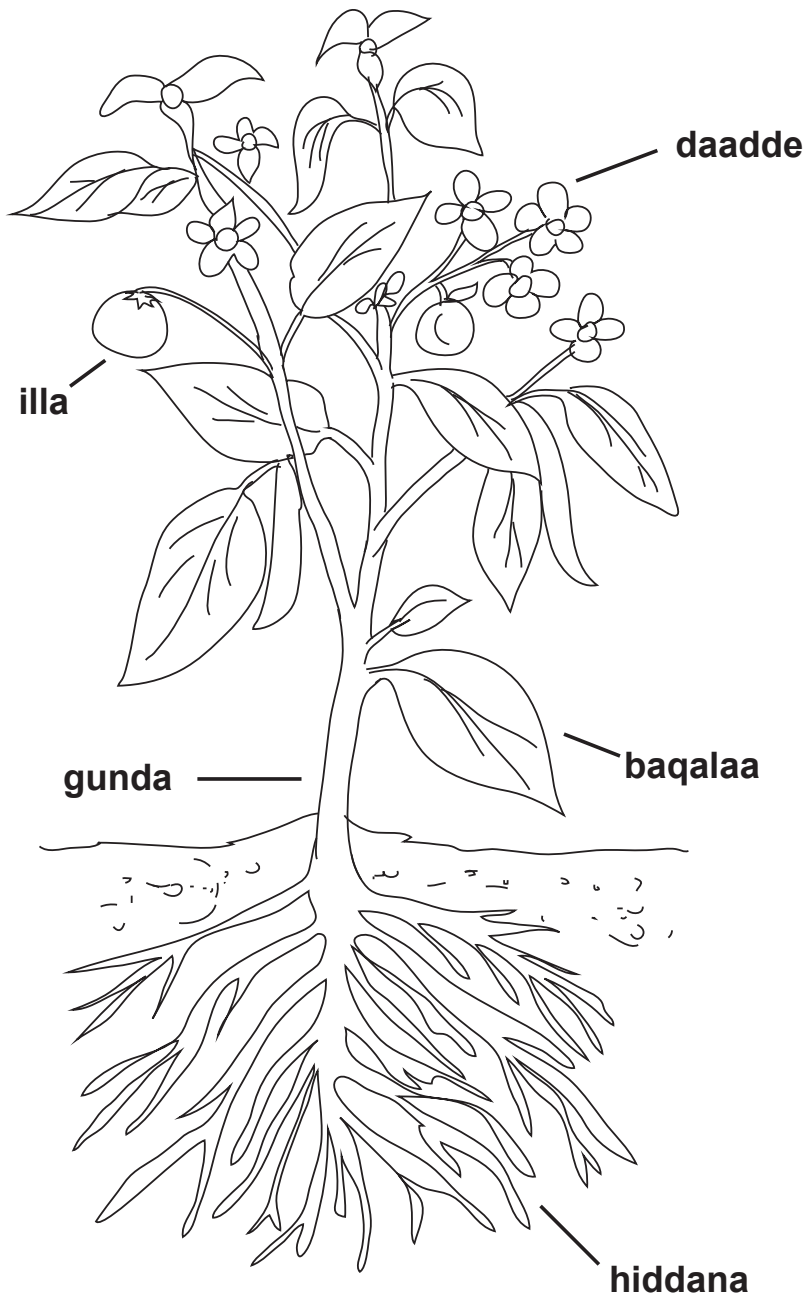
worshaa

11^{seeka} Torbaani

Ogomanta seerantta akkeeyisatee dhigoo 8-Micha michatta dhishookka misil raba.

Akkanatonka akkeeyisteenka shichaanchooga micha michatta dhishookka missil gundaa, baqalaa, hiddannayaa daddee raba akkan'ionkoon godhagaa kanagga jalikka tayidhedha missil fakkatoochi micha michakka hangassi uwwaa hujeenikka mini misil biikooleegaa uushi raba akkan'inkoon godhi.

Ogomanta seerantta akkeeyisatee dhigo 9-Dhoqeeshin joori worsheeka seesaano hujiya

Biikool mulimaacheetta dhoqee hangachi mininita worsheeddey dheki shoodhachi seesaano hujiya akkan'ionkoon godhagaa kanagga jelikka teydhedha misil fakkatoochi micha michakka hangassi uwwaa hujeenika mini misil biikkooleegaa uushi raba akkaniinkoon godhi.

- Booheedi seesaannoo hujiyagaa hangitta biyya shoodhinki dhoqee sonssa
- Dhoqeeshin mininita worshee maamma hujiyagaa danamaahanna hujiyinki angurissa
- Biikkooli hayyittaa worshee shodhinkooniya seesaannoo hujiya akkan'ionkoon godha.
- Oloobaddi hujeeninkoo seesaanoo qoodinta worritagaa angurisinkooni godha.

13^{seeka} Torbaani

Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo 10 -Dhi-dhibxxoshiin dhukkenna maxxanissa

Akkan'atoonka akkeeyisateenka shichaanchoogga dhibxxo hujiyashin akkan'ionkoon qarqaari.

- Akkan'atoonka akkeeyisateenka shichaanchoogga kanagaa jelikka yettaa fakkatootta dawwachi dhibxooshin hujeemeedha laahaa wolligga maxxanissish micha michatta dhukkeena sho'ionkoon godhi.

c		c	c	c
o		o	o	o
a		a	a	a
b		b	b	b

d		d	d	d
e		e	e	e

Ogomanta seeranta akkeeyisate dhigo11- Dhoqeeshin seesaanoo hujiiya

Muulimacheetta dhoqee biikkooleega uushi hayyinkoo mininita radda dhirqinki dhiriqinki hujiiyinkoon gooshi hangassi isanakka shiidinkoon tiritirriisi. Ta seera faneyissi hujissi.

1. Muulimacheetta dhoqee(pilasitiliinii)sonssa
2. Muulimacheetta dhoqee(pilasitiliinii) biikkooleega qooda.
3. Dhoqeeshin yookaan pilaasiteenihun mininita radda maamma hujiiyinkoohanna hujeeshin angurissa.
4. Biikkooli anguli'anno basi dawwachi hainkoo minanitta radda hujiiyaa akkaninkoniyyaa hangassi shidinkoon godha.
5. Hujeeninkoo huje qoodinta worittagaa angurissinkoon godha.

15^{seeka} Torbaani

Ogomanta seeranta akkeeyisate dhigo -12: Worqataa murimura

Bishaanka worqataa biikkooleegaa qoodaadi maqasee hangadhink murimuraninkoo faanna xudda woriqattaga qafissinkoon godhi. Hujee marisagaa ta seera faaneeyissan.

- Bishanika worqattaya maqasee sonissa
- Sonissamannoo radda biikkooleegaa qooda
- Bishankka woriqatta murimurinkiya xuddaa woriqataagaa qafissinki biikkoolee angurissa
- Biikkooli ilaalanno dawwachi bishanka woriqatta murichi xudda woriqattaaga qafissa akkan'attooni godha

Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo-13:Dhoqeeishin dhukkeena hujiya

Muulimadhanno dhoqee hangadhinki biikkooleeshi dhukkee hujitooni godhi.Ta seera faneeyisachi hujissi.

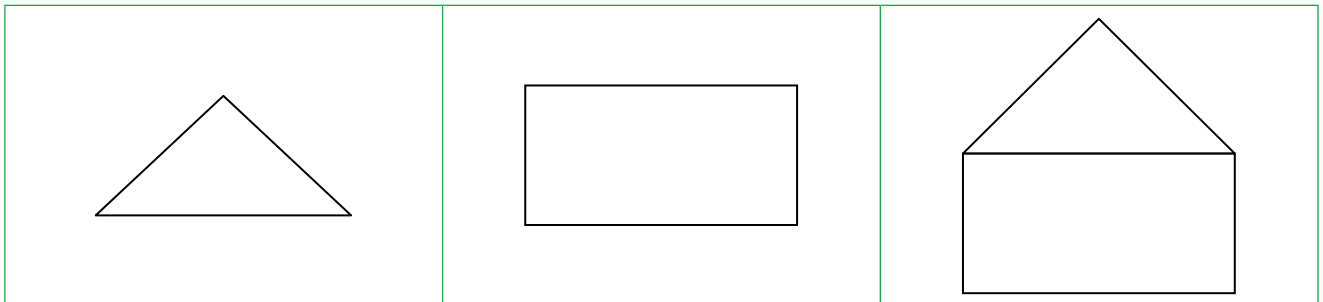
1. Muulimacheetta dhoqee(pilasitiliinii)sonssa
2. Mulimacheetta dhoqee(pilasitiliinii) biikkooleega qooda.
3. Duhoqeeishin yokaan pilaasiteenihun mininita radda maamma hujiyinkoohanna hujeeshin angurissa.
4. Biikooli anguli'anno bassi dawwachi hainkoo minanita radda hujiyaa akkan'inkooniya hangassi shiidinkoon godha.
5. Hujeeninkoo huje qoodinta worittagaa angurissinkoon godha.

Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo-14: seesaanoo murinki wolligga maxxanissa

Micha michakka seesaanno karitooniha hujish lahehu eegami murameedha woliga maxxanssa akkan'inkoon qariqaari. Ta seera faneeyisachi hujissi.

- Kaartooniya maqasee sonissa
- Jelikka yettaa fakkatoontta dawwachi micha michatta heetoo kaartoonuhun qaabantoo faanna laahaa eegadhinki murra
- Murimuramannoo lafee(muranoo)wolligga maxxanissinki hujiyinki angurssa
- Biikooli ilaallano dawwachi kartoona murmurich hayitaa heetooka seesaanoo qaadooni godha.
- Hujeeninkoo seesaano qoodinta tagoogaa miyyaa hujeeninkoohanna shiidinkoon tirittirissa.

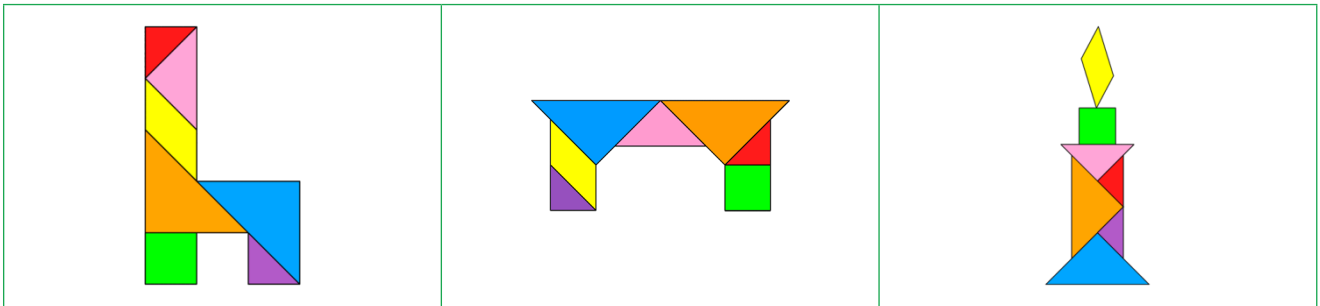

Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo 15: Taangiramuhun (danna/baalle) mininita radda qaaba

Taangraami hangadhinki micha michatta seessanoo wolliga maxxanissinkoon goshi mininita radda hujyinkoon qariqaari. Taa seera faneeyissi hujissi.

- Taangramiinta lafee(muraanno)sonssa
- Muraanoo biikkooleegaa qooda
- Jelika yettaa dawwachi taangraamiata muraanoo hangadhinki micha michatta heetooka seessano maama hujyinkoohanna hujyinki angurissa.
- Biikkool ilaalanno dawwachi hayyitta heetooka seesaanoo akkanissa
- Hujeeninkoo seesaanoo qoodinta worritagaa angurisinkoon godha

17^{seeka} Torbaani

Ogomanta seerantta akkeeyisate dhigo 16:doosuhun micha michakka seesaanoo hujiya

Turph'anee doosi, worqataaya laancaa hangachi murimurameedha worqataa doosiga qafissish heetoo baasayaa qafissa akkani'koon gooshi hujee hujyagaa ta seera faneeyissan.

1. turph'anee doosi worqataaya laanca sonissa
2. biikkoolee tagooshin teyissinki sonissamanoo radda qooda.
3. e radda hangadhinki murimuramanoo worqataa doosiga qafissa hujyink angurissa
4. Hujeeninkoo seesaanoo qoodinta woritaagaa angurisinkoon godha

18^{seeka} Torbaani

Ogomanta seeranta akkeeyisate dhigo 17-dhukkeena murimura ya wolliga maxxanissa

Kaardiga shichchamanno dhukkeena murimurinki ya maxxanissinki ceehaa qaabnikooni qarqaarishi ta seera faaneeyisani

- Kaardiga shichchamanno dhukkeena ,laancaa,maqasee sonissa
- Kaardiga shichchamanno dhukkeena ,laanca,maqasee biikkoleega qooda
- Dhukkeena murinki wolliga maxxansinki shakkamaa ceehaa hujiyinki angurissa
- Ilaalanikoo dawwachi kaardiga shichammanoo dhukkeena murimurinki wolliga maxxanisashin shakamaa ceehaa shichinkoon akkanissa

27^{seeka} Torbaani

Ogomanta seeranta akkeeyisate dhigo 18 : akkan'ateenta heetoota hedookka seesaanoo hujiya

Woriqataa dakkusinkiya murimurinki micha michaka seesaanoo hujiyinkoon goshi akkan'anta heetota hedooka sesaani gulinta hubadha beehisaga ta seera faneeyissi.

- Worqattaa,laahisa,maqasee,kobee,laapiisiya fakkaataha misiligaa itta radda soinsa
- Woriqataa hangadhink akkan'anta heetoka heedonka seesaanno fakkaatoogaa gongee,fadiya dhinaa,foola dhinaa fakkaataa heetoo dakkusso murimuroo iyashin maamma sonissagaa daninkoohanna angurissa.
- E faanna bubinchi biikkooli ilaalannoo dawwachi worqataa dakkusiyaa murimmurich hujitoon godhi.

30^{seeka} Torbaani

Ogomanta seeranta akkeeyisate dhigo 19 : dhigooshin misil sonssa

Dhigo hangadhinki misil sonissinkoon godhagaa ta seera faneeyisinki hujiyinkoon.

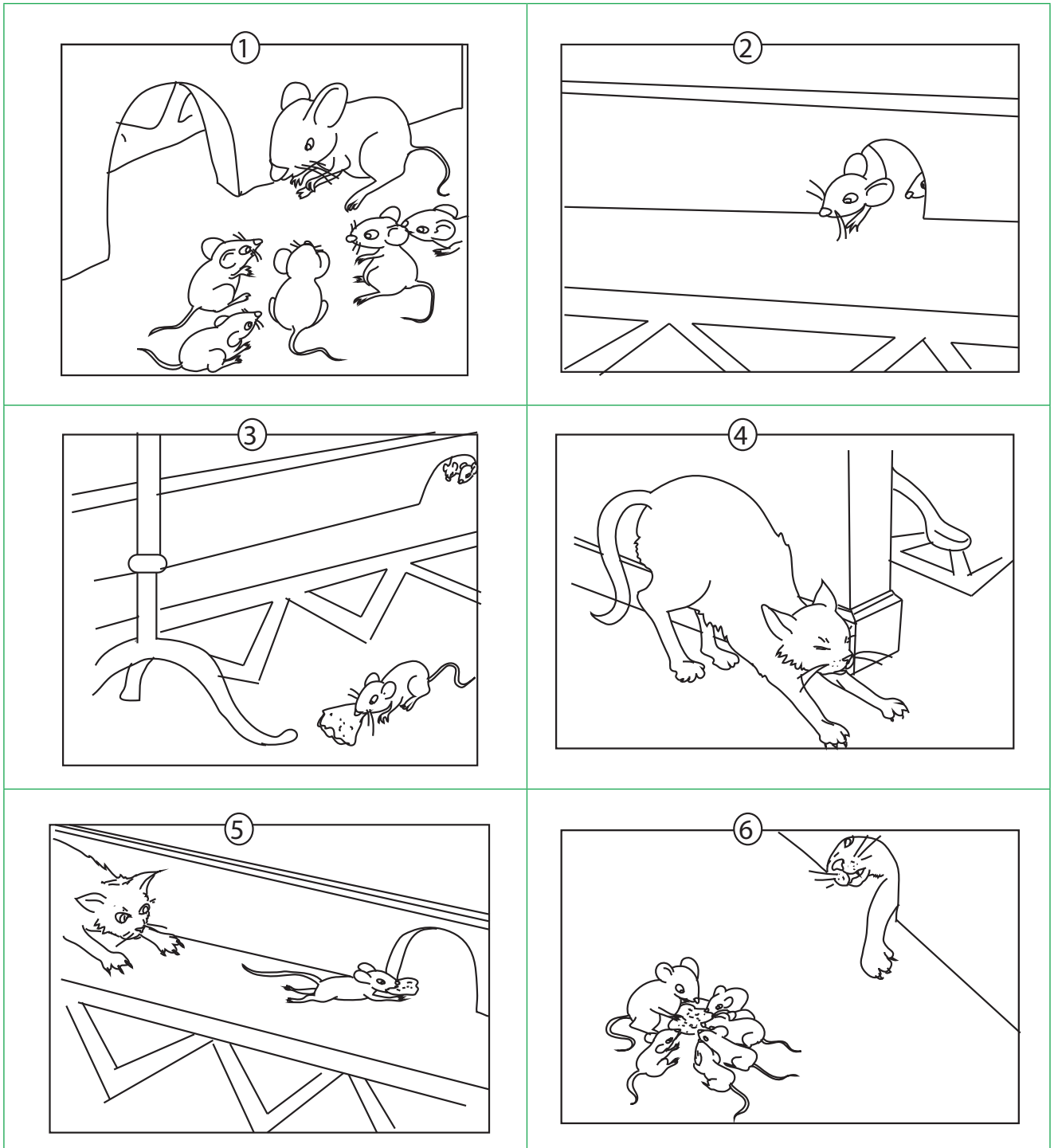
- Bubbinchi biikkool dhigo 3 ya dhigo 8 gannameesinki issakka shichanka debteriga sonissinkoon godhi.
- Dhigo 3nach laminta dhaga,dhigo 8 nach giraaw'enika misil sonissinkoon angurissi.
- Misil micha michatta lasa dhirqinki dhiriqinki sonissinkoon godhi.
- Misili dhiichi qaabinkoo burushi hangadhinki bisha rabinkooni tiritirissi
- Gagga qajji issatta booheedi angulinkoo basi misilihuni yokaan seesaanuhuni qqabinkooni godhi
- Hedoo issatta misiluhuni waariya daninkooni michcha michchakka woggaa tolitaaha nna hujee uwwi.

31^{seeka} Torbaani

Ogomanta seeranta akkeeyisate dhigo 20- weeyra ya isheekka qaaroo

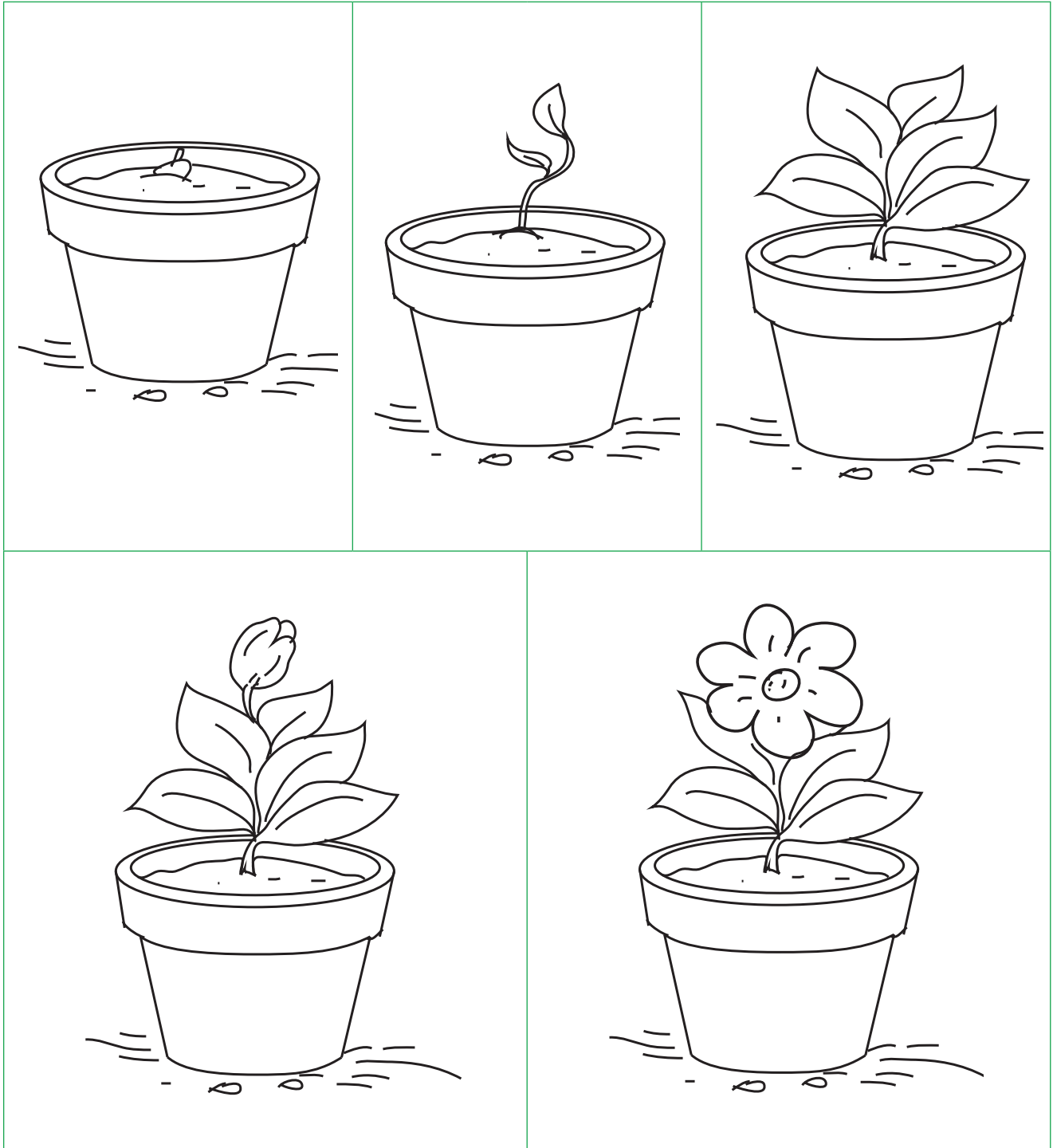
Ta faana yedhaa liya misili biikkooleegaa qooji misili rabinkooni ya misiliddey mommaahoo yokaani mommaassi mommaaha daninikooha nna qarqaari.

Ogomanta seeranta akkeeyisate dhigo 21-dhishoonta wodeekka mommaassi

Ta faana yedhaa liya misili biikkooleegaa qooji misili rabinkooni ya misiliddey mommaahoo yokaani mommaassi mommaaha daninikooha nna qarqaari.

Callka qoodi akkan'teenta marissa aheehaa

Qoodinka Tabayyey Shichchaanchi

Baassa

Homboo	122
Qoodinka tabayyaa dhigo 1-Mittaa shinsa akkasannoo?	123
Qoodinka tabayyaa dhigo 2—Dhigoonta dhigo	123
Qoodinka tabayyaa dhigo 3—Michchcha michchchakka beri meeni hooli sho'a	124
Qoodinka tabayyaa dhigo4—dhishanka tabayyaa	124
Qoodinka tabayyaa dhigo 5 -kubaamaa morikkisa.....	125
Qoodinka tabayyaa dhigo 6 - miidhameedha lammi qarqaara	126
Qoodinka tabayyaa dhigo 7 - Maateenka qoodi hujee	126
Qoodinka tabayyaa dhigo 8-Gadhasanka Tabayyaa.....	127
Qoodinka tabayyaa dhigo 9-Dhukkeenta Qudhoo	127
Qoodinka tabayyaa dhigo 10 –Raddanta Dhigook Laahaa.....	128
Qoodinka tabayyaa dhigo 11 - dhukkeenta buqadhakka tabayyaa.....	129
Qoodinka tabayyaa dhigo 12-Mayuhuni (doomiinooshini)dhigo maxanissa	130
Qoodinka tabayyaa dhigo 13- seesaanooya rabanta bisha firoonissa	130
Qoodinka tabayyaa dhigo 14 –dhukkeena saada	131
Qoodinka tabayyaa dhigo 15-Heetoo haasamaa godoodi dhagala	132
Qoodinka tabayyaa dhigo 16-Direeynka kobi.....	132
Qoodinka tabayyaa dhigo 17-Boohee wogisannaa	133
Qoodinka tabayyaa dhigo18-lamminta hujeecka basi.....	134
Qoodinka tabayyaa dhigo 19-Dhadhuhu Maannoo?	134
Qoodinka tabayyaa dhigo 20 - iyya maqaadi yettaa dhukkeenna	135
Qoodinka tabayyaa dhigo 21-xunginka tabayyaa	136
Qoodinka tabayyaa dhigo 22-Ba'anta dawwa haasattee	136
Qoodinaka tabayyaa dhigo 23-Dhukeena maxxansanka tabayyaa	137
Qoodinaka tabayyaa dhiggo 24-Illa ileeytoota Ladoo	138
Qoodinaka tabayyaa dhigo 25-Bubbinku dikkooqa hayyaa	139
Qoodinaka tabayyaa dhigo 26-Mommaahanta adabanka argumaanchoo fakkessinki Tabadha.	140

Homboo

Ka shichaanchi qoodidi godhantaa hujee hujiyagaa danisitaa mala qa shichancheetaa.ku qoodinku tabayyey akkan'atu torbaanidi akkan'anno beehanta beekka tippu issagaa calla ihakkachi gulinta akkansanata mala qaa.Tabayyeehu tagooshini tabadhamaa marru biikkooli tagooshini akkan'ata ya hujiyanta beeha,beekkaa ya ilaalisi qa goonsataa.

Achchaami dheku dheku tabadhaankoo tabayyinta seera hubadha sirrisadha.Tabayyaa seera ichcheetta dawwachi tabadhashi ya tabadha wa'ashi dhaqqasitaa miidhaa ya hangassi beehissi.E faana tabayyinka woggaa hoyxinatta faneesattee gooshi haasanta hedoo uwwi. dheki dheku tabayyey issakka iheedhaa waaryaa yokaani ajajaa uwwameedhaa marru faneesinkooni.

Ka shichaanchidi dheebanchcheetta malashi tabayyinta akkansatte marsagaa guli ichcheetaata ihannoonanni booheekka ilaalisichi goonsadhinki akkansagaa qa danamaa.

1^{seeka} Torbaani

Qoodinka tabayyaa dhigo 1-Mittaa shinsa akkasannoo?

Biikkooli maggaanka ya masisanka miiri maamma sho'aga daninkooni ta seera faneeysi.

1. Tabayyehu miirinka ihaaha nna biikkoleega waariya
2. Biikkooli boshaa goongee hujishi shuuli boordinka eergga leysinki teydhinkooni worsadha
3. Isinoo akkassaa michcha michchakka miirinta heetoo shiidinkooni worsadha (hifadhanta, kayaanta, naasoonta, maggaanta)
4. Ta dhibxoo seera waaryinki hujeeshini angurssa
 1. Dhigameedhaa miiri misilihuni angurissa(maggaa,kayoo,naasoo...)
 2. Misiliga ilaalinkoo miirinta heetoo biikkool fakkeesitooni godha
5. bubbinchi biikkool tageeyhuni micha michchakka miiri fakkeesishi angurisitooni godha

Hasaawinta worsatte

- tabayyeeyhu maamma ihaadhannoo?
- tabayyaaddey miyyaa hubadhanchinkoo?
- tabayyaa tabadhagaa miyyaatta maasashi maltaa?
- shinsa mittaa miyyaata maggisaahu?

Qoodinka tabayyaa dhigo 2—Dhigoonta dhigo

“Dhigoon ta dhigoo” iyyaa tabayyaa tabadhagaa ta seera faaneeysey

1. Biikkoolee 4-6 gabaley dhigoochi teeyissa
2. Dhigoo tagooshini qooda
3. Murimurancheetta dhigoo laahaadi yettaa dhigoochi maxansoo tabayyeenta heetoo biikkooleega angarissa
4. Biikkooli ilaalanno dawwachi dhigoo ceehoo, maxanissoo ,sho'oo itooni godha

Hasaawinta worsatte

- Tabayyaa hayyadhanchinku?miyyaagaa?
- Tabayyaa tabdhagaa miyyaa godhataa haasisitaa?

4^{seeka} Torbaani

Qoodinka tabayyaa dhigo 3—Michchcha michchchakka beri meeni hooli sho'a

“michcha michchakka beri meeni”hooli sho'a iyyaa tabayyaa tabadhagaa ta seera faneeyey.

1. Achchaami michcha michchakka beridi yedhaa meeni hooli akkasishi sho'inkooniworsadha (fakkaattoogaa: cimaayeenka, bartoonanka, keyminka, dhiiranka, randdanka)
2. Ta dawwachi michcha michchakka beri qfaa meena fakkeesinkooni godha
3. Biikkooli fakkeesanno dawwachi taga tageeyhuni hooli akkasinkooni gooshi higaa biikkooli ayakka hooli ihaaha nna shiidinkooni godha

Hasaawinta worsate

1. Tabayyyeyhu maamma ihaadhannoo?miyyaagaa?
2. Tabayyaaddey miyyaa hubadhanchinkoo?
3. Tabayyaa ban'agaa maassataa maltaahu?

7^{seeka} Torbaani

Qoodinka tabayyaa dhigo4—dhishanka tabayyaa

“Dhishanka tabayyaa” iyyaa tabayyaa tabadhagaa ta seera faneeysey.

1. Biikkoolee 4-6 gabaley dhigoochi teeyissa
2. Dhishagaa hangitaa michchcha michchchatta radda fakkaattoogaa: wolliga maxxan'aa laasitikki, darabee xaawulaa, qall'amaa sibili tagoogaa uwwa.
3. Biikkooli tagooshini ichchi michcha michchakka basi dhishshooni godha
4. Dhishaninikoo basi qoodinta worittagaa angurissinkooni godha

Hasaawinta worsate

1. Tabayeehu maamma ihaadhanoo?miyaagaa?
2. Tabayaa ban'agaa miyaa godhataa haasisitaa?

8^{seeka} Torbaani

Qoodinka tabayyaa dhigo 5 -kubaamaa morikkisa

“kubaamaa morikkisa”iyyaa tabayaa tabisagaa ta seera faaneeyisinkooni.

1. Akkan'anta heedoo akknasagaa michcha michchakka seeaanoo,gubaaley,worinta illaya lama lama sibaagoo tagooshini dheegi biikkooleegaa qooda
2. Biikkooli uwwamanno sibaagochi lama goligee(kubaamaa)hujjiyinkooni godha
3. E faana laminta goligeechi hayyinkoo qixxakka akkan'anta heetooka seesaanoo,gubaaley,worinta illa fakkaataga gididi worinkooni godha.
4. E faana hujeeninkoo laminta golgee wolli qarru dheebinki golgeedi yedhaa dhigamaa dhiginkooni godh.
5. Gagga aanisinki ha golgi laboo dhigamaa basi qafittaahanna ya haashi cin'akka dhigamaa basi qafittsahanna worisani
6. Onagga aanisishi ha kubamma buraahanna ha kubbamaa dogeeydhaahanna yokaani qixxee ihaahanna hasaawwinkooni godha.Kubaamaa morikkissinki qoodinta tagoogaa shiidinkooni tiritirissi
7. Ta akkkeeyisatee dhirqinki hujjiyinki kubamaa hujjiya morikkisanta gulinta heedoo hubadhinkooni godhi.

Hasaawinta worsate

1. Tabayyeyhu maamma ihaadhanoo?
2. Tabayyaaddey miyyaa hubadhanchinkoo?
3. Tabayyaa ban'agaa miyyaa godhataa malitaahu?

9^{seeka} Torbaani

Qoodinka tabayyaa dhigo 6 - miidhameedha lammi qarqaara

“miidhaameedha lammi”iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faaneysinkooni

1. Biikkoleeddey dheku miidhameedha lammi (fakkaattoogaa : soroosh murichcheetaaha, saleeyhu cisadheedhaaha, lukkashi masqachcheettaaha)
2. fakkeessaa ihinki hujiyinkooni godha
3. Higaa woritta dawwaddey fullayinkookali miidhameedha lammi fakkeesinki achchaami qaru hiqinki maahannoohanna worisadhinkooni. Achchaakka qarqaarsi godhinkooni godha
4. Haasissaa ihannoona issakka jooraga waariyinkooni godha.
5. Miidhamamanno qalaku joori intey issatta qalla qarqaarinkooni godhinkooni godha

Hasaawinta worsate

1. Tabayyeyhu maamma ihaadhannoo? miyyaagaa?
2. Tabayyaaddey miyyaa hubadhanchinkoo?
3. Tabayyaa ban'agaa miyyaa godhashi malitaadhannoo?

11^{seeka} Torbaani

Qoodinka tabayyaa dhigo 7 - Maateenka qoodi hujee

“maateenka qoodi hujee”iyya tabayyaa tabissagaa a seera faneysinkooni.

- Biikkoli tago taggooshini itaadi michcha michchatta maateenka qoodi hujee qoodadhinkooni (aayyeenta, aabbata, qaarinta ya higaameenita)
- Qoodadhaninkoo maateenta hujeenka gulichi fakkeesinki akkan'inkooni godha.
- Akkan'aninkoo gulichi qoodinta worittagaa maateenta hujee fakkeesinki tabadhoo iyyinkooni godha

Hasaawinta worsate

1. Tabayyeyhu maamma ihaadhannoo?
2. Tabayaaddey miyyaa hubadhanchinkoo?
3. Tabayyaa ban'agaa miyyaa godhatta haasisitaa?

Qoodinka tabayyaa dhigo 8-Gadhasanka Tabayyaa

“gadhasanka tabayyaa” iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faneesinkooni

1. Biikkoleeddey boshaashi gatataatta giddeyhu allan'aaha tagoo tagooshini godhi
2. Allanaa'ahanagaa nni iho gatadhaahanagaa michcha michchatta birree uwwa
3. Gatataa tagu michcha michchakka basi gadhdhachi teydhatooni godha(fakkaattoogaa: kobbee,kibrateenka shaaw'anaa,michcha michchaka baqalaa,maanchoo)
4. E faana biikkoli hayyitaa radda worisachi alamanitta hujee akkan'atoooni godha

Hasaawinta worsate

1. Tabayyeyhu maamma ihaadhanoo?miyyaagaa?
2. Tabayaaddey miyyaa hubadhanchinkoo?
3. Tabayyaa ban'agaa miyyaatta haasissaa?

13^{seeka} Torbaani

Qoodinka tabayyaa dhigo 9-Dhukkeenta Qudhoo

“dhukkenta qudhoo”iyyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faneesinkooni

- “ilaaley!dheti qoree qudhooqa qafoo.Shinsaddey me'a lammitaa qudhoo iteedhaahu?kan'ishi dhukkeenta qudhooqaa.Tanee qudhoo shashshaasuqaa . E faana illa cimmiyiqaa dheti dhukkee goyaa.Haya ashinu nni qudhoo shashshaasinkoo fakkaatee,qudhoo qabeey,qimaamee worshinkoohaa fakkaateey gagga aanisishinki ashini akkansaa qudhoddey dhukkeenka kaardi gooyishi angadi gagar'ani
- Kaardiga maachcheettaa heetochi dhukki yettaahanna biikkoolee worisani.E faana biikooli dhukkee beetoni”ta dhukkeechi achchaa ceehaa ayee iyyamaahanna ayyeetaa hedadha danaahu?”ishi worisani.

- Biikkooli fakkaataa dhukkeechinaa achcha ishi qa hedatta ceehaa ceettaa. Ashini akkansaa ta dhukkeena boordiga shichchishi dhukkeenaga aheehi. Kubasi biikkooleega dhibaaha ihannoona fakkaato uushi qarqaari.
- Biikkooli ilaalanno gulichi tagga tageyhuni qoreedi yettaattaya higaa dhukkeena goya achchinkooni.
- Biikkooli akkan'ateenka qoodidi kani shini marinki goyninkoo dhkkeenachi achcha haabasinni ihoo haasinki wollimaxxansinkooni godhi.
- Biikkooli ceehaa akkan'a achchinkoodi "dhukeenta qudhoo qa" sonissinkoo. Akkan'ateenka qoodidi yettaa akkan'atooka dhii ceenaminkoo maqaa hangadhagaa qa danamaa.

Hasaawinta worsate

1. Biikkooli dhkkeenta qudhooka tabayyaa tabadhoo michcha michchatta dhukkeenta heeto sho'inki dhukkeeshini achchaa ceehaa ceehinkooni worisani.

Qoodinka tabayyaa dhigo 10 –Raddanta Dhigook Laahaa

"raddanta dhigookka laahaa "iyyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faneysinkooni. Biikkooli kaardiga yedhaah nna yettaa dhigoo qoodidi wollifakkaattaa dhigoo qafitta radda kubinkiiqa dhigoonka laahaa hujiyinkko.

1. "dheki tabayyaa tabanuwwaaqa. Issaga dhigoo qafaa kaardiga shinsa uwwa. Kaarduhu angurisaa basi labinee kubaqa malanichinkoo. (Fakkaattoogaa : kaardiga dheku basi yedhannoo nna dheti radda, lamma basi yedhannoonna lamma radda, fadiya basi yedhannoonna kujinkoohu fadiya radaqqa ittaa. Ina shinsa dheki dhekkanagaa galanni?
2. Dhigoonka kaardi isanagaa uushi biikkoolee radda kuddooni godhi.
3. Dheyn'a ka godhinki kaarduhuniya kubaninkoo raddachi laahaa qaabinkooni qarqaari." haa laahaata buraahu? dhigooddey cin'akku haahataa? raddaddey ham'aneeshi haataata? cin'atta dhigoo kubannoohu ayyeetaa?
4. Dheti dhigooka kaardi qafittaa biikkooli durga inteeyitaadi isanakka godoo oloobadi bitaateetta gamma raddanka boqoodi dhigoo qoogidi dheebinkooni.
5. E faana lamma radda kubannoo qaardeya radda isanatta achchaatta raddagaa mirgitee dheebinkooni godhi
6. Bubbinku kaardi qoogidi laahaadi dheebamaa gaballaa dhirqinki dhirqinki hujiyinkooni
7. Kaardinkaya raddanka eeri angurisitaadi biikkoolee dhiddooni. Fakkattoogaa: dhigoo 1 kaardiga aheetaadi dheki iyyinkooni. E faana biikkooli kubannoo radda hangadhinki

maqeeyhuni ceehinkooni gagga aanisinki dhigoo 2 kaardiga aheehinki faanadi lamma radda aheehinki lamminta raddakka maqaa ceehinkooni.

8. Tagodhaninkoo faana biikkooli raddashi yedhannoo godood dhiriqishi dheedooniya dhigoonka kaardinni isanakka godoodi dhiqinkooni godhi.

Hasaawinta worsate

1. Biikkooli sirroo kaardiga yetta dhigoo qoodidi fakkataa dhigoo qafitta radda kubinki dhigoonikka laahaa hujiyinkooni worisani.

Qoodinka tabayyaa dhigo 11 - dhukkeenta buqadhakka tabayaa

'dhkkeenta buqadhakka tabayaya'dhkkeenta buqadhakka tabayyaa tabissagaa ta seera faneesinkooni. Biikkoli buqadhanika tabayyaa tabadhashini dhkkeenaya dheti dheti dhkkeekka hooli ceehoo tabadhoo iyyinkooni godhi.

1. Foola konoona qafa fadiya xaraph'eezinka misiliaannooshini yokaani biyyashini qoodinka qoodinka qoogidi qaabi. Dheki dheki foolinka konoonaadi dheti dhukkee dheebi.

fakkaattogaa:

o	C	A
---	---	---

2. E faana tabaynta seera biikooleega beehissi"tanee tabayyaa qa tabanaa .dheki dhekku ashinu buqqachinkoo woggaa konoonaaga dheti dhkkee qa buqqachinkoo. Dhukkeena buqqachinkoo woggaa e dhukkee hooli gaanissishinki qa ceechinkoo."
3. Achchaami foolinkka konoonaadi qaachinki angurissishinki qa dhukkee 'o'ishinkoo. E faanagagga aanaa konoonaadi buqqachinki qa dhukkee 'c'ishinki oloobanka konoona buqqachinki dhukkee 'a'ishinkoo.
4. bubbinchi biikkoolimi qoodadtooni godhi. Ta godhagaa danannoo biikoolee eebissi .

Hasaawinta worsate

1. Biikkooli buqqadhanka tabayyaa tabadhinki dhukkeena ya dheti dheti dhukkeekka hooli ceehoo tabadhoo iyyinkooni worsani?

14^{seeka} Torbaani

Qoodinka tabayyaa dhigo 12-Mayuhuni (doomiinooshini) dhigo maxanissa

“Mayuhuni yokaani doomiinooshini dhigo maxxanissa”iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faaneeyisinkooni.

1. Mayuhuni yokaani doomiinooshini tabayyaa tabissishi dhigoonta hadda yedhaa firoomaa hubadhinkooni godhi.
2. Biikkoolee ummutta tagooshini teyissishi dhigoonta doominoo yokaani mayi biikkooleegaa teydhedhinkoo godu qoodi.
3. E faana achchitaami dawwa angurisishi ya tabayyaa angurisishi qarqaari.
4. Ta dawwachi tabadhoo michcha michchakka misili angurissoo iyyinkooni godhi.

Hasaawaa:- mayi yokaan dhigoonta doominoo tabissishi dhigoo hubadhinkooni worisani. Oloobadi dhigoonka mayi yokaani doominoo tabissishi dhigoo beeha isanatta sirrissani.

Qoodinka tabayyaa dhigo 13- seesaanooya rabanta bisha firoonissa

“seesaanooya rabanta bisha”iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faneeyisinkooni.

1. Seessanoya rabbanta bisha firoonssagaa godhamaa tabyyeychi miyyaaninta hadda yedhaa firoomaa hubadhinkooni godhi.
2. Biikkoolee liya liya tagoochi qooji dheti dheti tagoogaa michcha michchatta rabanta bishachi rabaameedhaa wollinna yedhaa seessanoo higa gamma michcha michchakka seessanoo qafaahaya wollinna yettaa rabanta bisha rabameedhaa murimuraanoo qooji e faana:-
 - a. wollinna yedhaa seessanooya wollinna yettaa rabanta bisha firoonssa
 - b. michcha michchakka seessanoo ihoon malee dheti bishakka rabanta bisha qafaaha firoonssa
 - c. .michcha michchatta rabanta bisha ihooni malee dheti heetoo qafaa seessanoo firoonssa daninkooni qarqaari
 - d. .achchi firoonssa danannoohu ban'aaqa ihaa.

Hassawinta worsatte

- seessanoya rabanta bisha firoomsinkoo tabayyaa tabissishi miyyaanintta hadda yedhaa firoomaa worisani.

15^{seeka} Torbaani

Qoodinka tabayyaa dhigo 14 –dhukkeena saada

“Dhukkeena saada” iyyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faneesinkooni

1. dhukkeena saada iyyaa tabayyaa tabissishi dhukkeenanta heeto beehinkooni godhi
2. dheti dheti biikkooleega dhukkeeshi gagga yettaa kaardi uushi onachi fakkaattaa dhukkeekka kaardi qafitaa higaa biikkooleechi fakkeesinkooni godhi
 - 2.1. hujee achchagaa duree dheti dheti dhukeegaa lama kaardi qa sonissinaa
 - 2.2. dheti dheti biikkooleega dhekki kaardi uwwi(biikkooleechi dhigu sonsamannoo dhukkeenagaa gabee ihannoo nna bubbinkumi angul’ashi maltaa marru higaa kaardi qajji sonissi)
 - 2.3. biikkooli qaachi “dheki dheku ashinu dheti dheti dhukkee qa qafichinkoo,tanee qoodiddey shashshayshinki shintanachi fakkaatta dhukkee qafitaa qala angul’aneey.Fakkaatta dhukkee qafitaaha nna hubadhagaa kaardi isheekka xeenxurashini hubachchinki waajirataa angul’anchinkoo faana goongee hujjinki qaarinka eergga riqqinki dhekki godu teydhinkooni.Shinka waajirataa maan’ey fakki iyyachi angul’agaa danchinkooha nna sirrisaneey.”
 - 2.4. achchitaami taggo hujeeninkoo biikkoolee galateefachi 2^{seeka}, 2^{seeka} 3^{seeka}, 4^{seeka}, 5^{seeka}... goongeedi oloosatta biikkooleekka maqaa ceehinkooni,bubbintta biikkooleegaa galata dhaqqassa shitta sirrisani.dhechi dheci biikkooli issatta tippinnee ya akkan’anta fedhee qafittaaha nna hedani
 - 2.5. dhechi dhechi tagu issakka kaardi angurisitooni ya qafinkoo dhukkeena (akkansaankoo haarayaa akkan’aninkeeyta waariyagaa qa danaa)
 - 2.6. kaardi wollidi bildicci ya dhirqqishi isinu sheesa nna godhinkooni godhi(15-20 deqqiqaa iheeyha biikkooleenka hayyinni nna tabissi)

Hasaawinta worsate

1. dhukkeena saada iyyaa tabayyaa tabissishi dhukkeenanta heetoo hubadha dana isanatta worsani?

17^{seeka} Torbaani

Qoodinka tabayyaa dhigo 15-Heetoo haasamaa godoodi dhagala

“Heetoo haasamaa godoodi dhagala” iyyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faneesinkooni.

1. Michchcha michchchakka peezili wolliga maxxanssa iyyaa tabayyaa tabissishi godinta ya maccinta hadda yettaa laxee akkan'inkooni godhi
2. Michcha michchakka peezili fakkaatoogaa:giraaw'eenka,wohcanka,minika...sonissa
3. Peezili maxxanissinki angurissa
4. Biikkooli ilaalanno dawwachi hujitooni godha

Hasaawinta worsate

1. Maaheedhaa heetookka peezilitaa beechinkoohu?

18^{seeka} Torbaani

Qoodinka tabayyaa dhigo 16-Direeynka kobi

“Direeynka kobi” iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faneesinkooni

1. Direeynka kobi iyyaa tabayyaa tabissishi biikkooli beetta dhukeenachi ceehaa shichchitooni godhi
2. 6-10 michcha michcatta radda sonissa ya kubinki kobiddi yokkaani sanduqadi dheeba
3. Biikkooli shee (akkansaa)durkaanee goongeeshi yokkaani faneesaa laaheeyhuni teeyissa
4. “afeeyhuni diraa diranka tabayyaa tabannuwwaa! Kobi qaree fulleynuwwaa qa ,dheki ceehaa iyyaadi kobiddey direeyihu dhiichi achchaa basi qa goyshinkoo.Direeynku ceehey kanannami yedhaa hooli qafaa dhekki basi ihaaha nna hedadhinkooni”kobiddey **koleeha** goyshikooni ani waaryaadi qa ashinu **suganeeha** goyshinkoo.mahaneeyhunni ku hooli wolle fakkaataaha(-ha -ha) ihanno marru qa.Direeynku ceeha **koleeha ya suganeeha** qa iyyaa.ceedhinkoo ceeha haatanni ihoo dhekki ihagaa daneeyha nna hedaneey.Ihooni malee gabikkaaneeka nna fakkeesaaha ihagaa qa danaa

5. Kobi achchaatta qalaga fullaasi,dheey kobidi yettaa raddaddey dhettanakachi achchaa direey ceehaa ceehinkooni godhi
6. Ashi into ceehachi direeyhu achchaa radda biikkoolee goytooni godhi
7. E raddasirroo goonnoo nna galateefachi kobiddi yettaa radda godoodi dheebooni godhi,E faana higaa biikkoolekka eeri fullay.Sirro sho'a waannoo nna raddanka maqa ya hooli ceehi.O faana wolli fakkaataa hooli qafinkooaha nna worsani.Qalashi higaa ceehaa shoodhachi raddanka maqa ya hooli dhirqqishi akkeeysooni godhi.Kan'ita dheki deqqaagaa yokkaani qalashi e radda sirrissishi sho'a dantaa gabalaa hujissi
8. Raddanta dhigoo gabee qaarinchi dhigu ladhannoo nna haarayaa direeynka ceehaa (2^{seeka},3^{seeka},4^{seeka} ya fakkeessa woggaa raddashi sho'antaadi) hangadhinkooni

Hasaawinta worsate

1. tabayyeyhuni maaheedhaa ceehaa sonissa dananinchinkoo?
2. haa dukeenataa sonsashi shinsagaa qurqeedhannoo?

19^{seeka} Torbaani

Qoodinka tabayyaa dhigo 17-Boohee wogisannaa

“boohee wogisannaa” iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faneeyisinkooni.

1. Boohee wogisannaa iyyaa tabayyaa tabissishi boohee iyyachooshi mayaachoo ittahanna hubadhinkooni qarqaari
2. “Filipi chaarti” michcha michchatta qabateetta tattoo sonissishi 5-6 tagoo tagooshini yokaani akkanisankoo ifa ba'i geeshi godoo sho'aya “fakkaata boohee” qaaba
3. Akkanssankoo tanee boohee qabinuwwaana iyyi tagoogaa waariya. E faana biikkooleeshi isanatta booheedi yadhaa basi(fakkaattoogaa: akkan'ateenka mina, dawwa, dhishoo, worshee, gadhasa, hamanxeenka mina)sho'inkooni godha.
4. Booheedi angulinkoo radda (dhoqee, woriqataa, laancaa, fuuttoo, baqaalaa, haqqaa, bishanta kobbee, michcha michchatta rabanta bisha) biikkooleegaa qooji gabikka waareemannoo boohee issatta shoodhank gulinna hujiyinkooni godha.
5. Woriqaataaga hujeeninkoo booheenanta hadda gabalissameedhaa bayyinni yedhaahaa nna sirrissadha.
6. Boohee dhishinki oloossaninko faanna hujeeninko hujeetta biikkoolee haseeyissa.

Hasaawinta worsate

1. Tabayyaaddey ham'aneeta hayadhanichikooahu mittaa?Miyyaagaa?
2. Goonsama malaahu haahattaa?

21^{seeka} Torbaani

Qoodinka tabayyaa dhigo 18-lamminta hujeekka basi

“lamminta hujeekka basi” iyya tabayyaa tabisagaa ta seera faneesinkooni

1. Laminta hujeekka basi iyyaa tabayyaa tabissishi issatta boohee hubadhinkooni godhi.
2. Mininkka, akkan'ateenka minaga,miiri eeganikka minagaaya michcha michchakka basi misili ambishi biikkooli issatta booheedi lammuhuni hujeemannoo basi beehinkooni godhi.
3. E faanaa lammuhuni hujeema nnoo basiya hujeemaneeyi basi sho'inkooni hubadhissi.

Hasaawinta worsate

1. Lammuhuni hujeemani iyyinkoo basi miyya miyyaattaa?

22^{seeka} Torbaani

Qoodinka tabayyaa dhigo 19-Dhadhuhu Maannoo?

‘dhadhuhu maannoo?’iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seeraa faneesinkooni

1. Dhadhuhu maannoo iyyaa tabayyaa tabissishi booheegaa godhanta qorqrateentta haassamatee beehinkooni qarqaari.
2. Biikkoolee goongee hujishi qoogiddi teydhatooni godhi
3. Dhadhuhu iteeyi waayaa fakkataa hangassiqaa uwwa. Kokkobanineeyha ka bubbinka seera qafittaa dawwachi uwwey.
4. Dhadhuhu afeeyi godhadhi shiidaaha iheedhannoo nna mayaadhannoohanna shinissa fakkaataa? Hayyaaeerrganeey? ishi heedoo issatta waariyinkooni worisani. Fakkaattoogaa: jeenna ee kokkobeey, haxxawwanoo karishinki ee cureeysakkey, eesaga yettaa worisheeya dhishoo miidhdhakey iyya habaraadhanney.

5. Goongee hujishi teydhannoo biikoolee bubbinta dhadhdhuhu lamminta qallagaa miyya iyyagaa danaadhannooha nna ya dhadhdhooni maamma qorqar'a malaaha nna worisadha.

Hasaawinta worsate

- Dhadhdhoo miyyeyhu akkassaahanna wariyaa danchinkoona?
- Dhadhdhoo maamma qorqar'ashi malitaahanna miyyaa shiidaahanna shinsi fakkaataa?
- Boohee maamma qorqar'a dannoo?

Qoodinka tabayyaa dhigo 20 - iyya maqaadi yettaa dhukkeenna

“iyya maqaadi yettaa dhukkeenna”iyyaa tabayaa tabissagaa ta seera faneeyssinkooni.

1. Iyya maqaadi yettaa dhukkeenna tabisishi isanakaya higaa biikooleeka maqaa mqeeynka kaardi hangachi dhukkeenna akkan'a daninkooni godha.
2. Dheti dheti biikoolegaa maqeeyhu gagga yedhaa kaardi, lafee woriqataa ya kobbee uwwi.
3. Biikkooli issaka maqaa hubadhinki ilaalinkooni worisani
4. Dhekku maqqeyi gagga yedhaa kaardi (laboo dhukkeenna gagga yeteey maqaa (Hiddo, Golijaa, Qaree, Dassoo, Mayyeek) dheti biikkolee gagaritooni. Higaa biikkoli dhechi qalla gagarchcheetaaha ilaalinkooni godhi. E faana maqeeynta dhukkee akkan'inki dhukkeenanka maqaa ceeha .
5. E faana biikooleeshi dheku dhehakkannachi fakkaataa dhukkeenna qafinkoohanna (achchaatta dhukkee yokaani higaa dhukkee ihagaa qa danittaa) qalashi kaardi gadhdhachi inteeytooni worisanni. Qalashi wollifakkaataa dhukkee yokaani dhukkeenna aheettooni qarqaari. Higaa biikkooli ta hujee ilaaladi yettaahanna sirrissani.
6. Tadawwachi higaa biikooleeni hujittooni. Qallanka maqaadi yettaa dhukkeennaddey dhetannachi achchaa maqaa qafittaa dhukkee worisachi tabissi. Dhiriqqishi qoodidi teydaachcheeta akkan'atu dhukkeenna sirrissadhinki hubadheedhinkoohanna siroo ihi. Akkansaankoo dhukkeenna bordiga shichchi qa waariyaa.
7. E faana dhechi qalla issakka maqaa lafee woriqataaga shichchittooni worisani. Qoodiddey shashshayishi dhiba qafittaa akkan'atoo qarqaari. Biikoolee isanatta teebagaa galateefani.

Ta hujee 15-20 daqiiqaaga hujiyinkooni. Lamiseetta lasa higaa qallakka maqeeyich hujissi.

Hasaawinta worisatte

1. isanakka maqaadi yettaa dhukkeena worsadha?

23^{seeka} Torbaani

Qoodinka tabayyaa dhigo 21-xunginka tabayyaa

“xunginka tabayyaa”iyyaa tabayyaa tabissagaa ta seera faneesinkooni

1. Xunginka tabayyaa iyyaa tabayyaa tabissishi miyyaana sadhashini, kansashin ya xunga wolliga hirishashini hooli akkassinkooni gooshi illanta ya anganta wolli akkabattee goonsadhinkooni qarqaari
2. Waalanta quliffee, ziippi qafaa ibaati sonissa
3. Waalanta quliffee ya ziippi maamma cukkagaa ya sadhagaa danamaahanna ya xunga hangadhinki hooli akkasagaa daninkooha nna dhirqinki dhirqinki angurissa
4. Biikkooli angullannoo dawwachi quliffeena sadha ya cukka, ziippi sadha ya cukka ya xunga issakka hangadhinki hooli baasa dana akkeesinkooni godha

Hasaawinta worsate

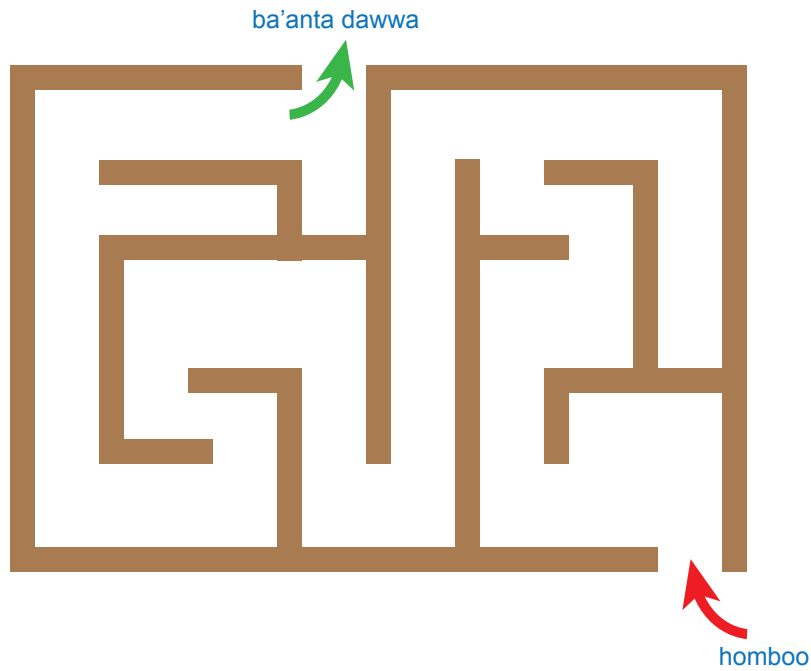
1. shinta haddachi ayyeetaa buraa hooli xunguhuni akkassa danaahu? miyyaagaa?
2. ommaddi quliffee cukkagaa ya sadhagaa maassataa maltaa?

Qoodinka tabayyaa dhigo 22-Ba'anta dawwa haasattee

“ba'anta dawwa haasatte” iyyamaa tabayyaa tabisagaa ta seera faneesinkooni

1. biikkooleegaa kanagaa jelu yedhaa misili uushi hombinta gama galinki ganaa iheedhaa godoodi callaa fullayinki haddakka godoodi dhaqqaba ya e faana ba'inkoo hombooga dhaqqabinkooni gooshi ilaalisinka ya hubadhanta beekkaa goonsadhinkooni qarqaari. achchi oloosannoohu ban'aa qa ihaa.

Hasaawinta worsate

1. tabayyaa hayyadhanchinku? miyyaagaa?
2. tabayyeyhu qurqaahata? miyyaagaa?

25^{seeka} Torbaani

Qoodinaka tabayyaa dhigo 23-Dhukeena maxxansanka tabayyaa

“dhukkeena maxxansanka tabayyaa”iyyaa tabayyaa tabisagaa ta seera faneesinkooni

- Dhukkeena maxxansanka tabayyaa tabissishi ceehaa ya shiidinta gumaa hujjinkooni godhi
- Qaaroo 5-7 taagoodi taji qoodi
- Bubbinchi dhukkeena gagga shichchanceetaa lafee woriqattaa isinoo duru yedhaa tabayinki qoogidi waxxarey.dhechi dhechi qalla dheti dhukkee angul’a danaqa malaa.
- Dhechi dhechi tagu dogeeydhannoonna dhukkeenanta gokngee gabi 5 anga bayyeedhi sirroo laaheeyhuni qaadhinkooni godhi.
- Kanagaa jelu yettaa hedoo waarishi hujishi angurissi
 - Dhetti dhetti tagoodi yettaa achchaadi qaachcheetta qalla callaa qaataadi isatta faana yedhaa qaaroo teydhoo.

- Ashi achcheey itaadi qaadheedhannoo qaaroo dhukkeena goyuwwaa tabayyinka godoo eergadhi jibinkooni
- dhirqishi achcheey itaadi durikaani qaadheedhannoo qaaroo issakka tageeyhun jibinki dhukkeena goinkooni godhi.
- Tagoodi qoodadhaa bubbinka qaarogaa tabayyeyhu dhaqqabannoo faanna issatta tago tagoodi kudhdhaninkodhukkeena hangadhinki daninkoo qixxa ceehaa sonissinkooni godhi.
- Dhechi dhechi tagoonkoo qaabannoo ceehaa wolliduru ilaalinkooni godhi.

Hasaawinta worsate

- shinta tagoodi miyya miyyaa iyinkoo ceehaa keehissachinkoo?
- Ka ceehaaddey beechinkeeyhu yedhaa yedha? Haahattaa?
- O ceehaa hangachinkki maacheetaa shiiddinta gumaa shichchagaa danamaa?

26^{seeka} Torbaani

Qoodinaka tabayyaa dhiggo 24-Illa ileeytoota Ladoo

'Illa ileeytoota laadoo'iyya tabayyaa tabisagaa ta seeraa faneeyssinkooni.

1. Qaaroo 6-10 tagoodi qooda.
2. Lama anga daabaga dirrissinki wolle karansakadhinki anganka harcininka maccichi goongee hujjiyinkki qaadha.
3. Dheti dheti qallagaa Illa ileeytoonta maqaa uwwa(fakkaattoogaa: maanigoo,muuzzi ,papayaa,abukaatoo,loomey.)Dhechi dhechi illanta illachi heettu laboo qaarichi maqeessama hubani.
4. Hangattaa illanta illachi dhigu tagoodi yedhaa qaarbal'inna nna ichch qaa tabayaadi qooddhaa qaari dhigookka labinnanna(fakkatoogaa: dheti tagoodi 6 qaari tabadhaaha ihannoonna 2 illanta illakka maqaa taggi,10 qaari tagoodi yedhannoonna 3 illanta illakka maqaa sho'i.)
5. Dheti dheti tagogaa dheti qalla shooshi goongeenta hadda galichi goongamannoota ittaa.
6. Goongee ihi qaadheedha qaarogaa aannoo yokaan dhaaqissaa kobbe(markeri) uwwi.

7. Bubbinku qaari issa issatta goongee dhadhdu laahisaninkoo faanna goongeenta hadda qaadhinkooni godha(misil ilaali)
8. Kanagaa jelu yedhaha hujishi angurissi.
 1. Goongeedi qaadheedhahu (goonganuhu)illanta illa taga taggeyhuniqa ceeha. Odaabami ceehamanno illanta illakkaa maqeeychi maqeesama nno qaari goongeeddey ba'inki qaadhinkoo.Higaa callatta goongeedi qaadhagaaqa tiritira godhinkoo.
 2. Dheeyn'a dheti goongeedi qaadhashi mallahu dheti qalla callaqa.

Hasaawinta worsate

1. Ceehamannoo illanta iladdey hammaneitta haishinkooshi haataatta? waashinkooshi haataattaa?
2. Ta illanta illa itashi miyyaagaa hangitaaha nna beeha beechinku?
3. Illanchi illa uutaa hangassi angul'agaa maassataa malita ahu?

28^{seeka} Torbaani

Qoodinaka tabayyaa dhigo 25-Bubbinku dikkooga hayyaa

“bubbinku dhikkooqa hayinnoo”iyya tabayyaa tabissaggaa ta seera faaneesinkooni .

1. Torbaandi yettaa lasa dikkoo iyyaa haayiri wollichinaa haayirina ishi biikkooleegaa waariya
2. Dikkoo dikkoo dikkoo bubbinkunnaa hayaa.Dikku torbaaninta achchaatta lasanaa.
3. Biikkooli haayiri issakka akkansachi haayiriya malitaahanna waariya.
4. Ta dawwachi higaa torbaaninta lasa haayirhuni akkanissa.
 1. Hori'oo Hori'oo Hori'oo bubbinkuminaa hayyaa
Hor'u maggissaa lasanaa
Torbaaninta lamiseetta lasanaa
5. Bubbinta torbaanidi yettaa lasa biikkooli kananna ishi haayiritooni godha.
6. E faana bubbinchi biikkooli goongeeshini qaatooni godha.Gagga aanisishi dhechi qalla balloonee angadi gadhdhatooni gooshi torbaaninta achchaatta lasa dikkoo ishi ceetaadi higaa biikkooli Dikkoonka haayiri haayiriyinkooni godha.

7. Higgaa biikkoli haayiriyinki oloosinkoodi balloonee gagar'achcheetta qalla angadi yettaa baaloonee hayyaa qalaga darbadhooni gooshi balloonee gagar'annoo qalla Hor'oo itaadi Hor'oonkaa haayiri haayiryinkooni godha.
8. Ta dawwachi bubbinchi biikkooli Sanbatinka gabalaa yettaa lasachi haayiryinkooni godha.

Hassawinta worsate

1. Torbaaninci lasa ayakka lubootaa?
2. Torbaaniddi achaachi lasa ayyeettaa?
3. Oloobanchi torbbaaninchi lasa ayyeettaa?

30^{seeka} Torbaani

Qoodinaka tabayyaa dhigo 26-Mommaahanta adabanka argumaanchoo fakkessinki Tabadha.

“mommaahanta adabanka argumaanchoo fakkessinki tabadha “iyya tabayyaa tabissagaa ta seera faneeyisinkooni.

1. Kana duree beehinkoo mommaahoo hedadhinkooni gooshi isanaddey tabadhagaa tolittaa mommaahoo sho'inkooni qarqaari.
2. Shoodhaninkoo mommaahoogaa tolaa adabanka argumaanchoo ihinkooni godhi.
3. Mommaahanta adabanta fakkeesitoo fakkeesinki tabadhinki mommaahoo hubadhaninkoo dawwa ilaalinki goonissadha heedadhinkooni qarqaarra.

Hasaawinta worsate

- Mommaahoo maamma ilaalanchinkoo?
- Ha tabayyaa ham'aneeta hayyadhanichinkoohu?

Callka goodi akkan'ateenta marissa aheehaa

Haayirinka shichchaanchi

Baassa

Homboo	144
Haayirinka shibri dhigo 1-akkan'ateenka minadi maraa	145
Haayirinka shibri dhigo 2-nafanta kaatee	145
Haayirinka shibri dhigo 3-dagammaa ciidhaa.....	145
Haayirinka shibri dhigo 4:- joori worshi.....	146
Haayirinka shibri dhigo 5:- anga ganaassani magginaa.....	146
Haayirinka shibri dhigo 6:- bishanta sanyee.....	147
Haayirinka shibri dhigo 7-anga dhiqadhashi ungu qaa	147
Haayirinka shibri dhigo 8-rudaa Wochchchee-rudee Dunkee	148
Haayirinka shibri dhigo 9-bubbinkumi.....	149
Haayirinka shibri dhigo 10-dhekkanaaga dhekki qadi	149
Haayirinka shibii dhigo 11-iyya jooraa	150
Haayirinka shibri dhigo 12-kolammaa deedde felenqeega	150
Haayirinka shibri 13-itta harree.....	151
Haayirinka shibri dhigo 14-sibaabboo	151
Haayirinka shibii dhigo 15-geeshunta eegannaa	152
Haayirinka shibri dhigo 16-Dunkeeta diidee	152
Haayirinka shibri dhigo 17: dhukkeenna akkan'aa hayyoo	153
Haayirinka shibri dhigo18: cin'atta qalichchoo.....	153
Haayirishibri dhigo19:- beeha wa'a qixxeyttoni	153
Haayiri shibri dhigo20: saayinsi -saayinsi.....	154
Haayirinka shibri dhigo 21-ciidhaa ihaa.....	154
Haayirinka shibri dhigo 22: Xanxxaa akkan'aa.....	155
Haayirinka shibri dhigo 23: Hoyyaa -hoyyee	155
Haayirinka shibri dhigo 24:abebaayyee.....	156
Haayirinka shibri dhigo25: Torbaaninta lasa.....	156
Haayirinka shibri dhigo26: O -bonidi.....	157
Haayirinka shibri dhigo 27: yekki magganichinkoo.....	157
Haayirinka shibri dhigo 28: kukkuluu.....	158

Homboo

'Haayirinki shibri qoodinka woggeyhu"ka shichchaanhoodi yedhaa haayiri torbaaninta akkan'ate jebesagaaqa ihaa.Achchaami haayirinka qayi shiiddinta gilibbee gilibbeechi qooji dhirqishi dhirqishi akkanissi.E faana hayirinka qayi bubbami dheki godu hayiriyanta malachi akkanissa.Cin'attanni ihoo bikkooleenta hededha danna sirrisadhantoo faana "siididdey"haayiri akkassoo yokaani afeeyhuni isanachi haayirishi akkan'ate jabeessi.Biikkooli haayireenno faana haayiridi akkabaninko ceehaa ya hubadhaninko gulinta heddo durissinki akkan'aninkoo akkana'teedi haa akkan'ateenka qoodichi gagarmatte qafaahanna worisachi haseeyissi.

Ka shichchaanchiddi michcha michchakka fakkaatoo iheedhaa haayiriqa sonisameedhaa. Ku haayiri akkan'ate achchisagaa dhaqabeedhaa ihaannona nni booheenta heetochi fakkesinkiya sonissinki michcha michchakka haayiri aadinka tabayyaa,shibri,buraaqaya shakkammaa koolleenka shibri gagga qadinki hangadhaqa danamaa.

1^{seeka} torbaani

Haayirinka shibri dhigo 1-akkan'ateenka minadi maraa

Akkan'ateenka minadi maraa(2)

Beeha angul'annu(2)

Akkan'ateenka minadi nmaraa(2)

Beeha angul'annu(2)

o ,a,na akkan'a

dhigoonaa dhiga

a,b na beeha

Akkan'ateenka minadimaraa(2)

Beeha angul'annu(2)

Haayirinka shibri dhigo 2-nafanta kaatee

Iyya muga itta kachchoo

Gilba ya lukkanakka xuulichchoo

Afee ya suna,illa ya dhaga qa

Ichchi nafanchi kaati

Iyya muga itta kachchoo

Gilba ya lukkanaka xuulichchoo

Afee ya suna,illa ya dhaga qa

Ichchi nafanchi kaati isinoo qaa (3)

Haayirinka shibri dhigo 3-dagammaa ciidhaa

1,2,3 kaachci dagammaa ciidhaa

4,5,6kaachci dagammaa ciidhaa

7,8,9kaachci dagammaa ciidhaa

9kaachci dagammaa ciidhaa(3)

Haayirinka shibri dhigo 4:- joori worshi

x2 { Joori worshi shibra qa daninko
o !miyyaa iyyinkoo
Giraaw'i haayi
rishi qa burraaxaa
Miyawu miyaawu qa itaa
Miyawu miyaawu qa itaa

x2 { Joori worshi shibra qa daninko
o !miyyaa iyyinkoo
o !miyyaa iyyinkoo } x2
Wochchooshi miyyaa innoo }
Wu-wu-wu ishi qa
Mica dhokkontaa 2x

2^{seeka} torbaani

Haayirinka shibri dhigo 5:- anga ganaassani magginaa

Michcha,lama,fadiya,foola

Anga ganasani magginaa

Umutta,liya.lamala,hiditta

Woniffa,tanna (2)

Barcumma jelu gudhdhannaa

1^{seeka} , 2^{seeka} , 3^{seeka} , 4^{seeka} , 5^{seeka} , 6^{seeka} , 7^{seeka} , 8^{seeka} , 9^{seeka} , 10^{seeka}

Haayirinka shibri dhigo 6:- bishanta sanyee

Miqaa bisha
Kodhominta latta
Hadaanchi bisha miyyaa fakkaattaa?
Hadaantadaaddee qa yettaa
Duwwaa bisha maammattaa ?
Jiiranka ili nna qa yettaa.
Hil'aaley naa yedhaa inaadi
Hil'aaley fakkaataaha
Xiifaa fakkaattaashi
Ishee qakolee bishashi

4^{seeka} torbaani

Haayirinka shibri dhigo 7-anga dhiqadhashi ungu qaa

Anga dhiqadhashi unguqa-unguqaa
Illaddey dhiqadhashi ungu qa-unguqaa
Muga sil'ashi ungu qa-unguqaa

5^{seeka} torbaani

Haayirinka shibri dhigo 8-rudaa Wochchchee-rudee Dunkee

Ruddaa Wochchee 2x

Gohata gohantu 2x

Blibleyhu naqama naa2x

Aaseesi 2x

Eete aseesu 2x

Illadddey dhiqadhi irqanni rigadhu

Akkan'agaa naa maraa

Beehanaa allan'aa

Rudee Dunkee

Gohata gohantu 2x

Blibleyhu naqama naa2x

Aaseesi 2x

Eete aseesu 2x

Illaddey dhiqadhi irqanni rigadhu

Akkan'agaa naa maraa

Beehanaa allan'aa

6^{seeka} torbaani

Haayirinka shibri dhigo 9-bubbinkumi

faarissaa 2X	{	bubbinkumi dhekki godu
		inteyyey tabannu
		bubbinkumi dhekki godu
		inteyyey tabannu
		shiyu waajirateey iyyanaa
		iyyu waajerateey shiyyanaa
faarissaa 2X	{	bubbinkumi dhekki godumi
		aamooney magginu
		Bubbinku dhekki godu
		Inteyyey tabannu

8^{seeka} torbaani

Haayirinka shibri dhigo 10-dhekkanaa dhekki qadi

Dhekkanaa dhekki qadi lama naa godhaa
 Lamga dhekki qadi fadiya naa godhaa
 Fadiyaga dhekki qadi foola naa dhaqqassaa
 Foolaga dhekki qadi umutta naa godhaa
 Umuttaga dhekki qadaadi liya naaihaa
 Liyaga dhekki qadaadi lamala nna godhaa
 Lamalga dhekki qadaadi hiditta nna ihaa
 Hidittaga dhekki qadi woniffanaa godhaa
 Woniffaga dhekki qadi tanna naa dhaqqassaa (2)

9^{seeka} torbaani

Haayirinka shibii dhigo 11-iyya joora

Qayi ×2 { aayye ya aabbaa naa hayyu
Rudee rudaani naa hayyu
Negaya hayyinhuni naa yettaa

Ee itissiqaa ibaassaa

Hayyadhiqaa akkanissaa

Taqa godha iyyu joori

Faaroo ×2 aayye ya aabbaa naa hayyu

Rudee rudaani naa hayyu

Negaya hayyinhuni naa yettaa

Haayirinka shibri dhigo 12-kolammaa deedde felenqeega

Umutta kolammaa deedde felenqeega

Dhechchi halichi dar'anoo nna

Hooxaashi foola naa

Foola kolammaa deeddi felenqeega

Dhechi halichi dar'anno nna

Hooxaashi fadiyanaa

Fadiya kolammaa deedde felenqeega

Dhechi halichi dar'annonna

Hooxaashi lamanaa

Lama deeded felenqeega

Dhechi halichi dar'annoo nna

Hooxaashi dheti naa

Dheti deeded fe felenqeega

Dhechi halichi dar'anno nna

Hooxaashi yettey callanaa2x

11^{seeka} torbaani

Haayirinka shibri 13-itta harree

Cheki-cheki itta harree
 kolee harree naa
 ani faadheedhu
 chukki chukki iyyoonaa ofoo iyyaa2x
 chukki chukki-itta harree (2)
 Lap'aami harreega naa faadheedhu
 chukki chukki iyyoona ofoo iyyaa 2)

12^{seeka} torbaani

Haayirinka shibri dhigo 14-sibaabboo

Sibaabu cin'a-cin'a
 Hil'aaga hil'aaga naa ba'aa
 Kabbuhu kabbadhi
 Kani shini haqqaa shashshaasaadi
 Ceenuhu cifa achcha nnaa
 Sibaabbu martaa godoo dhaba nna
 Ceenuhu dhadhaga
 Kabbuhu kani shini
 Issaadi sibaabbu rakkadha nnaa
 Gagar'a saqqishi dhadhdhu hala nnaa

Haayirinka shibii dhigo 15-geeshunta eegannaa

Faaroo X 2 { deeygga aseesi naa bubbinka wogga
achchinaami gallaakka geejisa nna
hanganni saamunaa
anga illaddey dhiqa nna
irqa riganna
buudhdho itinuwwaa
ihini anga dhiqannaa
ommadi beekaanka minadi marraa
bubbinkka wogga
habakkey taa 2x

Faaroo X 2 { deeygga aseesi naa bubbinkka wogga
achchinaami gallaakka geejisa nna

13^{seeka} torbaani

Haayirinka shibri dhigo 16-Dunkeeta diidee

Dunkeechi diidi achchisaanee maroo

Dhiqadhanney angachi itoo

Ishee inaa dhkubannoo

Huww'a sirra godhannoo

Man'adiqa halichi waahadhannoo

Haayirinka shibri dhigo 17: dhukkeenna akkan'aa hayyoo

Biikkoolee aamey akkan'anu
 beekaa bal'isannu
 dhkkeena beehagaa jebaannaa
 "c"shini ceena inaa
 "o"shi ootaqaa
 "b"shini bagadi seesinaa
 "d"shi danna qa itaa
 Aanteesh "e" qa iyanttaa

Haayirinka shibri dhigo18: cin'atta qalichchoo

Chi chin'achi qalichu inaa dheyshumannoo
 Kobidi beydhinkoodi gadhasa baannoo
 Chi chin'achi qalichu inaa fureennoo
 Lataa bashaa ishiqa luulannoo
 Luulitaami galichiqa jooru nageennoo

15^{seeka} torbaani

Haayirishibri dhigo19:- beeha wa'a qixxeytooni

"b"- beeha wa'a qixxeytooni
 "c" –ceeha hadhdhakey
 'o'- odeeyisa momakkey
 "a"-shin aadde iyyeey
 "d"- danssagaa hanganeey
 "e"emelitoonta ittoni

16^{seeka} torbaani

Haayiri shibri dhigo20: saayinsi -saayinsi

Miirinta eegadhagaa
Saayinsuhu dahaleenaa
Isi akkan'anni
Anga illaddey dhiqannaa
Ihini buudhdhoo shusha itinaa
Lukka dhiqadhi yedi gohaadi
Saayinsi dooyisa
angulla nnaa
Itta qaafeedi

18^{seeka} torbaani

Haayirinka shibri dhigo 21-ciidhaa ihaa

1, 2, 3
Ciidha ihiiqaa
4, 5, 6
kolluhuni maraa
7, 8, 9
Daadeega teydhaa
10 iyaamaadi hil'aaga hil'aaga
Bil'aatee ihi
hil'aaleddey maru
roph'illaa nna daahadhu
daaddee gabee hil'aaleddey maraa(2x)
hil'aaleddey burraa qaa

19^{seeka} torbaani

Haayirinka shibri dhigo 22: Xanxxaa akkan'aa

Dawwa taakiyagaa
Hubani bitaa mirga
Habal'ani shitta bitaa
Dawwa martaa woggaa
Sirrissani motokkinta intoo
Dandamattu dhaqqabaa danoo
Iyyantuwwaa xanxxaa akkan'atoo

26^{seeka} torbaani

Haayirinka shibri dhigo 23: Hoyyaa -hoyyee

Hoyyaa -hoyyee-hoo!(2)
Kaa mini aabaa-hoo !
Sanduqaa saatta-hoo !
Bondi tattaafitaa-hoo !
Kaa mini aayyee-hoo !
hitooni hiritaa-hoo !
shilingee uutaa-hoo !
kaa mini aabbey -hoo !
uwwannoo boondi-hoo !
kaa mini aayyi -hoo !
uwwannobeezi-hoo !
woggeynta tatoonaa-hoo !
isanaganni-hoo !
Berinta eebbanaa-hoo !

Haayirinka shibri dhigo 24: abebaayyee

Abebaa abebuu-miiqeeni(2)
Ittanni wortaa-miiqeeni
Tageeyhuni qaneey-miiqeeni
Haqqanni suuney-miiqeeni
Dhishww'aa mina-miiqeeni
Habarey miina-miiqeeni
Qafeey ootaa-miiqeeni
Onakka marru-miiqeeni
Karranna damma-miiqeeni
Yedinka woggaa-miiqeeni
Xoolinidde dhigaa-miiqeeni
Keehisu aada-miiqeeni
Abebaayyee iyyi tabadhuww'aa(2x)

27^{seeka} torbaani

Haayirinka shibri dhigo 25: Torbaaninta lasa

1□2□3□4□
akkan'anni tabannaa
5,6□7
torbaanidi yettaa lasa lamla
Dikkoo,Dakkee,aanitaashiCulluseena,
Hor'o,Lulukue faananaa
Isinu umuttinku beehanita lasana
Jooru negeeynaahu Dar'oo sanbattaana
beekaanku mini ninssa col'eeysa nnaa(2)

29^{seeka} torbaani

Haayirinka shibri dhigo26: O -bonidi

O- bonidiWeyhu bayaadi
 Akkarannaa eegaami nagayaadi
 Rudaashigallaa calla riqitaadi
 Hangadgagaa weyhu xaaxoo ihaadi
 Tunga godanna deeyigga aseesi
 Maraninka harcaaneetta
 Haasattee weynta
 Dhaqqabinki bagadee
 Angulaninka husheetta sidee
 Ceenhu cifaadi qaraaruhu gallan@ aa
 Misuhu misaadi magгаа ihannaa,

31^{seeka} torbaani

Haayirinka shibri dhigo 27: yekki magganichinkoo

Aabba aayye yekki magganichinkoo
 Keyisumma woritaa bubbinkumi akkansitoo
 Inaa magganninu berinka wogaagaa
 Tanagaa dhaqqabisannoo jeenatta lasagaa
 Kokbijji korqarich ninssa beehissa nnaa
 Massonta lasagaa miiruhuniqixxeeninaa
 Gannisoo ittoonni isanatta godhagaa.

Haayrinka shibri dhigo 28: kukkuluu

Kukkuluu- soodaneyi(4x)

Abeey qaaroo(2x)

Tabannuwwaa-(2x)

Qaaruntaashi(2x)

Riqqitey(2x)

Kanagaasee(2x)

Tabannuwwaa-(2x)

Callka qoodi akkan'ate marsгаа Liyinka shichaanchi

(Mommaahoo, qoodigaa ifa tabayyaa, hujee akkeeyisate,
ogomanta seera, qoodinka tabayyaa, haayiri)

ISBN: 978-99944-2-847-2

Etyoop'yaanta federaalinta dimokirrasiiinta
riipabliikkidi akkan'ateenka minsteeri

Gulinka Olichi Akkan'ateenta
Hujeeka Mina

Gashi: 100.00